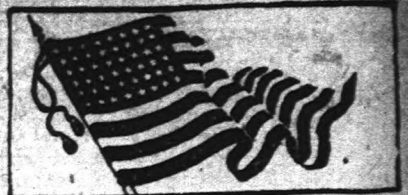

SZABADSÁG

A legfröbb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírművelő, Californiai Magyar Farmer.

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

NO. 193. SZÁM.

TWENTY-EIGHTH YEAR.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombat, 1918. augusztus 17.

HURONNYOLCADIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

AMERIKAI CSAPATOK VLADIVOSZTOKBAN

Lángokban áll Oroszország.

AMERIKAI CSAPATOK PARTRA SZÁLLTAK VLADIVOSZTOKBAN.

ÚTOTT A LESZÁMOLÁS ÓRAJA. — A BOLSHEVIKI KORMÁNY URALMA VÉGET ÉRT. — A RÉMURALOM NAPJAI MOSZKVA-BAN. — A SOVIET CSAPATOK MEGKEZDTEK KIVONULÁST A VÁROSBÓL. — A BOLSEVIKIEK ELRABOLTAK KREMLINBŐL A BIRODALOM ARANYKISZLETÉT. — FELFEGYVERZETT PARASZTOK INDLYTK PETROGRAD ELLEN.

AMERIKA KÉPVISELŐJE SZAKITOTT A BOLSHEVIKI KORMÁNNYAL.

Poole amerikai főkonzul a svéd konzulátusra bízta az Egyesült Államok ügyeinek a vezetését. — A főkonzul jelentése lerántja a leplet a Bolshevi ki kormány működéséről. — Letartóztatott francia és angol diplomaták. — Németország keleti politikája csődöt mondott. — A finnek északon harcolni fognak a szövetségesek ellen. — Német hadak bevonultak Petrográdba.

Az orosz zavarok elérték tetőpontjukat. A forradalom viharja dul az egész birodalomban. Az orosz nép a harag és a gyűlölet fékevesztett indulatával fordul a Bolshevikiek ellen, amely megcsalta, elárulta őt és kiszolgáltatta a német hatalmi törekvéseknek. A soviét kormány egymásután veszt el a községeket, városokat, kerületeteket. Az ellenforradalmárok tömege egyre nő és mint a lavina pusztítja el utjában a Bolshevikiek uralmát.

Viszont az csak természetes, hogy olyan legények, mint Lenin és Trotzky, akik a hatalom birásáért képesek voltak saját hazájukat és nemzetüket elárulni, nem egykönnyen készek megválni az uralomtól és minden eszközt, ami még számukra megmaradt, felhasználnak arra, hogy megkísértsék a forradalom leverését. Ez ugyan nem fog sikerülni nekik, sajnos azonban, annak nyomában ismét visszatértek a rémuralom veres napjai Oroszországban.

Szerencse, hogy ez az állapot nem fog sokáig tartani. A Bolshevikiek egyre veszítik a teret és uralmuk mind szűkebb körre zsugorodik össze. Petrográdt után most már Moszkvát is elvesztették, mely immár teljesen az ellenforradalmárok hatalmában van, ugy, hogy a soviét csapatok megkezdtek a város kiürítését. Ezek után teljes határozottsággal meg lehet állapítani azt, hogy a Bolshevi ki uralom megbukott és a soviét kormány órái meg vannak számolva.

Nagy jelentőséggel bír az események változatai között az a tény, hogy az Egyesült Államok oroszországi képviselője szintén megszakította összeköttetését a Bolshevi ki kormányral és a svéd konzulátusra bízta az amerikai ügyek további vezetését. Rendkívül érdekes és jelentős, amelyet az Egyesült Államok moszkvai képviselője Poole főkonzul küldött kormányának. A jelentésből immár kiviláglik az az észnélküli kapkodás, amelyet a soviét kormány vitt véghez, hogy megmenekülhessen az összeroppanástól.

Az ellenforradalom győzelmével Oroszország vissza fog térni szövetségeseihez és ismét felveszi a háború elejett fonalat Németországgal szemben, megsemmisítve az orosz nép akarata ellenére kötött brest-litovskai békét. Hogy az új alakulat milyen lesz, azt még egyelőre nem lehet tudni, de az események arra engednek következtetni, hogy a kormányzás gyeplőjét valószerűleg a szocialisták mensheviki csoportja fogja kezébe venni.

A legutóbbi eseményekről a következő távirati jelentések számolnak be:

Elsőprik a Bolshevikieket.

Washington, aug. 15. — A SOVIET CSAPATOK MEGKEZDTEK MOSZKVA KIÜRÍTÉSÉT. A BIRODALOM ARANYKISZLETÉT A BOLSHEVIKIEK KREMLINBŐL ISMERETLEN HELYRE SZÁLLÍTOTTAK. Hel singforsni távirat szerint a soviét kormány proclamációt bocsátott ki, amelyben kijelenti, hogy a forradalmi köztársaság vesztébe van. Felcsólt a birodalomban minden hí alattvalót, hogy siessenek a köztársaság védelmére. A proclamációban a nép körében semmi foganatja nincs. A petrográdi soviét miniszter Krontadtá menekült, szintén Petrográdban már nem érezte magát biztonságban. A környék parasztjai felfegyverkezve nyomulnak Petrograd ellen, hogy azt visszafoglalják a vörös gardától. A paraszok azt mondják, hogy a vörös garda kirabolta őket, elvitte az élelmiszereiket.

Amsterdam, aug. 14. — A soviét kormány valamennyi minisztere és állami hivatalnokai Lenin és Trotzky után szintén Krontadtába menekült. Az a körülmény, hogy a Bolshevikiek elvesztették Moszkvát, hatalmas csapással van a soviét uralomra. Moszkvát márciusban vette meg

holmon keresztül azt a hivatalos jelentést kapta, hogy Poole moszkvai főkonzul elégette iróanyagait az Egyesült Államok ügyeinek további vezetését a svéd konzulátusra bízta és maga, valamint a konzulátus tagjai nak részére utlevelet kért a soviét kormánytól, hogy visszaterhessen Amerikába. Ez az első jelentés Poole főkonzulról, amit a külügyminisztérium augusztus 15-én kapott.

Amerika szakítás.

Washington, aug. 15. — A külügyminisztérium Stock-

A hadkötelezettségi javaslat.

Baker hadügyminiszter a szenátus hadügyi bizottsága előtt.

Washington, aug. 15. A szenátus katonai bizottsága előtt ma megjelent Baker hadügyminiszter, March generális és Crowder főhadbíró, hogy felvilágosítsák a bizottság tagjainak a hadkötelezettségi javaslat kibővítését ózó javaslat ügyében, mely most fekszik a bizottság előtt. Ugy a hadügyminiszter, mint a vesztárikai főnök rendkívül érdekes és fontos kijelentéseket tettek a javaslatnál kapcsolatban.

A javaslat, mondotta a többiek közt Baker hadügyminiszter, a hadügyi kormányzat háborús felkészülésének betöltésére. Wilson elnöknek az a terve,

CSÁSZÁROK TANÁCSKOZÁSA.

KAROLY KIRÁLY A NÉMET FÖHADI SZALLASON.

Amsterdam, aug. 15. A berlini Lokalanzeigernek jelentése szerint Károly király a német főhadiszállásra utazott, a hol rendkívül fontos tanácskozások indultak meg a két uralkodó között. A tanácskozások nemcsak katonai, de politikai kérdéseket is felölelnek. A tanácskozásról Karl Rosner a német császár kedvelt haditudósítója a következő jelentést küldte lapjának:

A német főhadiszálláson immár napok óta rendkívül fontos és eredményes tanácskozások folynak a császár és politikai, valamint katonai tanácsadói között. Károly magyar királynak és osztrák császárnak, valamint az ő politikai és katonai tanácsadói nak megérkezésével a tárgyalások ismét megindultak.

A német császár Redel gróf és Hintze admirális német külügyminiszter kíséretében a vasuti állomáson fogadta Károly királyt. Szívélyes üdvözlések és a kísérlet kölcsönös bemutatása után a két uralkodó a főhadiszállásra hajtatott, ahol mindenk előtt Hindenburg és Ludendorff generálisok tetek jelentést Károly királynak a nyugati front helyzetéről. Ezután megkezdődtek a tárgyalások, amelyeken a két uralkodón kívül ugy Németország, mint a monarchiának számos katonai és politikai kiválósága vett részt.

A nyugati harcaterokről érkező hírek alapján a harcatereken. zett jelentések szerint a német seregek Albert környékén is hadak két helyen is folytatják megkezdtek visszavonulásukat. Flandriában A német hadak visszavonultak új visszavonulást kezdtek el Serretől, amely hét mérföld-mintegy kilenc mérföldnyi nyire van Albertől északra, hosszúságu fronton. Eddig két Az angol seregek a hátráló német hadak nyomában vannak ritve Vieux Berquint három és azt hiszik, hogy a németek mérföldnyire északra Merville- immár Beaumont Hammel, Piu tól. Picardiában az Anere fosieuoxt és Beuoqyt is kiürítették. A körülmény, hogy a németek visszavonultak Serreben. Angol katonai szakkörökben az a vélemény, hogy a németek esetleg visszavonulnak mérföldnyire északra Merville- immár Beaumont Hammel, Piu tól. Picardiában az Anere fosieuoxt és Beuoqyt is kiürítették. A körülmény, hogy a németek visszavonultak Serreben. Angol katonai szakkörökben az a vélemény, hogy a németek esetleg visszavonulnak mérföldnyire északra Merville-

Wilson sürgöti őket, hogy folytassák tovább áldásos munkájukat.

Washington, aug. 16. Wilson elnök levelet írt Henry P. Davidsonnak, az amerikai Vörös Kereszt elnökének, amelyben annak a reményének adott kifejezést, hogy mindazok a férfiak, akik eddig is megbecsülhetetlen szolgálatot tettek az országnak azzal, hogy a háborus jötkénység terén tevékenykedtek, ezt a munkájukat ezután se fogják abbahagyni, tekintet nélkül arra, hogy az új törvény értelmében, amely minden tizenéves és negyvenöt éastendő közötti férfit a zászlók alá szölit, katonakötelesek lesznek. Kívéve az az eset, mondja Wilson a levelelben, ha valami fontosabb szolgálatra nem hívják el őket."

IOWABAN NAGY A MELEG. Des Moinesból jelentik, hogy egész Iowában rettenetes meleg van. A hőség eddig negyven millió dollárjába került az államnak. Ennyi értékű gabona ment ugyanis eddig tönkre a nagy meleg következtében.

A HÁBORUS MUNKÁSOK FELMENTÉSE.

Washington, aug. 16. Wilson elnök levelet írt Henry P. Davidsonnak, az amerikai Vörös Kereszt elnökének, amelyben annak a reményének adott kifejezést, hogy mindazok a férfiak, akik eddig is megbecsülhetetlen szolgálatot tettek az országnak azzal, hogy a háborus jötkénység terén tevékenykedtek, ezt a munkájukat ezután se fogják abbahagyni, tekintet nélkül arra, hogy az új törvény értelmében, amely minden tizenéves és negyvenöt éastendő közötti férfit a zászlók alá szölit, katonakötelesek lesznek. Kívéve az az eset, mondja Wilson a levelelben, ha valami fontosabb szolgálatra nem hívják el őket."

A SOMMEI HARCTEREK. ALBERTTŐL IS VISSZAVONULNAK A NÉMET SEREGEK.

A szövetségesek sikeresen harcolnak ugy Picardiában, mint Flandriában. — Bapaume irányában hátrálnak a német hadak. — A német veszteségek már elérik a harmincétezeret. — Sikeresen működnek a szövetséges légitflották.

A nyugati harcaterokről érkező hírek alapján a harcatereken. zett jelentések szerint a német seregek Albert környékén is hadak két helyen is folytatják megkezdtek visszavonulásukat. Flandriában A német hadak visszavonultak új visszavonulást kezdtek el Serretől, amely hét mérföld-mintegy kilenc mérföldnyi nyire van Albertől északra, hosszúságu fronton. Eddig két Az angol seregek a hátráló német hadak nyomában vannak ritve Vieux Berquint három és azt hiszik, hogy a németek mérföldnyire északra Merville- immár Beaumont Hammel, Piu tól. Picardiában az Anere fosieuoxt és Beuoqyt is kiürítették. A körülmény, hogy a németek visszavonultak Serreben. Angol katonai szakkörökben az a vélemény, hogy a németek esetleg visszavonulnak mérföldnyire északra Merville-

AMERIKAI CSAPATOK VLADIVOSZTOKBAN.

Az amerikai csapatok partra értek Szibériában.

Washington, aug. 15. — Baker hadügyminiszter ma azt a kijelentést tette, hogy a 27-ik gyalogezred Manillából megérkezett Vladivosztkba. Ez a gyalogezred rendes sorkatonaságból áll és a Szibériában levő szövetséges csapatokkal fog együtt működni a cseh és tót csapatok támogatásában.

AUSZTRIA NÉPE ISMÉT FORRONG.

Kevés a kenyér. — Emelik az adókat.

Zürich, aug. 16. — Az osztrák lapok, amelyek a határ elzárása miatt elkétségbe esettek, hogy ez a helyzet, hogy egész Ausztriában, de különösen a fővárosban ismét forrong a nép. Azért, mert megint kevés a kenyér és a meglevőnek az árát ismét fel emelték.

NÉMETORSZÁG KÉSZ A BÉKÉRE.

A német külügyminiszter nyilatkozata.

London, aug. 15. — Amsterdami jelentés szerint Hintze admirális német külügyminiszter odanyilatkozott, hogy Németország nem utasítja vissza semmi olyan tétőajánlatot, amelynek keresztülvitele valószínűleg a legnagyobbat erőfeszítés nélkül lehet nyugodtan tartani.

A SOMMEI HARCTEREK. ALBERTTŐL IS VISSZAVONULNAK A NÉMET SEREGEK.

A szövetségesek sikeresen harcolnak ugy Picardiában, mint Flandriában. — Bapaume irányában hátrálnak a német hadak. — A német veszteségek már elérik a harmincétezeret. — Sikeresen működnek a szövetséges légitflották.

A nyugati harcaterokről érkező hírek alapján a harcatereken. zett jelentések szerint a német seregek Albert környékén is hadak két helyen is folytatják megkezdtek visszavonulásukat. Flandriában A német hadak visszavonultak új visszavonulást kezdtek el Serretől, amely hét mérföld-mintegy kilenc mérföldnyi nyire van Albertől északra, hosszúságu fronton. Eddig két Az angol seregek a hátráló német hadak nyomában vannak ritve Vieux Berquint három és azt hiszik, hogy a németek mérföldnyire északra Merville- immár Beaumont Hammel, Piu tól. Picardiában az Anere fosieuoxt és Beuoqyt is kiürítették. A körülmény, hogy a németek visszavonultak Serreben. Angol katonai szakkörökben az a vélemény, hogy a németek esetleg visszavonulnak mérföldnyire északra Merville-

AMERIKAI CSAPATOK VLADIVOSZTOKBAN.

Az amerikai csapatok partra értek Szibériában.

AUSZTRIA NÉPE ISMÉT FORRONG.

Kevés a kenyér. — Emelik az adókat.

NÉMETORSZÁG KÉSZ A BÉKÉRE.

A német külügyminiszter nyilatkozata.

London, aug. 15. — Amsterdami jelentés szerint Hintze admirális német külügyminiszter odanyilatkozott, hogy Németország nem utasítja vissza semmi olyan tétőajánlatot, amelynek keresztülvitele valószínűleg a legnagyobbat erőfeszítés nélkül lehet nyugodtan tartani.

A CSEH FELKELÉS ELKERÜLHETETLEN.

Ausztriában kivégzik a kassát.

London, aug. 16. — Münchenből azt táviratozták az Exchange Telegraph Co.-nak, hogy Csehszlovákia válságával kapcsolatban emberek miatt, hogy ott a napokban hetvenöt katonaszervezetet kivégeztek a katonai hatóságok.

A lapok közül többek a megjelenést betiltották, többek a szerkesztőjét lecsukták. A cseh garnizonokban magyar ezredek helyezték el. Minden nyilvános gyűlést betiltották. Münchenben meg vannak röla gyűlötte, hogy csak egy szóra hall, és a forradalom lángja elborítja az országot.

WILSON ELHAGYJA WASHINGTONT.

Massachusetts államba utazott House ezredes látogatására.

Washington, aug. 15. — Hivatalos körökben az a vélemény, hogy rövidesen nagyfontosságú diplomáciai események fognak végbemenni. Wilson elnök ugyanis miután Lansing külügyminiszterrel tegnap szokatlanul hosszú tárgyalást folytatott, várhatóan a Massachusetts állambeli Magnoliába utazott, hogy látogatást tegyen House ezredesnél.

Politikai körökben tág tere nyílt a találgatásoknak az elnök elutasásával kapcsolatban. Hangzottak el olyan vélemények, hogy az elnök elutasása azonnal összefüggésben, hogy Németország rövidesen újabb békeajánlatot fog tenni. Mások viszont az orosz eseményekkel hozzák az kapcsolatot. Hivatalosan csak annyit adtak ki az utasáról, hogy az elnök néhány napot pihenni akar

A TAKARÉKSSÁG EREDMÉNYE.

Takarékossági bélyegekből eddig 580,000,000 dollár folyt be.

Washington, augusztus 16. A mai napig az amerikai nép a takarékosági bélyegekből összesen 580,000,000 dollárt hozott össze.

A takarékosági bélyegek eladása egyre tart és remélhető, hogy még sokkal nagyobb összeg gyűl majd belőlük egybe.

A mexikói olajmezők.

Amerika és Anglia tiltakozik Carranza eljárása ellen.

Washington, aug. 15. Az Egyesült Államok és Anglia kormányja együttes tiltakozást intézett a mexikói kormány ellen Carranza elnöknek az olajmezők ügyében hozott amatazarsata ellen, amely teljesen egyenlő azok elkobzásával. Ugyanezért az amerikai és angol olajkérdés elhatározásait, hogy visszatartsák azokat a feltételeket, amelyek Carranza Párolatában benne foglaltatott és séméleti orvoslást, valamint érdeklődő megvizsgálást kérésekkel bízik.

Vertical text on the left edge, including advertisements for 'Herbert', 'DARAB', 'NYITRAY', 'LORENZ', 'Company'.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

EGY TIZENÖTÉVES MAGYAR FIU SZENZÁCIÓS RABLÓMERÉNYLETE

KERTÉSZ JANCSI 3000 DOLLÁRT RABOLT EL PRINCE ADOLF POTTS-TOWNI HENTESTŐL.

Beismerte a rablást s megnevezte bűntársait. — Nincs meg az elrabolt pénz. — Részint bűntársainak adta, részint elköltötte a fiatal rabló. — Görögdinnye lopás vezetett a rablók kézrekerítésére.

Pottstown, Pa., augusztus 15. Kertész egy pottstowni egédül még június hó 8-án történt, is érdeklődött gyémánt iránt. Hogy Prince Adolf pottstowni de a cég nem tudott neki más hentes pénztárosnőnek kezébe eladni, mint egy 30 dolláros ből, amint Princetől követte a órárt, egy 13 dolláros láncot és 322 High Streeten levő üzletből egy 6 dollár 50 centes kést. Prince lázására igyekezett, egy két ütőzest ruhát, két pár cipőt, fiatal utazóló kikapta a pénz- és más dativeket.

A pénz dobozban 2300 dollár készpénz, több száz dollár Liberty Bond s más értéktárgy volt, úgy hogy az elrabolt összeg 3000 dollárt tett ki. Prince természetesen azonnal jelentést tett a rendőrségnek, amely széleskörű nyomozást indított meg a rabló kézrekerítésére.

Amidőn Anderson kerületi ügyész vállalta, hogy megnevezte Kertész, hogy a revolver az övé volt, elmondta azt is, hogy hogyan vásárolta a gyémántgyűrűt s díszkedett avval is, hogy Readingban vásárolt egy aceszkereyrt is. A H. C. Shaab readingi cég igazat is adott neki s tudatta az ügyésszel azt is, hogy az aceszkereyrt el is küldötte a fiúnak 427 South Streeten levő otthonába.

Quintert eközben szintén le-tartóztatták görögdinnye lopás miatt. Moore megtudta róla, hogy a Kertész fiu társaságában pezsgőzött s egy más alkalommal meg söröt fizetett a tizenöt éves fiúnak. Erre vad alás helyezett Quintert azért, mert kiskorának szeszest italt fizetett. Amikor Moore állítottotta őt a megyei börtönbe, Norristow-ba, érdeklődött nála Prince pénzdobozának elrablásáról, de Quinter tagadta, hogy tudomása lett volna előzőleg a rablómerényletről. Később azonban elárulta Quinter, hogy a rablást a Kertész gyerek követte el.

Másmop órákon keresztül valakita Moore s Anderson ügyésszel Kertészt, de tagadott körömszakadtaig, azt állította, meg Quinter több gyanus külsejű emberrel. Egy rendőr figyelték őket s hallotta, hogy Kertész is meg Quinter is kijelentették, hogy másmop elhagyják a várost s a bányavidékre mennek. A rendőr nyomban közölte a hallott kijelentést a Prince családdal, amely erre a sajtó utján visszavonta azt a 1000 dollár jutalmadit, amit a rabló rendőrkézre juttatásának kiűzött. Az volt a célja ezzel, hogy Kertészt és társait a városban tartás, egy gondolkodván, hogy ha ők a tettesek s megtudják, hogy nem üldözik őket tovább, nem fogják el távozni. Így is történt, Kertész s Quinter Pottstownban maradtak.

Moore erre figyelni kezdte Kertészt. Feltűnt neki, hogy a fiu igen kötekedik üzletekben s szállodákban. Ezt a körülményt Moore elegendőnek találta arra, hogy Kertészt mint gyanus egyént letartóztassa.

A sahnapot az utcán fogta el Moore. Bekísérte és kihallgat-ták. Találtak az utcán egy 400 — 500 dolláros gyémántgyűrűt, amelyben majdnem három karátos gyémánt volt. Kertész azt állította, hogy a gyűrűt egy évvel ezelőtt vette Philadelphia-ban az I. Press s Sons ókszer-tész cégnél s kitűnt, hogy Kertésznek június 14-én adták el a gyűrűt, tehát egy héttel a potts towni rablás után 450 dollárért. Azt is megtudta Moore, hogy

Letartóztatása alkalmával dnyeloppással / vadolták Kertészt, de bizonyíték hiányában szabadonbocsátották. Később abban a cellában, amelyben Kertész volt, találta egy 25 ka liberu Colt revolvert. Erre aztán Moore ismét elfogta őt tiltott fegyver viseléséért. Lenhart békebíró ez alkalommal 1000 dollár baill alatt fogva tartotta.

Amidőn Anderson kerületi ügyész vállalta, hogy megnevezte Kertész, hogy a revolver az övé volt, elmondta azt is, hogy hogyan vásárolta a gyémántgyűrűt s díszkedett avval is, hogy Readingban vásárolt egy aceszkereyrt is. A H. C. Shaab readingi cég igazat is adott neki s tudatta az ügyésszel azt is, hogy az aceszkereyrt el is küldötte a fiúnak 427 South Streeten levő otthonába.

ÖN IS OLYAN EMBER, MINT MÁS.

ÖNNEK IS KÉT LÁBA VAN, MINT MÁSNAK.

És ha az a két láb izzad, ég, hólyagos, szagos, könnyen fárad akkor önnek is használni kell a

PEDISIN

LABELTETŐT, mint ahogy használja más is.

Nincs kivétel. És ha már amugy is használnia kell, miért nem rendel meg azonnal? Mire vár? Nem tudja azt, hogy a lábának e betegségei nemcsak önnek, hanem a környezetének is kellemetlenek?

Legyen tekintettel embertársaira és rendeljen azonnal Pedisint.

Egy nagy bádogglobozzal \$1.00.

CLEVELANDI KORONA GYÓGYSZERTÁR

a Pedisin főraktára

2812 EAST 79th STREET, CLEVELAND, OHIO

Bármely helyben forduljon teljes bizalommal ezen lelkiszeretes gyógyszerháoz. Díjtalan választ kap titoktartás mellett.

MAGYAR NEVEK A VESZTESÉGI KIMUTATÁSBAN.

MAGYAR NEVEK A VESZTESÉGI KIMUTATÁSBAN.

Az utóbbi napokban közzétett veszteségi kimutatások mindegyikében találunk magyar neveket vagy olyan neveket, aminőknek sok magyar ember is visel. Arra a kérésünkre, hogy olvasóink küldjenek értesítést magyar ismerősök elestéről, megbesüléséről vagy foglalmilag jutásáról, még nem érkezett visszhang, pedig ugyancsak sok magyar fiu neve kerül a veszteségi kimutatásba. Kétségtelenül vannak magyar származásúak például a következők névsorban:

Bözse Ferenc (David City, Nebr.) hősi halált halt.
Sánta János (Whiting, Ind.) hősi halált halt.
Krupa József kaplár (Cedar Rapids, Ia.) súlyosan megbesült.
Rudák J. Sámuel (Paterson, N. J.) súlyosan megbesült.
Blaskó J. János (Scranton, Pa.) súlyosan megbesült.
Kozlik A. Rudolf örmester (New York, N. Y.) megbesült.
Kubala J. László kaplár (Granger, Tex.) megbesült.
Kulhaji Gyula (Bridgeport, Conn.) megbesült.
Sass József (Grafton, N. D.) megbesült.
Urbán János (So. Barre, Mass.) hősi halált halt.
Zuber Viktor (Brookly, N. Y.) hősi halált halt.
Hornyák József (Kelayres, Pa.) elütn.
Kado József (Carsons, Pa.) elütn.
Gruba Péter (Saltsee, Mont.) elütn.
András Pál (Eunice, La.) súlyosan megbesült.
Lukács M. Lajos (McAdoo, Pa.) elütn.
Novák János (Philadelphia, Pa.) elütn.
Kárász Sándor (Shamokin, Pa.) elütn.

ALLIANCE GANTON ÉS MASSILLON. O. I. OLVASÓINK FIGYELMEBE.

Miből Sándor, lapunk youngstowni irodavezetője a hó 19-30-ig, a hó 21-ig Alliance, Canton és Massillon. O. I. ban felkeresni hátralevő olvasóinkat. Kerjük őket, hogy lámpákban Mihók Sándort fardaságos munkájában s adják át az előfizetési pénzt.

ELŐZETES JELENTÉS.

A mérkeporti Szent Mária római. kath. Es. Egyet. értesíti a helybeli, valamint a vidéki egyházakat, hogy szeptember 10-14-én nagy baill rendezés. Kérjük az egyházakat, hogy lehetőleg ezen a napon baill ne rendezzenek, a baill az Elks Hallban lesz a Market Streeten megtartva. Kerjük a magyarság szives részvételét.

A SZABADSÁG 1918. ÉVI NAGY KÉPES NAPTÁRA

a naptár-irodalom csudája.

Alinek nincsen meg naptára, írjon érte!

Mindenki ingyen kapja meg, aki a Szabadságnak előfizetője, hátralevő nincsen, vagy aki újonnan előfizet a Szabadságra. Posta és csomagpostán küldésé címre, 15 cent küldendő be. Címünk:

SZABADSÁG
P. O. BOX 171
CLEVELAND, OHIO

Gyógyszerháoz társat keresek
gyakorlat nem szükséges. Cím: "Gyógyszerész", 65 Stanton Avenue, Akron, Ohio.

AKRON, O. ÉS KÖRNYÉKE.

Boér Vilmos, irodavezető, 689 So. Main Str., Akron, O.

BOYHÁZI HIREK.

Asz Akroni és Vidéki Magyar Református Egyház Köréből.
Közi: Bakay, lelkes.
Adományok.

Akron, O. Hirt adtunk már arról a lelkes és szép sikerrel biztató tervről, amelyet az egyháztanács ajánlatára az egész ref. gyülekezet magáévá tett. Az tudniillik a terv, hogy egy ezer dollárt gyűjtenek az egyház adósságának törlesztésére. E célból az egyháztanács összes tagjai, valamint egyes buzgó hívek is vállalkoztak arra, hogy hivatalos gyűjtő könyveskékkel az Akron és vidékén lakó hit-testvéreket fölkeressék és az egyház nagy céljának eléréséhez anyagi segítségüket kérik. Az egy dollárt vagy többet adományozók nevét az egyház aranykönyvébe jegyzi be.

HAZASSÁG.

Deutsch Miksa-Schlesinger Sabina.

Akron, O. — Vasárnap, aug. 11-én vette oltárhoz az akroni fiatalok egyik közkedvelt tagja, Deutsch Miksa a menyasszonyát: Schlesinger Sabinát, Schlesinger Vilmos tekintélyes akroni kereskedő és neje szép és művelt lányát. Az egyházi szertartást Dr. Heimlich, az újonnan megválasztott akroni főrabbi végezte. A nagy számú nézők között volt: Stein Vilmos és neje, Horovitz Simon és neje, Brown Adolf és neje, Deutch Adolf és neje, (Girard, O.), Alexander Deutch és neje, (Girard, O.), Mr. Soos és neje, Mr. Zeiger és neje (Pittsburgh), Mrs. Sarah Lipkovitz, Mrs. Polachek, Ervin Polachek, Sam Polachek, Schlesinger József és Emil és Polachek József, Soos Kathie és Vilma, Green Sadie és Horovitz Sophie. Az esküvőt követő fényes lakoma során számos felkészítendőben ünnepltek az új párt. A tánc kiválóság kivrattig tartott.

SZABÓ MÓZES GYŰJTÉSE.

Szabó Mózes buzgó egyháztag New Castleben és Woodlandon (Pa.) látogatta meg az egyházi vezetőség megbízásából ismerősseit s jó barátait a gyűjtött körükben ötvenkilenc dollárt. Az egyház hála köszönetet mond a kegyes adakozóknak, akik a következők voltak: Sohár Gyula \$10.00, Bajusz Ferenc \$5.00, Rajusz Miklós \$5.00, Szücs György \$2.00, Rozs József \$2.00. Egy dollárjárt adtak: Urbán József, Keresztély Sándor, Mózes Dénes, Bán Márton, Dénes János, Barkez János, Barkez József, Klein András, Tóth Pál, Ditrík Mózse, Kopács János, Wágner János, Szabó Sándor, Mózse János, Nagy Ferenc, Névtelen, Pálhgyi Dénes, Csernati József, Barza György, Simon Sándor, Jeni Mihály és neje, id. Szabó Mihály, ifj. Szabó Mihály és neje, Szabó Mária és Szabó Mózse. 50 centjével: Veber Mihály, Lubricsek István, öz. Lörinczné, Borbély János, Antal Imre, Barta Dénes, öz. Barkez Jánosné, Egyed István, Péter Béla, Suba József, Szabó Antal, Berecik

NEW YORKI HIREK.

NAGY PIKNIK.

A 14-ik utcai St. István Róm. Kath. egyházközség és a New Yorki I. St. István Kir. Róm. és Gör. Kath. Bs. és T. Főréf. és Női Egyet. 1918. aug. hó 18-án, vasárnap a Manhattan Casino Parkban, 155 St. és 8th Ave. tartandó közre nagy pikniket rendez. — Kezdeté délután 1 órakor. Belépődji 25 cent. A szertartás Kalyuka A. zenekarral szolgáltató Verseny díjküldés. Világposta.

Utirány: Bármely magas vasutat. Elvárad, lemenni South Ferry-ik, ott venni a 9-ik Ave. "L", mely a park előtt áll meg. A zöld Crostown kárkéről transzert venne a 8-ik Avenue-ra, mely a park előtt áll meg. — Jegyek előre váltandók Hoffman Jozsef virágüzletben, 1510-2nd Ave. és Dringus János gondnoknál, 433 East 81 St. 192-93

FELHÍVÁS ÉS FONTOS ÉRTESTÉS.

Első Kubányi Tibamér Amerikai és Magyarországi Egyesület Magyar elveket elhatározta, hogy kedvezmény mellett vesz fel tagokat.

15 évesőtől	20 évesig	2.25
20	30	3.25
30	40	3.75
40	45	4.25
45	50	5.25
50	55	6.25

ezzen beállítás mellett rögtöní szélyben részesül. Egyesületünk 75 cent haví díj fejében ízet \$6.00 lelti betegeségét, haill esetén anyai dollárt, illetve tagja van az együletnek. Egyesületünk a haza vándorló tagjaink új fizetési, mint itten, avagy kivándorló tagjaink minden utána fizetés nélkül, mert bizony óreg napjainkra sokan haza vándorolnak és ha egy ilyen meg-bizható együletnek tagja vagyunk, mindenki szíjját ad, nem nekünk ránk idegen szemmel.

Minden munkás testvér tarisa kötelezősége és lépjen be azonnal, mi nem késő. Az Egyesületi Alakokban, hárhoz, 12 új lagrai felkelt lehet alakítani. — Egyesületünk van 21 szép, osztály, 50 évőtől 65 évesig csakis családosak, vagy új fiók alkításánál vehető fel. Minden munkás testvéremnek tiszteltetel elvárva, a több felvilágosítást érjanak erre a címre: Sipes Gyula főtitkár, Box No. 429, Homer City, Pa.

A SZABADSÁG 1918. ÉVI NAGY KÉPES NAPTÁRA

a naptár-irodalom csudája.

Alinek nincsen meg naptára, írjon érte!

Mindenki ingyen kapja meg, aki a Szabadságnak előfizetője, hátralevő nincsen, vagy aki újonnan előfizet a Szabadságra. Posta és csomagpostán küldésé címre, 15 cent küldendő be. Címünk:

SZABADSÁG
P. O. BOX 171
CLEVELAND, OHIO

GYŰJTÉS.

A mérkeporti Szent Mária római. kath. Es. Egyet. értesíti a helybeli, valamint a vidéki egyházakat, hogy szeptember 10-14-én nagy baill rendezés. Kérjük az egyházakat, hogy lehetőleg ezen a napon baill ne rendezzenek, a baill az Elks Hallban lesz a Market Streeten megtartva. Kerjük a magyarság szives részvételét.

AKRON, O. ÉS KÖRNYÉKE.

Boér Vilmos, irodavezető, 689 So. Main Str., Akron, O.

BOYHÁZI HIREK.

Asz Akroni és Vidéki Magyar Református Egyház Köréből.
Közi: Bakay, lelkes.
Adományok.

Akron, O. Hirt adtunk már arról a lelkes és szép sikerrel biztató tervről, amelyet az egyháztanács ajánlatára az egész ref. gyülekezet magáévá tett. Az tudniillik a terv, hogy egy ezer dollárt gyűjtenek az egyház adósságának törlesztésére. E célból az egyháztanács összes tagjai, valamint egyes buzgó hívek is vállalkoztak arra, hogy hivatalos gyűjtő könyveskékkel az Akron és vidékén lakó hit-testvéreket fölkeressék és az egyház nagy céljának eléréséhez anyagi segítségüket kérik. Az egy dollárt vagy többet adományozók nevét az egyház aranykönyvébe jegyzi be.

HAZASSÁG.

Deutsch Miksa-Schlesinger Sabina.

Akron, O. — Vasárnap, aug. 11-én vette oltárhoz az akroni fiatalok egyik közkedvelt tagja, Deutsch Miksa a menyasszonyát: Schlesinger Sabinát, Schlesinger Vilmos tekintélyes akroni kereskedő és neje szép és művelt lányát. Az egyházi szertartást Dr. Heimlich, az újonnan megválasztott akroni főrabbi végezte. A nagy számú nézők között volt: Stein Vilmos és neje, Horovitz Simon és neje, Brown Adolf és neje, Deutch Adolf és neje, (Girard, O.), Alexander Deutch és neje, (Girard, O.), Mr. Soos és neje, Mr. Zeiger és neje (Pittsburgh), Mrs. Sarah Lipkovitz, Mrs. Polachek, Ervin Polachek, Sam Polachek, Schlesinger József és Emil és Polachek József, Soos Kathie és Vilma, Green Sadie és Horovitz Sophie. Az esküvőt követő fényes lakoma során számos felkészítendőben ünnepltek az új párt. A tánc kiválóság kivrattig tartott.

SZABÓ MÓZES GYŰJTÉSE.

Szabó Mózes buzgó egyháztag New Castleben és Woodlandon (Pa.) látogatta meg az egyházi vezetőség megbízásából ismerősseit s jó barátait a gyűjtött körükben ötvenkilenc dollárt. Az egyház hála köszönetet mond a kegyes adakozóknak, akik a következők voltak: Sohár Gyula \$10.00, Bajusz Ferenc \$5.00, Rajusz Miklós \$5.00, Szücs György \$2.00, Rozs József \$2.00. Egy dollárjárt adtak: Urbán József, Keresztély Sándor, Mózes Dénes, Bán Márton, Dénes János, Barkez János, Barkez József, Klein András, Tóth Pál, Ditrík Mózse, Kopács János, Wágner János, Szabó Sándor, Mózse János, Nagy Ferenc, Névtelen, Pálhgyi Dénes, Csernati József, Barza György, Simon Sándor, Jeni Mihály és neje, id. Szabó Mihály, ifj. Szabó Mihály és neje, Szabó Mária és Szabó Mózse. 50 centjével: Veber Mihály, Lubricsek István, öz. Lörinczné, Borbély János, Antal Imre, Barta Dénes, öz. Barkez Jánosné, Egyed István, Péter Béla, Suba József, Szabó Antal, Berecik

NEW YORKI HIREK.

NAGY PIKNIK.

A 14-ik utcai St. István Róm. Kath. egyházközség és a New Yorki I. St. István Kir. Róm. és Gör. Kath. Bs. és T. Főréf. és Női Egyet. 1918. aug. hó 18-án, vasárnap a Manhattan Casino Parkban, 155 St. és 8th Ave. tartandó közre nagy pikniket rendez. — Kezdeté délután 1 órakor. Belépődji 25 cent. A szertartás Kalyuka A. zenekarral szolgáltató Verseny díjküldés. Világposta.

Utirány: Bármely magas vasutat. Elvárad, lemenni South Ferry-ik, ott venni a 9-ik Ave. "L", mely a park előtt áll meg. A zöld Crostown kárkéről transzert venne a 8-ik Avenue-ra, mely a park előtt áll meg. — Jegyek előre váltandók Hoffman Jozsef virágüzletben, 1510-2nd Ave. és Dringus János gondnoknál, 433 East 81 St. 192-93

FELHÍVÁS ÉS FONTOS ÉRTESTÉS.

Első Kubányi Tibamér Amerikai és Magyarországi Egyesület Magyar elveket elhatározta, hogy kedvezmény mellett vesz fel tagokat.

15 évesőtől	20 évesig	2.25
20	30	3.25
30	40	3.75
40	45	4.25
45	50	5.25
50	55	6.25

ezzen beállítás mellett rögtöní szélyben részesül. Egyesületünk 75 cent haví díj fejében ízet \$6.00 lelti betegeségét, haill esetén anyai dollárt, illetve tagja van az együletnek. Egyesületünk a haza vándorló tagjaink új fizetési, mint itten, avagy kivándorló tagjaink minden utána fizetés nélkül, mert bizony óreg napjainkra sokan haza vándorolnak és ha egy ilyen meg-bizható együletnek tagja vagyunk, mindenki szíjját ad, nem nekünk ránk idegen szemmel.

Minden munkás testvér tarisa kötelezősége és lépjen be azonnal, mi nem késő. Az Egyesületi Alakokban, hárhoz, 12 új lagrai felkelt lehet alakítani. — Egyesületünk van 21 szép, osztály, 50 évőtől 65 évesig csakis családosak, vagy új fiók alkításánál vehető fel. Minden munkás testvéremnek tiszteltetel elvárva, a több felvilágosítást érjanak erre a címre: Sipes Gyula főtitkár, Box No. 429, Homer City, Pa.

A SZABADSÁG 1918. ÉVI NAGY KÉPES NAPTÁRA

a naptár-irodalom csudája.

Alinek nincsen meg naptára, írjon érte!

Mindenki ingyen kapja meg, aki a Szabadságnak előfizetője, hátralevő nincsen, vagy aki újonnan előfizet a Szabadságra. Posta és csomagpostán küldésé címre, 15 cent küldendő be. Címünk:

SZABADSÁG
P. O. BOX 171
CLEVELAND, OHIO

GYŰJTÉS.

A mérkeporti Szent Mária római. kath. Es. Egyet. értesíti a helybeli, valamint a vidéki egyházakat, hogy szeptember 10-14-én nagy baill rendezés. Kérjük az egyházakat, hogy lehetőleg ezen a napon baill ne rendezzenek, a baill az Elks Hallban lesz a Market Streeten megtartva. Kerjük a magyarság szives részvételét.

HA GYERMEKE SIR ÉS NEM ALSZIK.

ROMKOT.

Vegyen neki a patikában vagy szótárban 35 centért egy üveg

A ROMKO

Megszünteti a gyermeke fájdalmait. Ne hasznájon utánzatot

ROYAL MFG. Co. Duquesne, Pa.

SOUTH BENDI HIREK.

Közi: Fodor Gyula irodavezető, 622 So. Chapin Str. So. Bend, Ind.

AUTOMOBIL BALESET.

So. Bend, Ind. — A magyarság körében jól ismert Werwinski József lengyel származásu Real Estate ügynököt balcsent érte a minap.

Hudson kocsiával Michigan Cityből jött haza a Lincoln uton 10 óra tájban és So. Bend-től mintegy 10 mérföldnyire egy másik autóbilt akarván elkerülni, a távolsgot nem jól mérte ki, ennélfora annak neki ment. Az összeütközés mindkét autót az utmenti árokba döntötte. Werwinski kocsiának két első kereke darabokra tört és Werwinski egy üveg darab fején könnyebben megbesbesített. A kocsiiban ülők közül Werwinski kívül senki sem sérült meg.

KERESZTELÉS.

So Bend, Ind. — Pozsagi Ferencet és nejét, szül. Burkus rént nagy öröm érte a minap, amidőn egy szép és egészséges leánygyermekük született. A kis leánykát, a ki július 1-én született, aug. 4-én keresztelték meg. Az egyházi szertartást után a boldog szülők házánál sok jó barát és rokonság jött össze s lakoma, poharzás közben éltette az újszülöttet és boldog szüleit. Keresztzőlők: Bidosar Vitzus honfittársunk és neje, szül. Burkus Mariska lettek.

SZOLGÁLATI ZÁSLÓ-AVATÁS.

Nagy ünneppere készülne a so. bendi Magyar Ev. Ref. Egyháznak tagjai. Ugyanis a hó 18-án, vasárnap délután 3 órakor azon fiatal emberek tiszteletére, akik az egyház kebeléből katonai szolgálatra bevonultak, számszerint 14-en, egy szolgálati zászló lesz felváltva. Az ünneppere South Bend városának több előkelő embere is részt fog venni. Az avatási szertartás után szép programmal összejöhetnek a tiszteletesek és a fiatalok. A rendező bizottság bizik abban, hogy a helybeli magyarság tömegesen meg fog jelenni az ünneppere.

TALÁLÁNYOK NYERJE MEG A HÁBORÚT

Kérje INGYENES könyvecskéket és KÜLÖN listákat, mely a háború folytán szűkebbes találmányok helyéket tartalmazza.

A. M. WILSON
szabadalmi ügyvéd
310 VICTORY BUILDING,
WASHINGTON, D. C.

ZÁSLÓSZENTELÉS PITTSBURGHBAN

A Verhovay Segély Egyeslet 277-ik fiókja SOUTH SIDE

1918 szeptember hó 2-án,

Labor Day napján fogja ujonnan beszerzett amerikai zászlaját felszentelni. Az ünneppere nagy felvonással kezdődik. Gyülekezet a Jane Street és a South 32nd Street sarkán. Délután kezét a Jane Street és a South 32nd Street sarkán. Délután kezét a Jane Street és a South 32nd Street sarkán. Délután kezét a Jane Street és a South 32nd Street sarkán.

nyelkbeli magyarságot, hogy ünnepperejünkön megnéni siben jelenjenek meg. Tisztelettel STEFUROVSKY ANDRAS adunk.

BAL

less. A zenét a környék legjobb zenekara fogja szolgáltatni. Italok és ételekről gondoskodva van. Belépődji férfiaknak 50 cent, nőknek 25 cent. Kerjük a helybeli, valamint a környéki magyarságot, hogy ünnepperejünkön megnéni siben jelenjenek meg. Tisztelettel STEFUROVSKY ANDRAS adunk.

193. 195. 198. 204.

A perth amboyi magyar római katolikus hitközségnek a következő könyvek kaphatók

1) Hangulatos ABC s Ovariorvny darabja 40 cent
2) Képes biblia s Katakizmus darabja 20 cent
3) Szentpeter énekes unakönyve 20 cent
50 dollár feletti rendelésnél 5 százalékos engedmény.
100 dollár feletti rendelésnél 10 százalékos engedmény.
A pénz a rendelkezési együtlen köztendő címre.

Hungarian Sisters
421 CORTLAND STREET, PERRT AMBOY, N. J.

SZABADON BOCSÁTOTT MAGYAR.

So. Bend, Ind. — Erdélyi Mihály honfittársunkat a hammond-i rendőrség, valószínűleg tévedésből fogva tartotta, de csak igen rövid ideig, mert már más nap Németh Dezső magyar ügyvéd közbenjárására kibocsátották.

SZIK.

MKO gyermeke jalmait. használt utánzatot

Pa.

TOTT MA

Erdélyi Mi... a hammon... színűleg t... pta, de csak... mert már más... magyar ügy... kibocsátot...

K... MÉBE!

MICH.

EG... IAI... GYEII

ma és kompi... a gyönyörűs... a pénzt, kére... hogy mit tehe... gyaktartával... resztikus és... uton való keze... ott is, a hol... egit és a mely... akitott az operá... órák... sányos villany... an az olyan k... eket, mint a gy... b. betegsége... rok és több b... rjok, régi kété... kban. Fajdalm... sűrűség és daga... e egészével. Ha... f. azonnal. A m... az azt meg for... gát ingyen.

SSEL... VE DETROIT, MICH... 9-10 este 8 óráig... orától d. n. 2 óráig... kapt.

MÁNYOK... A HÁBORUT

ENES könyvec... LYAN listákat... folytatás... k jegyzékét tar...

WILSON... ni ügyvéd... R BUILDING... TON, D. C.

RGHBAN... -ik fiókja

án, kerik... szállítás... szedők. Gyűl... arkán. Délután... way S. E. 34-ik... élyét, valamint... ön testületig

katholikus... kaphatók

... 10 cent... 20 cent... engedmény.

... ANDRAŠ... 195. 198. 204.

... ANDRAŠ... 195. 198. 204.

REGÉNY.

AZ ÁRULÓK.

írta: Ponsou Du Terrail. Fordította: Csáthy Géza.

(9-ik folytatás.)

Megfordult a meglepetés, de egyszersmind talán a visszatezés jelei is mutatkoztak arcaán. — Hová siet ön ily időben, ebben az órában és ebben a városnegyedben Raymond? — kérde az ismeretlen, ki az előbb nevet hangzottatá. — És ön Sir Archibald? — felelt éjeli vándorunk kissé ingerülten. — Ha ön megmondja nekem, hogy hová megy, akkor én megmondom önnek, honnan jöve. Raymond összeráncolta homlokát. — Tudja-e ön, hogy kissé indiszkrét? — szólt. — Kedves Raymond, — mondá Sir Archibald — ugy látom, hogy felvilágosításokat óhajt; — kész vagyok önnek felelni. — Halljunk. — Én már esteli nyolc óra óta követem önt mindenhol. — És ugyan miért? — kérde Raymond, újlag összeráncolva homlokát. — Hogy önt megöljem! — felelt fagyosan Sir Archibald. Raymond egyet lépett hátrafelé. — Ön a legexcentrikusabb mindazon angolok között, kiket eddigél ismertem; és ezzel igen sokat mondtam — felelt Raymond. Sir Archibald göresösen nevetett. — Értsen meg ön engemet jól, — felelt ő — mi egy Máltából jövő hajón ismerkedtünk meg egymással. — És amely Alexandriát is érinté — jegyzé meg Raymond. — Meglehet; én azonban csak Máltában szállottam be. Barátokká lévünk. Ma reggel meg életemet adtam volna önért; ma este azonban már gyűlölem és meg akarom önt ölni. — Sir Archibald, — mondá Raymond — meg van ön győződve, hogy nincs láza? mert ily dolgokat józan ember nem beszél. — Biztosítom, hogy tudom mit beszélek és mit akarok tenni. — És mégis meg akar engemet ölni! — Igen, annak rendje és módja szerint... párhuzban... mert gyilkos nem vagyok. — Dehát mégis miért akar ön megölni? — Mert ön ugyanazon nőt szereti, akit én! — E szavakra Raymond észrevehetőleg elhalványult. — Azt gondoltam, hogy tréfál — mondá megindultan. — Esküszöm önnek, hogy Asiatet szeretem. — Aléat, akarja ön mondani, nemde? — Igazsága van önnek, — mondá Sir Archibald — e nőt csakugyan Alea-nak kelene nevezniük, — azaz "sors"-nak, mert néhány pillantása elég volt arra, hogy iránta a legforróbb szerelem gyuljak s az ön iránti barátságom a leghevesebb gyűlöletté fajuljon. — Sir Archibald, — mondá Raymond, — biztosítom önt, hogy megörlöt. — És én, viszont biztosítom önt, hogy eszemnek tökéletes birtokában vagyok. Raymond egy percre elhallgatott. — Egyóbiránt az is lehetséges, — mondá Archibald — mert Aleának csak egy szavába kerül, hogy gyilkossá legyen. — Ah! ön kezd engemet megérteni. — Tehát meg akar engem ölni? — Igen! — És ha én találom önt megölni? — Megtörténhetik. Én vagy ön, az mindegy, de egyikünknek halni kell. — És ha én megbaltam és Alea önt meg sem fogja szeretni? — Most meg Sir Archibald lépett egyet visszafelé. — Ha szeretni nem fog, legálább gyűlölné és én gyűlölné.

Raymond kissé gunyósan így felelt: — Az ön ajánlata igen csábító és nem minden eredetiség nélküli, azonban én mégsem fogadhatom el. — Miért nem? — Mert ma éjjel még dolgom van. — Ah mit! — mondá Sir Archibald. — Kedves baronet — mondá nyugodtan Raymond — ön előttem egy igen gyöngéd nyilatkozatot tett; én egy másik felek önének. — Nos, nos, hadd halljam! — Ön szereti Aleát, ugy mint kedvesünket szeretni szokás; én azonban nőt akarom önt venni. — Valóban? gunyolódott az angol. — Azon férfiaknak, ki Aleát szeretni akarja, milliomosnak kell lennie, — folytató Raymond; én azonban atyai örökségemnek háromnegyedét már elvesztettem. — Tehát mondjon le Aleáról. — Azt nem teszem; mert én egy nagy kincsnek vagyok megléve bizonyosan meg is fogok találni. — Itt a Clignancourt utcában! mondá gunyosan az angol. — Nem itt, hanem künn a mezőn. — Csakugyan megörlöt volna ön? — Ám mezo közepén, — folytató Raymond, van egy elhagyott ház, annak az udvarán egy kut... — Jó! hát aztán? — Anank a kútnak a fenekén van azon kincs, a melyet én keresek. — Boesásson meg Raymond, — mondá Sir Archibald, de nevezem meg, hogy iránta a legforróbb szerelem gyuljak s az ön iránti barátságom a leghevesebb gyűlöletté fajuljon. — Sir Archibald, — mondá Raymond, — biztosítom önt, hogy megörlöt. — És én, viszont biztosítom önt, hogy eszemnek tökéletes birtokában vagyok. Raymond egy percre elhallgatott. — Egyóbiránt az is lehetséges, — mondá Archibald — mert Aleának csak egy szavába kerül, hogy gyilkossá legyen. — Ah! ön kezd engemet megérteni. — Tehát meg akar engem ölni? — Igen! — És ha én találom önt megölni? — Megtörténhetik. Én vagy ön, az mindegy, de egyikünknek halni kell. — És ha én megbaltam és Alea önt meg sem fogja szeretni? — Most meg Sir Archibald lépett egyet visszafelé. — Ha szeretni nem fog, legálább gyűlölné és én gyűlölné.

Gyors, de egyenlőtlen léptekkel haladt Raymond mellett, s időnkint, vastag szemöldéi alá rejtett apró szürke szeméi dejes szikrákat szórtak. Majd hirtelen megállott. — Valóban, — ugymond, gyűlöletem ön iránt pererdi percre növekszik. — Csakugyan? gunyolódott Raymond. — És ha oly igen kívánsi nem volnék, szavamra mondom, hogy már eddig golyót röpitettem volna agyába. Raymond vállat vont. — Hányszor látta ön Asaleát? — kérde. — Csak egyszer és ez egyszeri látás elég, hogy lángolóan szeressem mind halálig. — Tehát ön nem tudja, hogy ki ő és honnan jő? — Semmit sem tudok. — Valamint én sem, — mondá Raymond. — Ez szavak az angolra körülbelül azon hatást tették, mit tesz a hideg víz az őrlitre, midőn azt fejére öntik. — Raymond, — mondá az angol, nekem nincs kedvem önnel tréfálni. — Nekem sincs, — mondá a fiatal ember, s esküszöm, hogy igazat mondtam önnek. — És mégis, tizennégy nap óta önt szüntelen kiséretében látom. — Ez igaz... — Egész Páris azt mondja, hogy ön szereti őt... — Halálig... — És viszont szeretetik... — Ezt nem tudom. Sir Archibald kábátja zsebébe pisztolyaira tette kezét. — Kérem világosítson fel, ha azt nem akarja, hogy türelmeimet vesztsem. — Kivánja? — Kétségen kívül. Mert ha önt megölöm, tudom kell, hogyan lehet közelbe jutni. Raymond buskomolyan felelt: — Kedves barátom, mert én továbbra is így akarom önt nevezni, Asalea, vagy mint ön nevezi szokta Alea, megjelent Párisban, mint az ibolya tavasszal a mezőn, Honnét jött? azt nem tudja senki és nem is mondta senkinek. Midőn megérkezett, az elysisz mezőn levő palotájára már fel volt szerelve, ólaiban a legszebb paripák, ékszerai egy királynőnek nem válnak volna szégyenére. Kiséretében egy öreg ember volt. — Atya talán? — nem! — kedvese! — még kevébbé. — Ez ember alázatos, mint egy ittandans és Aleának mégis vannak pererei, midőn fél ezen embertől, kinek szeméi ilyenkor parancsoló villámokat szórnak. Két éve már, hogy Asalea Párisban lakik. — Ezen idő alatt az egész férfivilág szerette, imádtá őt; de egyetlen egy férfiú sine, ki tőle egy csókot vagy találkozt kapott volna. — Raymond a megyőződés hangján mondá e szavakat, s Sir Archibald alig tudta ijedségét elpalástolni. — Miután szives volt kíváncsiságomat felizgatni, mondá az angol, nemde ki is elégtételt adott? — Mit akar ön ezzel mondani? — Felvilágosítand engemet ama titokteljes szavairól, melyeket ama kincsért illelték, melyet keres, előttem elmondott. — Oh! oh! kedves baronet, mondá Raymond, kedved igen kíváncsi! — Ezt nem tagadom. Raymond órájára tekintett. Egy óra volt éjjel után. — Két és három óra között kell leszálalom a kútnak; ha ideje van, addig egy történetet mondandok el önnek, a mely még az Aleánál is különösebb. — E közben tovább mentek. — Most már künn voltak a mezőn, s a hold sugárjai keresztül törvén a sűrű ködön, tájkozhatták magukat. — Sáros gyalog ut vezetett a ház felé; össze omlott falág, s egy nyíláson keresztül az udvarba. Raymond lehajolt s a sárban griss lábnyomokat vett észre. — A ház, mint előre megmondtá, elhagyott volt. Az udvar már egészen begyepesedett. — Az udvar közepén keresek kut volt. — A hengeren egy kötél és ezen egy nagy veder volt megerősítve. — Ez az! — mondá Raymond. Ekkor keresztül hajolt a kút kávján s (folyt. köv.)

AUGUSZTUSI LESZÁLLÍTOTT ÁRAK. HÁROM NAPI KÜLÖNLEGESSÉGEK—PÉNTEK, SZOMBAT ÉS HÉTFŐ. A "HÁBORU ELŐTTI" ÁRAKON—A SAJÁT FIZETÉSI FELTÉTELEI MELLETT. Ez a tömör rezagy \$13.98. Ez egy tényleg legjobban megfelelő Buffet, amelyet azért az árért ajánlatunk. Erősen jól készített pácolt, vagy aranytölgy kivitelben. Kitiűnő vétel az augusztusi leszállított árakon \$27.50. Ebédlő asztal \$13.75. Jégsekrenyek \$8.50. Gázkályhák \$22.75. Fiókos konyha asztalok \$8.25. CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE. HIREK AZ EAST CHICAGO ÉS KÖRNYÉKI MAGYAR REF. EGYZHÁZ KÖRÉBŐL. A REFORMÁTUS EGYZHÁZ KÖRÉBŐL. CHICAGO, ILL. — Az estendő első felének lezáródásával mind két református egyház, a belvárosi és a west sidei, megtartotta félévi közgyűlését a múlt hónap folyamán. A két közgyűlésen több jelentős határozat hozott, de különösen jelentőséggel bír az a határozat, amelyben a west sidei egyházhöz tartozó gyülekezet egyhanglag kimondotta, hogy a jövőre megszűnik egyház lenni, s mindezekről fogva becsatlakozik a belvárosi egyházzal. Ez a nagyjelentőségű határozat végét veti annak a lehetetlen és minden tekintetben szerencsétlen állapotnak, amely a chicagói reformátusok egyházi életét megrongálta, amelyben az a kevés református is, aki hitéhez hű maradt, kétféle szakadva és kétféle dolgozva maga magát akadályozta meg az előhaladásban. A west sidei egyháznak augusztus 4-én meghozott határozatát, az elmult vasárnapon tárgyalta a belvárosi egyház presbiteriuma, s azoh a maga részéről mindenben hozzájárulva, a két egyház teljes egyesülését befejezett tényé tette. A dolgok új rendje szerint, két templommal ugyan, de csak egy református egyház és egy református gyülekezet lesz a városban. A vasárnapi istentisztelet minden alkalommal a belvárosi templomban tartatnak meg az eddigi rend szerint, minden vasárnap reggel fél tizenegy órákor, kivéve a hónap harmadik vasárnapját, amikor az istentisztelet ezután is este nyolc órákor lesz. A west sidei templomban minden szombat és vasárnap istentisztelet, amely este nyolc órákor lesz tartva, bűnbánati istentisztelet lesz. HIREK AZ EAST CHICAGO ÉS KÖRNYÉKI MAGYAR REF. EGYZHÁZ KÖRÉBŐL. Közi: Virág István lelkes. A nyári iskola. East Chicago, Ind. A nyári iskolában a tanítás leginkább a vallásra és egyház történetére szorított. A 90 főnyi gyermekesereg minden reggel átvonult a templomba az isteni tiszteletre. Azután négy osztályba csoportosítva, szorgalmasan tanultak délig. Délután azok jártak a nagyobb növendékek közül, akik a konfirmálásokhoz készültek. A vizsga augusztus 18-án lesz megtartva. A vizsga megkezdése az iskolában és a templomkertben iskolai ünneppélt fognak tartani. A jutalmakat is akkor osztják ki. Indiana-Harboron is tartott az egyház nyári iskolát. Ott a misszionárius (Mrs. Bassó) tanított. Ez iskola vizsgája egy héttel később, augusztus 25-én lesz a methodista templom iskoláiban. A hét hetes magyar iskolában sok szükséges dolgot megtanultak a szorgalmas és figyelmes gyermekek. Ifjúsági szinelődés Whitingon. Whiting, Ind. A Ref. Négyelet ifjúsági szinelődést rendezett, amelyben a vasárnapi iskola konfirmált tagjai szerepeltek. Az előadás jövedelmének egy részét a Red Cross kapta. HALÁLÓRISOK. East Chicago, Ind. A múlt hetekben elhunytak: East Chicagóban Puskás Pál és neje, Fodor Rozália fiacskája, a közel hat hónapos Pali hirtelen. Temetés a kiterjedt rokonság részvételével ment végre. Whitingon egy szép kort él magyar napzsúrának lett áldozata: Id. Szathmáry József augusztus 5-én lett beteg, 11-én vasárnap délután meg künn üdögölt a fia családijával, mikor egyszerre egy jászó nélkül meghalt. Beési (Ungm.) illetőségi volt. A sok rokon és földi másnap temette el, előbb a házban, majd az east chicagói ref. templomban tartott megható gyászszertartással. CHICAGOIMAGYAR ORVOS. Dr. Löwinger Ernő magyar orvos és sebész, az összes orvosi tudományok tudora. Címe: 1855 GRAND AVE., Chicago, Ill. — Rendel: d. n. 10-12 11-ig; d. n. 6-6 1/2 9-ig. Vasárnap d. n. 10-12 12-ig. Telefon: Seeley 2904. CHICAGOI MAGYAR ÜGYVÉD. Gottlieb Lajos ügyvéd és jogtanácsos. Teljesen díjtalanul ad tanácsot bűnügyben, válópelen, becsületvesztés, váló tartozás, vagy bármilyen jogügyben. Tisztán reggel 9 óráig délután két óráig: 133 W. Washington Str.; 3-4 óráig, délután 2 óráig: 102 S. W. 4. óráig este 9-ig, valamint vasárnap d. n. 9 óráig d. n. 9 óráig: 137 N. Halsted Str. az emeleten. Telefon: Diversey 3154. LEGSZEBB ÉS LEGTISZTABB HANGU FONOGRAF GEPEK ÉS LEMEZEK. A legelőcsöbben szereshetők be FEKETE ÉS KASSAY üzletében. CSAK \$20 8328 COTTAGE GROVE AVENUE, CHICAGO, ILL.

KIS HIRDETESEK

Keresetek, eladatok, nyereségek... Keresetek, eladatok, nyereségek...

MUNKAT NYER — NO.

Asszonyok leányok! Ha jól és gyorsan akarnak megtanulni szabni... Asszonyok leányok! Ha jól és gyorsan akarnak megtanulni szabni...

Keresem Feltöly József Abaunegye...

Keresem Feltöly József Abaunegye... Keresem Feltöly József Abaunegye...

Keresem Balogh Károly fehérszarmat...

Keresem Balogh Károly fehérszarmat... Keresem Balogh Károly fehérszarmat...

Keresem Abajumi, szinai illetőségű...

Keresem Abajumi, szinai illetőségű... Keresem Abajumi, szinai illetőségű...

Szalai János Tolna megye nagydorogi...

Szalai János Tolna megye nagydorogi... Szalai János Tolna megye nagydorogi...

Keresem férjemet, Veszprém megye...

Keresem férjemet, Veszprém megye... Keresem férjemet, Veszprém megye...

Jó megjelenésű, 28 éves csinos...

Jó megjelenésű, 28 éves csinos... Jó megjelenésű, 28 éves csinos...

ELADÓ HAZAK.

ELADÓ HAZAK. Okvetlen nézve meg, új 2 családi...

ELADÓ HAZAK.

ELADÓ HAZAK. Okvetlen nézve meg, új 2 családi...

KEMÉNY JÓZSEF

KEMÉNY JÓZSEF 8631 Buckeye Rd. Cleveland, O.

HÁZASSÁG.

HÁZASSÁG. 30 éves vendéglő tulajdonos szeretne megismerkedni egy hozzáillő...

ELADÓ TÁRGYAK.

ELADÓ TÁRGYAK. Egy tiszta új, gyíngybezárt, egy...

Jó megjelenésű 38 éves, jól képzett...

Jó megjelenésű 38 éves, jól képzett... Jó megjelenésű 38 éves, jól képzett...

En egy 40 éves munkás ember házasság...

En egy 40 éves munkás ember házasság... En egy 40 éves munkás ember házasság...

Középkorú gyermektelen özvegy...

Középkorú gyermektelen özvegy... Középkorú gyermektelen özvegy...

En egy 38 éves jó megjelenésű özvegy...

En egy 38 éves jó megjelenésű özvegy... En egy 38 éves jó megjelenésű özvegy...

LEVELEK.

LEVELEK. Kedves Ilonka! Légy szives tudni...

ELADÓ ÜZLETEK.

ELADÓ ÜZLETEK. Vendéglőmet egyedülállt miatt sűrűn...

ELADÓ ÜZLET.

ELADÓ ÜZLET. Magyar gyöngyüzlet kiitönök...

TÁRS KERESZTÉS.

TÁRS KERESZTÉS. Keresek egy özvegy emhatalnos...

ELADÓ FARMOK.

ELADÓ FARMOK. 42 akros farm, közel a városához...

Egy 15 akros farm, jó házzal és...

Egy 15 akros farm, jó házzal és... Egy 15 akros farm, jó házzal és...

JÓGI TANÁCS.

JÓGI TANÁCS. JOS. N. ACKERMAN ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS...

W. M. Schwartz

W. M. Schwartz. Ohio állam, 112 Society for Savings...

PAPP MIKLÓS

PAPP MIKLÓS. ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS. 217 LEXINGTON AVENUE...

F. E. BOLDIZSAR JR.

F. E. BOLDIZSAR JR. AMERIKA MAGYAR ÜGYVÉD. 322 EUCLEID AVENUE...

H. E. VARGA

H. E. VARGA. ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS. 222 Society for Savings Bank Building...

G. E. MORGAN

G. E. MORGAN. ASERIKAI ÜGYVÉD. 502 CUYAHOGE BUILDING. Lakásom is fogadok teleket az esti...

D. B. STONE

D. B. STONE. Magyarul beszélő angol ügyvéd és jogtanácsos. 1526 Lakás telefon: Princeton 298-W.

Arthur I. Zeiger

Arthur I. Zeiger. Magyarul beszélő amerikai ügyvéd és jogtanácsos. 157 UNION ARCADE BUILDING...

VEGYES.

VEGYES. ÚJ ANEKES KÖNYV a magyar reformátusok részére...

RITKA ALKALOM!

RITKA ALKALOM! HAZAI vázongatya 85 helyett 50c...

ELADÓ FARMOK

ELADÓ FARMOK. 40 akor, ára \$4600, lefizetés \$2000...

DR. LORENZ

DR. LORENZ. Pittsburghban férfiak részére az egyedüli...

AZ AMERIKA MAGYAR REF. EGYESÜLET.

AZ AMERIKA MAGYAR REF. EGYESÜLET. VEZETÉSTÜLET. Elnök: Ifj. Köteles István...

A Szabadság 1918. évi Nagy Képes Naptára. A NAPTÁR-IRODALOM CSUJAJA. Akinek nincsen még naptára, írjon érte!

Református Énekeskönyv. Szeretettel bejelentjük, hogy az amerikai magyar protestáns egyházak használatára "Református Énekeskönyvet" adtunk ki.

Angol-magyar-Magyar-angol Szótár. Hónapokon át nem lehetett Bizonffy Szótárt kapni Amerikában, de az új kiadás elkészült a megrendelhető "Szabadság"-nál.

BULLARD OPERÁTOROK, MUNKÁT FELÜLVIZSGÁLOK, MOTOR ÖSSZEÁLLTÓK ÉS RAJZOLÓK, kik kellő gyakorlattal bírnak structural részletmunkán, keresetnek. Jelentkezzenek a munkásfelvételi irodában: FERRO MACHINE & FOUNDRY CO.

XXVIII. évfolyam. SZABADSÁG CLEVELAND, OHIO. P. O. BOX 171. A két kötet - 974 oldal - \$3.00.

Vasárnap

SZABADSÁG
"SUNDAY"
MAGAZINE

Bardócz Pálné méhei.

ELBESZÉLÉS

IFJU Rákóczi György longyel hadjáratainak gonosz kimenetele tatár rabsághoz jutott Erdélyországban tizenhét évesen, de jó vitézet, a gyászba, siralomba döntötte a gyámol nélkül maradt családok ezreit.

Még hagyják, a kiket ki tudtak váltani övéik, de hány ezren veszték ott Krimia tikkadt pusztaságain, bűnhődött ingóványai közt kinnal égő, reménytelen hazavágyódásában?

Kövendi Bardócz Pálné csak hajjal, verejtékcsöppel nagyjában össeteremtette az ura sereit. Kétasz tallért követték a rabtartó tatár, még csak husz-harminc hiányzott ebből az összegből. De a hiány pótlására is megvolt a jó reményesség. Bardócznének ugyanis jócsány kosár méhe volt, a méhek a mézet már tavasszal elalkudta a tordai pogácsosoknak és az alkut úgy mutatta, hogy őszel a méhek (fűrészek) együtt lesz az egész váltásdíj.

Az ura szabadulásáért majd elepedő, hűséges asszony egyre járta, kérte a pogácsásokat, hogy ne várossák őzig, adják meg előre a méz árát.

Ezek azonban sikertelenségre vettek vagy elcsahajtották az asszony eszéklésait.

— Őzig lelkem? Ugyan ki tudja, hogy mi következik ránk addig? Egy nap sem bizonyos ebben a bódult, zürzavaros időben.

Hej, de gyászosan vőóra vált a pogácsások aggodalmában!

Azon a nyáron ugyanis, ugyancsak 1658 augusztus havában rettenetes tatár sereg szállt rá Erdélyországra, hogy megbüntesse a török szultánnal vakmerőképpen üjtatható Rákóczi Györgyöt és a mellette kardoskodó országát.

Keletről nyugatra áradozott Ali khán bösz serege és csapatokra szakadozván, egymásután dúlta, égette föl az útjába eső, virágzó szép városokat és falvakat.

Egy alkonyatkor Aranyosassék fölött, a zordhomlokú Székelykőn is fölygladt a lármafa. A meddig a felvakba ellátzott pirosuló lángja s égő kővályzó füstje, fölverték a harangokat és száguldó hirmondok kiáltották ki a veszedelmet:

— Fussatok jámborok, már Fehérvárt és Enyedet égeti a pogány!

A lakosság részint — ki a hogy közelebb kapta — a havasokra futott, részint a mészhegyek barlangjaiban vagy a hányák általutas, mélyrejtekeiben húzódott meg.

A kövendi székelyek csak barlangokat verettek föl a havasokra, maguk nem mozdultak ki falujokból.

Egy az, hogy félreestek a hadak főtűjéből, más meg az, hogy a templomuk erős, bástyas kőfallal volt körülvéve, a mely holmi kisebb, félrefitétt, rabló csapatok ellen mindig bizonyos menedéket nyújtott. A megriadás éjszakáján a cinte-rembe takarították be gabonájukat, szalon májukat, ruhás ládáikat és egyéb féltett holmijukat.

Bardócz Pálné a méheit is beköltöztette a cinterembe. Neki ezek voltak a legdrágább kincsei s félteni annál inkább féltette ezeket, mert tudott dolog, hogy a pogány nagy szorgalommal moka fölhatatni és kifosztani igazhitű édes italoknak t. i. méz a főseve.

Az éjszakát háborgatás nélkül töltötte el az urnák öszefutott jámbor, kicsiny nyája.

Réggel azonban bent a cinteremben ütött ki nagy zendülés.

A Bardóczné méhei ugyanis, a mint reggel ki kezdtek szállingózni a kosarakból és nem lelték föl megszokott helyüket, megvadultak s dühösen kezdtek szerteszét röpdögni, csiptek, martak, üzőbe vettek mindenkit akihe beleütözköztek. Csakhamar egész sereg embernek dagadt föl a képe a méhcspéstől, nagy sivalkodás, szitkozódás hangzott mindenfelől.

— Ki kell hányni a méheskosarakat!

— háborgott a gyülekezet az eklézia tisztelendő pástora előtt.

Ez a presbiterekkel odajárult Bardócznéhez és fölszóltotta, hogy takarítsa el a méheit. Az asszony azonban nagy furival, illetlenül nyelvelt vissza a papra:

— Az uram szabadulását akarják kigyelmeget meghiusítani? No hiszen szép keresztény indulat ez az eklézia feje föl! Hanem az én méheimben nem férnek hozzá kigyelmeget, a míg est a tükörömöz kezemet mozgatni tudom!

Az egyik presbiter végül föltalálta magát.

— Fül kell yinni a méheket a toronyba, a harangokhoz, ott szabadon röpdöhetnek ki s be az ablakon.

Ebbe Bardóczné is belenyugodott. Óva-félve, nagy gondviseléssel fölhordta a méheskosarat a toronyba és sorba rakta az ablaknál. Aztán maga is felköltözött a gyermekével a méheikhez. Nem akart elszakadni emektől, de a gyülekezetben sem akart maradni, a mely ime: egy kis kellemtelenségért hős volna útját szegni az ura szabadulásának.

A tatárok eljárási délután föhúndestek a dombok élén.

Nosza fölszóltak a kövendiek az ellenzék fogadására! Az asszonyok nagy üstökben viest, szurkát forraltak, a férfiak rendelt seregekben a bástyákra, a kapukhoz, a fal mellett álló létrákra osonáltak.

Hanem ez egyszer szörnyen csatlódtak minden elbizakodásukban!

Tömerdek népe volt ugyanis Ali khánnak, mindenüvé följöven jutott belőle, mint az országos csoból. Kövendre is mintegy háromszázig való lovas nyargalt be. Hamarosan beszűgödtek az utcákat, majd a templom környékén verődtek össze.

A bástyákról megtették a köszöntő leveleket, de biz a tatárok nem szaladtak meg, mint más könnyűség: rablók. Sőt mintha lelket vettek volna a gyér puskaropogásból, rövid tanakodás után legráltak lovaikról s ostromhoz készültek. Létrákat, feszítő rudakat, zuro gerendákat gyűjtöttek a templom környékére.

A tatárok nagy készülését látván ijedten vette észre a keresztény nyáj a maga erőtlenségét.

Hiszzen még létrájuk sem volt elegendő, a miken ilyen nagy sokasággal szemben a falak védelmére kellő sűrűségben felállhattak volna!

No, ezen a fogyatkozason még valamelyre segítettek. Valakinek ugyanis eszébe jutott, hogy hiszen ott vannak a toronyban a harangokhoz vivő létrák, azokat le lehet szedni és falakhoz lehet alkalmazni.

Ez nagyhamar meg is történt.

Bardóczné most már főrekedt a torony padlásán, ég s föld között lebege. Le nem szállhatott onnan a maga erején, viszont azonban nagy meggyűgyással gondolta föl magában, hogy bármi sorsa is odalent a felcinek, hozzá ugyan egy könnyen nem fog fölkapaszkodni a tatár.

Az ostrom bizony rövid ideig tartott. A pogányság az ő tagult, fortélyos, hadi mesterséggel csakhamar kicsalogatta és elfogyatta a székelyek hadiszereit. A puszkák elhallgattak és a forró víz, égő szurok kiürült az üstökből. A kapu pedig mind inkább tagult, foszladozott a zuro gerendák és feszítő rudak erejétől. Már annyira jutott a dolog, hogy a tatárok mind oda sereglettek a kapu elé: mindenki első akart lenni a berontásnál.

A szorongatott kicsiny sereg a végső mentéshez folyamodott: sarcot ajánlott a tatároknak.

— Háromezer tallért fogtok fizetni, hitetlen kutyak! — kiáltott föl a tolmács a bástyára.

— Ó, dicső vitézi a hatalmas szultánnak, hova gondoltok, ezzel a rettenetes nagy sumával? — felelt vissza a pap. — Hiszen mi csak egy szegény kis falu népe

vagyunk, az életünk sem ér föl annyira pénzrel...

— Hát mennyit akartok fizetni, gaz nemzetiség?

— Ötszáz tallért tán ki tudnánk szorítani.

— Hát ide az ötszáz tallerral, ha kedves az életetek!

A tatárok letlepedtek pihenni, bent a falak mögött pedig a presbiterek hozzáláttak a pénz összeszerzéséhez.

Bardóczné a toronyból hallotta az imént esett beszédet s nagy volt az öröme, hogy hozzá nem jöhettek föl pénzt kérsni... Az ura váltásdíjára való kőspénzt sem kell megcsorbánia, a méhei is szépen megmaradnak...

A sarok nagyneműen összegyűlt és a pap egy zacskóban kötélen leeresztette a tatároknak. A csapat vezetője vigyorogva sülyesztette el a zacskót a tarisznyájában. Aztán fennhangon mondott valamit az embereinek, a mire csak fölgráztak és gunyosan röhögve, pihent erővel újra hozzáláttak a kapu töréséhez.

A kicsiny keresztény nyáj rémes jajgatásban tört ki, a mint a pogányok gonosz csalárdságára rácsapott.

Elhangzott a véskialtás:

— Be a templomba, halálra védekezni!

A toronyból Bardóczné is szemmel kísérte a tatárok hitességét. Csakhamar rémült, keserves sajnóssal morajlott föl hozzá a templomból, asszonyok, gyermekek sikoltásai, férfiak resketés, ijedt kiáltásai... Remegve nézett alá az ablakból: a rés egyre nőtt a kapun a dühögő ütések nyomán... egymást hánykölve, vad mohósággal törekedtek előre a tatárok.

Az asszony megfordult: ott lent a jajveszékés még kétségbeesettebben verdeste a templom boltjait... Egy pillantást vetett gyermekére... a méheskosaraira... hirtelen előre lépett... fölragadta a legközelebb eső méheskosarat... az ablakhoz ugrott vele s szilaj elkecsereccsel lesújtotta a kapu előtt szorongó tatárokat... Aztán a másodikat dobta... a harmadikat... mindahányat!

S villámzó tekintettel nézett alá elhanyagolt kincsei után.

A kapu döngetése hirtelen félbeszakadt: kavargó, bomladozni kezdett az ostromlók serege. Majd szörnyű sivalkodással megiramodtak a tatárok és eszevesztetten kezdtek lovaikra ragadozni...

A méhek akkorra már fölverődtek és sötét, véres felhőként gomolyogtak utána a szaladó csapatnak. Bösen csiptek-martak a verejték-szagu, hadonászó, rémesen üvöltöző tatárokat. Belébujták a megvadult lovak fülebe... féltelmen zúgtak mint a jégcső...

Bent a templomban a szorongatott kicsiny sereg nem tudta mire vélni, hogy a kapu törése abba maradt s csöfögést gyantitva, nem mert kimoszulni a templomból. Jó idő telt bele a míg a nyáj tisztelendő pástora a templom ablakán kidugta a fejét és kapu felé kémlelődött. Ennek aztán Bardóczné a toronyból lekialtotta az örömhírt:

— Megszabadultunk bátran kijöhettek kigyelmeget... árkon-bokron túl van már a tatár!

A méhek cötere nagyrészt visszaváltogott a templomba és sűrűn összeverődve, panaszos, mérges szümmögéssel cirkáltak, keringőttek a kapubástya körül. Mézüik, kosaruk ott hevert a porban esztapostva... Bardóczné másnap alig pár kosárnyit tudott újból befogni belőlük, a többi elvódult erre-arra...

De nem is volt aztán szüksége Bardócznének a méheire. A megszabadult halás nép öszerezte azt a néhány tallért, a mi a váltásdíjból még hiányzott s a nevezetes eseményt "az ur kegyelméhek szép tanulságát" az eklézia öreg könyvébe is beleíratta.

IRTA: RO

Farkas I.
Irénye, u.
Egyszerű,
berendezett
oldalajók mi

EL

IRÉNKE
ral jön; mé
gyorsan járt
az asztalra
elő a kosár
levő asztalra

IRÉNKE
latta, mikor
tatta? Holtra
nyitja és olva
(megesókolja,
stílusban ír az
gyalom! Mit
gyámoddal al
het beszélnem
sétáját haszna
szólítsam. E
tad érzett
izzó szerelem
(megesókolja
se ír, mint t
szerelemet
házassági fr

— "Nagy
reám, fejé
ta, hogy meg
E pillanatba
veled; menn
(ragyogóan)
egy percre s
gok irni. h
hogy kizáról
rod" — Tib
szerien hang
ember, hogy
nyelvenk! (

a levelet).
akkor én tíz
ves barátom
hogy megké
mom felelni
nem lehet e
tegnap este
csak nem is

— rögtön
se mond? S
lenségbe sz
van! (a ko

FARKA
vata mult

IRÉNKE
FARKA
los arekifej
IRÉNKE
esi!

FARKA
ját s botját
IRÉNKE
szett valam
FARKA
jarkál).

IRÉNKE
kedik. Mint
metlenségét
FARKA
ányt, egy

IRÉNKE
hegyezi, me
FARKA
IRÉNKE
kedves nag

FARKA
IRÉNKE
esi!

FARKA
nek veled
IRÉNKE
FARKA
élet és há

apátát és
vel ezelt
szólította

KÖNNY ÉS MOSOLY.

IRTA: RODERICH BENEDIX. A SZABADSÁG SZÁMÁRA FORDITOTTA SZÉKELY SÁNDOR, BROWNSVILLE, PA. REFORMÁTUS LELKÉSZ.

SZEMÉLYEK:

Farkas Péter, törvényszéki jegyző.
Iréнке, unokahuga és gyámleánya.
Egyszerű, rendes, de nem szegényesen berendezett szoba. Középpajtó, ablakok; oldalajtók nincsenek.

ELSŐ JELENET.

IRÉNKÉ meglehetősen nagy kosárral jön; mélyen fellélekzik, mintha gyorsan járt volna, kalapját és boáját az asztalra dobja és egy levelet vesz elő a kosárból, amelyet az előtérben levő asztalra helyez.

IRÉNKÉ: De tán csak senki se látta, mikor a levelet a kosárba csuszattatta? Holtra szegyném magamat, (kinyitja és olvassa): "Drága angyalom!" (megesókolja a levelet.) Nagyon szép stílusban ír az én Tiborom. "Drága Angyalom! Minthogy nagybácsiddal és gyámoddal alkalmas időben soha, se lehet beszélnem, ma az ő rendszeres déli sétáját használtam fel arra, hogy megszólítsam. Eseteltem előtte irántad érzett, izzó szerelmemet" — izzó szerelem — ah, te édes fiu (megesókolja a levelet) így senki se ír, mint te — "irántad érzett izzó szerelmemet s beleegyezését kértem házassági frigyünkhöz". — Végre! — "Nagybácsid hosszan nézett reám, fejével intett és azt mondta, hogy még ma eljuttatja hozzám válaszát. E pillanatban csak e rövid hirt közölhetem veled; mennyire szeretlek, édes képed" — (ragyogóan) édes képed — "édes képed egy percre se tágit gondolataimból, újra fogok irni, ha szabad idővel rendelkezem, hogy kizárólag te veled foglalkozzam. Tiborod". — Tiborod! Ez az irány! Milyen nagy-szerűen hangzik: Tiborod! Nem is hinné az ember, hogy milyen remek csengése van a nyelvnek! (Nagyon gyöngéden megesókolja a levelet). Ha te szeretsz engem, Tiborom, akkor én tiszter jobban szeeztlek, édes, kedves barátom. Végre annyira eljutottunk, hogy megkérte kezemet. Ugyan mit fog gyámod felelni? Hiszen elvégre semmi kifogása nem lehet ellene. Azonban különös, hogy se tegnap este, se ma reggel, se ma délután még csak nem is említette. — Mindjárt két óra — rögtön itthon lesz. S ha megint semmit se mond? Szörnyű dolog lenne, a türelmetlenségbe szinte belepusztulok. Tényleg itt van! (a kosárnak igyekszik helyet keresni).
FARKAS (bottal és kalapban s kisérvátá mult ruhában jelenik meg):

II-IK JELENET.

IRÉNKÉ, FARKAS.
FARKAS (mereven, kimérten, hivatalos arkifejezéssel): Jó napot, Irénke!
IRÉNKÉ (közönyösen): Jó napot, bácsi!
FARKAS (megfontolva teszi le kalapját a botját; köhög).
IRÉNKÉ (gyorsan megfordul): Tesszett valamit mondani, bácsi?
FARKAS: Nem. Még nem. (Fel s alá járkál).
IRÉNKÉ (magában): Mennyire késlekedik. Minden porcikám bizserég a türelmetlenségtől!
FARKAS (kellemesen szemléli a leányt, egy párszor somfolyogva int).
IRÉNKÉ (hátat fordítva neki, fülét hegyezi, magában): Nos?
FARKAS: Irénke.
IRÉNKÉ (gyorsan megfordul): Tessék kedves nagybácsi.
FARKAS: Ráérsz egy kevés ideig?
IRÉNKÉ: Ameddig óhajtja, kedves bácsi!
FARKAS: Hát valamit közölni szeretnék veled.
IRÉNKÉ: Csupa fül vagyok.
FARKAS (ünneplényesen): Mivelhogy az élet és halál Urának úgy tetszett, hogy édes apádat és édes anyádat immár tíz esztendővel ezelőtt rövid időközben egymás után elszólította e földi életből az örökkévalóságra,

tehát nekem, anyai részről legközelebbi rokonnak jutott a feleltetendő gyámkodás amire én házamba fogadtalak és anyai örökségedet, amely ugyan nem szerfelett bő-

seges, de szerényen becsülve fel, elegendőnek tekinthető, lelkiismeretesen kezdtem, sőt meg is szaporítottam, valamint tégedet is tisztességesen és becsületesen felneveltelek s mindazon ismeretekhez hozzájuttattalak, a melyeket egy keresztyén hajadonnak tudni hasznos és szükséges, veled is, mint gyámleányommal, mindenkor atyailag bántam, úgy, hogy te az én és jó nővérem vezetése alatt, akit a mennyei Atya egy félévnek előtte szintén a mennyekbe vitt fel, jó erkölcsű leánnyá nőttél fel.

IRÉNKÉ: Igenis, bácsi.

FARKAS: Minthogy a Szentírás rendelése az, hogy a leány egy férfihoz menjen feleségül, valaminthogy az állami törvények is kiváló állapotnak tekintik a házasságot s annak különös védelméről gondoskodnak, ennél fogva úgy tetszik nekem, hogy érkezett az idő állapotod megváltoztatására, belőled menyecskét faragván.

IRÉNKÉ (szégyenkezve): Ha a bácsi úgy gondolja.

FARKAS: Minthogy pedig magam, amíg az én kedves nővérem élt, aki némileg a háziasszonyt pótolta, nem gondolhattam rá, hogy a szent házasságra lépjek s azonfelül már ötvenhat éves életkort érttem el, úgy vélem, hogy már most reám is elkövetkezett az az idő, hogy az irás parancsát betöltsem s ezért szememet rád vetettem és elhatároztam, hogy tégedet keresztyéni módon hitvestársammá teszlek.

IRÉNKÉ (mereven néz reá): Ön, bácsi!

FARKAS: Olyan bájos vagy, mint Jefe leányainak játszó társnői s eddig soha se éreztem úgy, mint most, hogy a nő kellemesebbé megigézheti a férfit, ha tégedet szemlélek.

IRÉNKÉ (a nevetéssel küzdve): Hát engem akar feleségül venni?

FARKAS: Ez jól megfontolt elhatározásom.

IRÉNKÉ (először halkán nevet, igyekszik azt elfojtani, nem képes erre s egyre hangosabban tör ki):

FARKAS: Az ilyen nevetést a vidámság jelének veszem s ámbár egy keresztyén hajadonhoz az lenne illő, hogy a házassági ajánlatot szegyenkező pirulással fogadja, mégis szeretem, ha vig érzülettel kezdesz új állapotodhoz.

IRÉNKÉ (egyre nevetve és a nevetéssel küzdve): De bácsi, csak nem komolyan beszél?

FARKAS: Ilyen dolgokban soha se szoktam tréfálni.

IRÉNKÉ (még mindig a nevetéssel küzdve): Ön — Ön akar engem feleségül venni? Ne tessék rossz néven venni, de ha

bácsit férjemnek gondolom el, kómikusnak tűnik fel előttem.

FARKAS: Egy királyi törvényszéki jegyző soha se lehet kómikus!

IRÉNKÉ (nevetve): Hiszen Ön az én tiszteletre méltó nagybácsim — s az én szigorú gyámom — s most meg férjem akar lenni?

FARKAS: Ez az én keresztyéni elhatározásom.

IRÉNKÉ (mint fent): Karonfogva óhajt engem vezetni?

FARKAS: Mint egy jól nevelt férjnek kötelessége.

IRÉNKÉ (mint fent): Tenek kelljen szólítanom?

FARKAS: Ez a szokás keresztyén házastársak között.

IRÉNKÉ: Hát többé ne bácsinak, hanem Farkasnak nevezem?

FARKAS: Mily édesen fog e név csengeni a te szácskádból!

IRÉNKÉ (nevetve): Ezt nem tudom ajkamra venni.

FARKAS: A szokás minden dolgot megkönnyít.

IRÉNKÉ (nevetve): Nem, nem, soha! Belepusztulnék a nevetésbe.

FARKAS: Kezdem gyanítani, hogy vidámságod éppen nem éppen azt jelenti, mintha örülsz ajánlatomnak.

IRÉNKÉ (nevetve): Hát ugyan miért is ne legyek vidám? Ilyen furcsának bácsit még soha se láttam.

FARKAS: Furcsának! Egy királyi törvényszéki jegyző hivatalánál soha se lehet furcsa. Ilyen magaviseletet a magas hatóságok a legnagyobb foku kegyvesztettséggel sújtanak.

IRÉNKÉ (hirtelen komolyan): Tehát komolyan tetszik beszélni?

FARKAS: Mint ahogy ez egy férfihoz hivatalánál és állásánál fogva illik s akthé ez okból sem lenne illő, hogy komoly dolgokból, amilyenek a házasság is tekintendő, izetlen tréffát üzönn.

IRÉNKÉ: Tehát komolyan?

FARKAS: Komolyan!

IRÉNKÉ (mostantól kezdve növekedő daccal): Nos hát, akkor én is épen olyan komolyan mondhatom, hogy soha se leszek a bácsi felesége.

FARKAS: Hogyan? Ilyen határozottan ellen mersz mondani? — Az általad használt hangnem egészen új előttem.

IRÉNKÉ: Eleddig nem volt alkalmam arra, hogy ellent mondjak.

FARKAS: Én pedig ilyen ellentmondást nem fogok jogosnák elismerni, mivelhogy a törvénykönyv 365-ik szakasza jelenleg atyai hatalmam alá rendel.

IRÉNKÉ: S ezt a hatalmat akarja bácsi felhasználni arra, hogy akaratom ellenére feleségévé tegyen?

FARKAS: Ha nem teszed jószántodból, jogom van hozzá.

IRÉNKÉ (gunyosan): Ugyan micsoda eszközökkel kényszeríthet erre!

FARKAS: A törvény értelmében mindenféle eszközt igénybe vehetek, amiből egy atya jogosítva van.

IRÉNKÉ: Ezek alól kivonhatja magát az ember.

FARKAS: Mi által?

IRÉNKÉ: Elmenekülök előle.

FARKAS: Titkos szökök gyanujánál jogomban áll tégedet becsukni.

IRÉNKÉ: Kiugrom az ablakon.

FARKAS: Az ablakon? (Nyugodtan az ablakhoz megy és kinéz). Mindenesetre nem magas és a kertbe való ugrás könnyen végrehajtható.

IRÉNKÉ: Nyilvánvaló, hogy engem nem tarthat meg, tehát hagyjon fel e nemű gondolatokkal.

FARKAS: De hát mondj egyetlen értelmes törvényes okot a vonakodásra.

IRÉNKÉ: Hát valóban azt óhajtja, hogy okokat említsek?

FARKAS: Egyetlen ok elegendő lesz, ha azt jogosnák kell elismernem.

IRÉNKÉ: Oh, van ezen. — Először is

nem illik, hogy engem feleségül vegyen, mert az én közeli rokonom.

FARKAS: A főtisztelendő konziatórium a törvényes illetmények ellenében megadja a szükséges felmentvényt.

IRÉNKE: Nos hát, egy ok, mint száz: Ön tulságosan öreg hozzám képest.

FARKAS: Hogyan? Az ötvenes évek a legszebb életkorát képezik egy férfinak.

IRÉNKE: Ezt valami kópé hitethette el önnel; mi, leányok, jobban tudjuk.

FARKAS: Hogyan juthatott volna egy tapasztalatlan leány ilyen ismerethez?

IRÉNKE: Ezzel jövünk a világra. Önök nagyon okos urak lehetnek a törvénytudók, ám arról, ami az emberrel veleszületik, halvány fogalmuk sincs.

SARKAS (még sodrából nem jöve ki): Te nagyon bátran és vakmerően beszélsz s ez nagy szomorúságomra van, mivelhogy én a csendes, erkölcsös szerénységet tekintem egy jól nevelt leány fő erényének s hirtelen azt vagyok kénytelen felfedezni, hogy te ez erényt nélkülözöd.

IRÉNKE: Olyan szerény leszek, amiként a bácsi akarja, ha felhagy azzal a gondolat-tal, hogy feleségül vegyen, mert az ellen utolsó csepp véremig küzdök.

FARKAS: Hm, hm, némileg meg vagyok lepődve. Tegnap egy fiatal ember ténylegesen megkért tőlem a kezdet s csak az által lettem figyelmes arra, hogy te már valóban érett hajadonná virultál, miért is siettem veled akaratomat közölni, amit különben talán még elhalasztottam volna.

IRÉNKE (egyre dacosán): Ugy, gyámuram! Egy fiatal, csinos, szeretetre méltó ember kér meg. Ön mára ígér választ s ez abból áll, hogy saját maga akar feleségül venni!

FARKAS: Így vélem én egy gyám kötelességeit legjobban betölteni s a te földi és mennyi javadról gondoskodhatni, amennyiben korunk fiatal emberei nem a legjobb hírnévnek örvendenek s feleségüknek testi lelki életét gyakorta megrontják. Magamról jó lelkiismerettel kezeskedhetem, minthogy én, jó nevelésben részesülve, keresztyén férj leendek.

IRÉN: Hanem én nem keresztyén, hanem fiatal, szeretetreméltó férfit akarok.

FARKAS: Hogyan?

IRÉNKE: S Ön nem ilyen.

FARKAS: Mi?

IRÉNKE: Száz szónak is egy a vége: én Rózsa doktort választottam, aki megkért engemet.

FARKAS: Ha a törvénykönyv nem írta elő, hogy egy bírói személy mindig tartozik hidegvérrel megőrizni, akkor egy kissé bosszankodnám: így azonban a következő magyarázatot adom: Ha vajjon abbéli elhatározásomat, hogy tégedet feleségül vegyelek, véghez viszem-e, még egyszer megfontolom. De beleegyezésemet soha se kapod meg ahhoz, hogy Rózsa doktorral kelj egybe.

IRÉNKE: S én szintén kinyilatkoztatom, miszerint soha se adom beleegyezésemet ahhoz, hogy Farkas Péter kir. törvénytudói jegyzőhöz, az én bácsimhoz s gyámomhoz férjhez menjek.

FARKAS (hiányos ábrázattal): Majd elválik! Egyelőre legyen a beszédből elég! Még egy perirat vázlatát kell elkészítenem s időm ki van mérve.

IRÉNKE: Irja csak azokat a periratokat, amint tetszik, én szavamnál maradok!

FARKAS (egy asztal mellé ül le irni): Tudod, hogy munkaközben környezetem legnagyobb csendességét igényelem.

IRÉNKE: Nem fogok lármát csinálni.

(Leveszi kosarát, azzal a háttérbe megy s belőle gyümölcsöt, almát stb., rak ki a tányérra, amélyet egy szekrényből vagy egy asztalról vesz el. Somolyogva jár, látszólag minden neszt kerülni szándékozva, azonban rövid időközökben egy-egy tányérral esőrög vagy azt az asztalra tolja, leejt egy almát stb. Közben nem veszi le szemét Farkasról s időről-időre fenyegetően fintorgatja arcát, azt jelezvén, hogy: Akaratomnak azért is érvényt szerzek!)

FARKAS (ir. Valahányszor zajt hall háta mögött, összerezzen, megmozdul a széken, fejét rázza, a már leirt szövegből valamit kihuz s halk dörmögést is hallat. E némajáték hosszúságát az előadók tetézésére kell bízni; mindenesetre nem szabad túlhosszúra nyújtani!)

IRÉNKE (egy tárgyért ejt a földre).

FARKAS: De Irénke!

IRÉNKE: Hiszen én olyan csendben vagyok, amennyire csak lehetséges. Szerencsétlenségéről nem eteth a zember.

FARKAS (írásba kezd, rövid szünet után): Hm, hát bizony egy egyre tartó zaj miatt nem tudom gondolataimat rendezni, (feláll.)

IRÉNKE (hirtelen elhatározással, kérve): Kedves bácsi!

FARKAS: Nos!

IRÉNKE: Az előbb igazán dacos voltam.

FARKAS: Mindenesetre! — Legnagyobb ámulatomra. — Nem tételeztem volna fel rólad.

IRÉNKE: Nem leszek többet olyan.

FARKAS: Ha megbánod, megbocsátok.

IRÉNKE: Hát csak ne is tessék rossz indulattal viseltetni irányomban.

FARKAS: Hm, hm. Dehogy! Hiszen nem is illik egy tiszteletré méltó férfiuhoz, hogy dühbe guruljon.

IRÉNKE (egyre inkább kérve és hízelve): S nemde fel tetszik hagyni azzal a gondolat-tal, hogy engem vegyen feleségül? Látta, kedves bácsi, én annyira, de annyira szeretem, mint csak egy embert lehet.

FARKAS: Hm, hm!

IRÉNKE: Igazán, bácsi, nem is hiszti el, azonban én úgy szeretem önt, mint atyámat s az ember mégse mehet férjhez az apjához. Ha másként lenne, ha csak bácsim lenne s akkor tenne egy ilyen ajánlatot (huncutul szemérmesen) ki tudja, mit tennék! De minthogy gyámom, régen hozzá vagyok szokva az engedelmességhez, mindig olyan tiszteletérzettel viseltetem irányomban — eről soha se tudnék leszokni si így soha se tudnék felesége lenni. Bácsi olyan áldott, jó lelkű, hogy nincs párja a városban (megierogtatja).

FARKAS (Irénke cirogatása által nagyon kellemesen érintve érzi magát.)

IRÉNKE (folyton jobban hízelve): S meg vagyok róla győződve, hogy nem akar boldogságomnak útjába állani. Rózsa doktor, aki bácsitól megkérte a kezemet, orvos és kiváló ember. Ezt az egész város tanúsítja. Ismerem őt egy év óta, s kimondhatatlanul szeret engem! El tetszik képzelni bizonyára, hogy kénytelen vagyok viszontszeretni. Boldogságát csak bennem találja fel s ezt százszor is megmondta, így hát nekem is kötelességem, hogy a jó embert boldoggá tegyem. Ha bácsi mindezt jól megfontolja, nem foglalhat állást ellenünk. Jó nővérét, az én szeretett nagynénémét nélkülözi, s azt gondolja, hogy egészen elhagyott lesz, ha elmegyek; azonban nem így áll a dolog. Az általunk bérelt háznak felső emelete husvára megüresedik, s oda fogok férjemmel beköltözni. Már mindezt elhatároztuk. Akkor minden rendet és ápolást megtalál éppen úgy, mint amilyenhez eleddig szokva volt. Minderről magam fogok gondoskodni. S ha makais köhögési roham fogja el, akkor férjem azonnal kéznél lesz, s ő olyan ügyes, hogy attól a rut bajtól teljesen megszabadítja: — Nos, kedves bácsikám, legyen jó, mondjon igent. Kérem, kérem! Mi boldogok leszünk s ön a legkellemesebb életet fogja élni a világon. Kérem, kérem, kedves bácsikám, drága, aranyos bácsikám, hisz' már látom is arcán, hogy tüstént igent mond. Nem! Ne vágjon olyan komoly ábrázatot, hisz' már látom is a mosoly felderülését — még egy kissé, édes kedves bácsikám, mondja ki az igent. Hát csak nem hagyja, hogy a kis Irénkéje hiába kérje!

FARKAS (somolyogva): Ejh, Irénke, milyen kedves és barátságos vagy, s oly nyájasan tudsz beszélni, hogy szívemet öröm és jó kevé tölti el. Azonban ha arra gondolok, hogy feleségem lennél és ilyen kedvesen beszélnél hozzám, akkor szinte úgy tetszik nekem, mintha ez drágább és édesebb volna mindannál, amit az ember elképzelhet.

IRÉNKE: Nos, bácsika, mondjon igent.

FARKAS: Ejnye, mit kívánsz tőlem? Hát másnak engedjek át ilyen galambkát, mikor a kezembem van? Nem, te szeretetre méltó leányka, most, hogy teljes nyájasságodban megismertelek, még élénkebb lett bennem a vágy, hogy feleségem légy.

IRÉNKE (elfordul, némajátékszerűleg hevesen ellentmondva, leül és duzzog).

FARKAS: Ugy látszik, nem akarod. Gondold meg, Irénke. Hogyan akarsz egy olyan fiatal emberhez menni feleségül, aki alig tíz évvel idősebb náladnál. Oh, korunk fiatal emberei gonoszak és telvék rossz szándékokkal! Ők nem ismerik a hűség kötelességét és parancsát s ha feleségül vettek valakit, nemsokára elfelejtik, mivel tartoznak annak s

bűnös szemüket más leányokra és asszonyokra is vetik. Nines-e tökéletesen igazam? Én azonban megállapodott ember vagyok, aki istenfélelemben növekedtem fe éls kötelességeim szüntelen szemem előtt lebegnek. — Nézz csak rám! — Ha feleségül jössz hozzám, jó dolgod lesz mellettem. Éte lesszesz az én kis, édes egérkém, én a gyám és nagybácsi tisztét mellőzöm s a te édes uracskád leszek. — Nézz csak reám. — A fiatal embert nemsokára elfelejtet. Megteszem, amit szemedből kiolvashatók. Selyemruhát veszek és szived kellő mulattatására hébe-korba színházba is viszlek. Vasárnaponként elmegyünk a népkertbe, ahol szép zenét hallgathatsz, s felpiperézem az én egérkémét úgy, hogy az egész világ örömet leli benne. Nézz csak reám és mosolyogj felém — hisz az roppant kedvesen áll neked, ha olyan barátságos arcot öltesz. Hallgatsz? Még mindig elfordulsz tőlem? (egyre jobban elzárkózódik). Hm, válaszolni az udvariasság legelőkelőbb kötelessége. Még mindig nem szólsz? Ha esetleg nem tudnád magadat beletalálni a gondolatba, adok megfontolási időt. — Hát válaszolj! — Most ne beszéljünk tovább az ügyről. Te roppant felindult vagy s jó, ha alszol rá egyet. Még mindig hallgatsz? (növekedő érzékenységgel): Ejh, az mégse illik, hogy gyámodat feleletre se méltatod és még csak rá se nézsz. — Hát egyre tart makacsosságod? Nos, nos, majd kitünik, mit nyersz azáltal! — Ejh, az ördögbe is, tátsd ki hát a szád s beszélj! Uram, bocsásd meg! Hiszen annyira kihoztál a sodromból, hogy illetlen káromlás szaladj ki ajkamom, ami a konfirmáció óta nem történt meg velem. — S még mindig nem szólsz? (leül). Nos, hát én is abbahagyom (ujjaival játszik az asztalon, majd térdein, s türelmetlenségének többféleképpen adja jelét). Ám nem okos dolog tőled, h atürelmemet ilyen kemény próbára teszed. (Szünet.) Én gyámod vagyok, s neked arra kellene törekedned, hogy engem a jóban megtarts. (Szünet.) Ha nem beszélsz mindjárt, akkor atyai jogaimat fogom veled szemben érvényesíteni. (Szünet.) De nem, ez nem keresztyéni eljárás, ha a haragot urrá engedem lenni magam fölött és azt szívbemben tovább ápolom. Kimegyek, hogy a felhevülés kísértésébe ne jussak. (Nesztelenül veszi kalapját és botját). Még egyszer és utoljára mondom: adj választ! (Szünet.) Nem akarsz? Jó, megyek. (Felteszi kalapját.) Te pedig itthon maradj! Hogy pedig ama kísértés ne vegyen erőt rajtad, hogy parancsommal szemben hűtlen légy, be foglak csukni (az ajtóhoz megy). Még van rá idő, még csillapíthatod jogos haragomat. Nem akarsz? Jó! (elmegy).

IRÉNKE (körülnéz, gyorsan előbbi tartásba vágja magát).

FARKAS (bejön): Lásd, én szeliden akarok veled szemben eljárni. Még gyeszer kérdezik: akarsz-e válaszolni vagy nem? Nem? Jó! (elmegy).

IRÉNKE (mint fent).

FARKAS (ismét jön): Dacul semmit se érsz el nálam! Talán tudnék engedni, azaz semmit se ígerek meg; azonban tudnék talán engedni, ha kérőleg fordulnál hozzám. — Nos? — Még mindig nem? Jó, jó! (elmegy).

IRÉNKE (mint fent).

FARKAS (kinyitja az ajtót): Most már utoljára mondom! Mihelyt kivettem a lábamat, minden reményednek befellegzett. Még mindig hallgatsz? Nos hát, lakolj meg makacságodért! (beucukja az ajtót).

IRÉNKE (mélyen felsóhajt): Ah!

FARKAS (bejön): Mondtál valamit?

IRÉNKE (nyög).

FARKAS: Mi bajod?

IRÉNKE (szívéhez kap): Ah!

FARKAS: Nos, nos, mi lelt hát?

IRÉNKE (arcát fájdalmasan elfintorítja):

Ah!

FARKAS: De csak nem vagy beteg?

IRÉNKE (szívére mutatva): Itt!

FARKAS: Hol?

IRÉNKE: Megöl!

FARKAS: Ugyan már!

IRÉNKE: Meg kell halnom!

FARKAS: Igyál egy pohár vizet!

IRÉNKE: Ah!

FARKAS: Gyere, adok neked.

IRÉNKE: Ah!

FARKAS (vizet hoz): Itt van, igyál csak.

IRÉNKE (borzadva utasítja vissza): Ah!

FARKAS: Akkor orvost hívok. Lásd, s szívszorítások, görcsök és egyebek azért győzöttek, mert Rózsa doktort szeretted.

IRÉNKE: Ah!

(Folytatás a 10-ik oldalon.)

Csend van megint meg tétben:

— De mo Felügyelt dességébe.

— Igenes Mi semm a puszták

paraszt: tu nom távol mulva mi messziről p esillagról sz

Kocsizór más, mint a kező percek

esi az end vak, mikor nekik: hoha felfelé hány gették a za a vaskondor bogott.

A kapit bennünket

— Fik. tunk, mert rok.

— Egy ezredes me tiszt.

— Nekun sóhajtott az és szöke b zeleltében m racos ágys

Egy hus mégis belép az oroszdu totta. Az e re hintett pokrócok v nek a sar nagy kilu

— Ki als — Itt Némelys riepárna

Beléptu hol egy h volt feláll lámpák

A két vácóra v Beszélgett sokára az

— Isten ket. én akartok. Maradtu burkában gyertyák, borral tölt

éjszakan gyertyafén kás ebédlo óra tájban kabátos ez a fájd vellát — mely a szá

— csupa az alezred monda el szemöldök a gyertya szive nagy szünetekké égett gyuf kosgattot

Huszárfájdalom.

IRTA ZILÁHI LAJOS.

AZ ég lassankint megfeketedett és bakacsín színű bársonyán a vacsoracsillag olyan fényesen ragyogott, mint egy tiszta láng. Az emberek a fűben heverésztek és pipáltak.

— Még gyün...
— Még nem gyün. Nem az kocog.

Csend volt. Hallgattak. Aztán megint megszólalt egy hang a sötétben:

— De most má gyün.

Felfigyeltek az éjszaka esendőségére.

— Igenesak az lessz...

Mi semmit sem hallottunk, de a puszták némaságához szokott paraszti fülek megéreztek a finom távoli neszt. Egy pár pere mulva mi is hallottuk, de olyan messziről jött a hang, mintha egy esillagról szállt volna felénk.

Kocsizörgés Istenem, mi lenne más, mint a trétkoosi. A következő percekben bekocogott a kocsi az erdei lak kapuján, a lovak, mikor a kocsis azt mondta nekik: hóha te! — megtorpantak, felfelé hányták a fejüket és zörgötték a zablót. A konyhakoecin a vaskondérok alatt élénk tűz lobogott.

A kapitányunk megkeresett bennünket a sötétben.

— Fjúk, a házban nem aludhatunk, mert elfoglalták a huszárok.

— Egy ezredes van itt, egy alezredes, meg vagy négy alantás tiszt.

— Nekünk mindig pechünk van, sóhajtott az egyik zászlós, kövér és szőke bécsi gyerek, aki képzeltében ma éjszaka már drótmat racos ágyon aludt.

Egy huszár vezetése mellett mégis beléptünk a lakásba. A ház az oroszdudás ismert képét nyújtotta. Az első két szobában földre hirtelt illatos széna fölő sárga pokrócok voltak takarva, az egyik nek a sarkában vörös himzéssel nagy kilencégu grófi korona.

— Ki alszik itt, te huszár?

— Itt la? Itt az ezredes ur.

Némelyik pokróc fölött kis kárpipárna fehérlett.

Beléptünk a másik szobába. ahol egy hosszú kecskelábu asztal volt felállítva. Az asztalon szellőlámpák égtek.

A két konyháról összehordott vacsora valóban lukullusi volt. Beszélgettünk. Vacsora után nemsokára az ezredes felállott.

— Isten áldjon meg benneteket, én elmegyek aludni. Ti ha akartok, maradjatok.

Maradtunk. A szellőlámpák üveg burkában esendően enyésztek a gyertyák, az alumínium kupákat borral töltöttük és kecskelábu asztal fölő hajolva, most ezen az éjszakán, itt messzi Galiciában, a gyertyafényes, a feldult erdőszelvényes ebédőszobájában éjjeli egy óra tájban hallottam egy szürkekabátos huszárezredes szájából ezt a fájdalmasan szép huszárvallást — különös fekete virág, amely a szatanovi humuszban nőtt — csupa fájdalom, csupa köny, az alezredes is szinte suttogva mondta el, olykor összehúzott szemöldökkel nézett bele sokáig a gyertyalángba, mint akinek a szíve nagyon fáj, lassan és nagy szünetekkel beszélt, két félig elégett gyufaszálát ide és oda rakogatózott az asztalon.

— A szatanovi véres esata után történt. A huszárság óriási tulerővel találta magát szembe — ez már a most egy évvel ezelőtt történt nagy visszavonulásunk korszakába esik — az én parancsnokságom alatti huszárezred is visszafelé vonult. Alkonyattájban egy völgykatlanba érkezünk. A völgyben apró falu feküdt a házak fala messzire fehérlett és a domb gerincéről világosan láttuk, hogy a falu közepén tekintélyes park van és a vadgesztenyefák sötétzöld lombja alól kiveresedett egy falusi kastély piros bádogteteje.

— Ott fogunk megszállani — mondtam a tisztnek. — Egyenesen a falusi kastély felé tartottunk. A kastély oszlopos tornácán egy öreg matróna állott — talán nyolevan éves is lehetett már — a haja hófehér volt, főkötős feje akár egy régi portré, botra támaszkodott és fekete bluzán egy egyszerű ezüst ékszer: két csokolózó galamb. Már messziről integetett felénk fáradt kezével. A tornácra léptem és bemutatkoztam.

— Huszárok? — kérdezte és szelíd kék szemei megesilogtak.

Egy száz esztendő öreg inas tipegett elő, aki legalább husz évvel volt idősebb asszonyánál.

— Tizenkettőre terits, Rikárd. az urak tizenegyen vannak.

Az ebédőbe léptünk, amelynek falát egy-két megfeketedett esendéleten kívül férfi és női portrék díszítették, vékony aranyrámában. A férfiarok állán gyakori volt a keskeny kecskeszakáll, — régi lengyel nemesek, — a nők fejét rózsaszínű és kék fodros, tornyos frizurák ékítették.

Az asszony egy dohányszőfélé szobába vezetett bennünket.

A szőnyegek nemes ódonasága és körülöttünk minden, a butorok, az ajtók faragása, a dus rézkere-tű tükör, jó módra és eleganciára vallott.

— Ó én tudom, kik azok a ma-

gyar huszárok, — mondta az asszony, — azokat a csatában semmiféle hatalom sem győzheti le. Nem igaz, Uraim!

Elragadtatva és szeretettel hordozta körül rajtunk a tekintetét. — Én fiatalkoromban sokat élttem Bécsben és ismertem is a magyar mágus huszárokat. Ó higyjék el, ők voltak a császárváros legszebb gavallérai. A legdaliásabb, a legragyogóbbak. Ó ha tudnák, mennyi szép emlékem fűződik hozzájuk! Elárulom önöknek, hogy az első halalos szerelmem egy magyar huszártiszt volt, akivel a bécsi Redoutban ismerkedtem meg. Az első szerelem emlékéit az ember a sirjáig a szívében hordozza. Nem igaz, Uraim!

Az aggastyán Rikárd szétárta a szárnyas ajtókat, azután amennyire görnyedt dereka engedte, kiegyenesedett és jelentette, hogy vág bennünket a vacsora.

A vacsora finom és ritka ételből állott. Finom metszésű poharakban arany és biborszínű borok gyöngyöztek, százesztendő kincsei a pincéknek.

Az asszony egyszer csak felállott az asztalfőn, kék szemei tűzben csillogtak, megfogta a poharat és remegő hangon szólott:

— Uraim, a magyar huszárok egészségére!

Hoch, hoch, hoch!

Mindnyájan felállottunk és összezengettük a poharakat.

— A magyar huszárok, — mondta az asszony még mindig állva és lelkesen szávalva, mintha beszédet tartana, — a világ legszebb és legbátrabb katonái, vitézek, daliák és legyőzhetetlenek. Nem igaz, Uraim!

És mosolyogva hordozta körül rajtunk a szemét.

Elfoglaltuk helyeinket és itunk. Ebben a pillanatban felnyitott az ajtó és egy magyar huszár lépett be rajta. Felém tartott és keményen szalutált előttem. Parancsot hozott. Izgatottan téptem fel a borítékot. Elsápad-

tam. Éreztem, hogy ez az életem legfájdalmasabb pillanata. A hangom szinte rekedt volt, mikor megszólaltam:

— Asszonyom, parancsot kaptam, hogy az ezredet azonnal alarmirozzam és vonuljak vissza a déli dombokra. Parancsom van, hogy egyetlen huszárnak sem szabad a faluban maradni. A szituációk e pillanatban olyanok, hogy asszonyom élete sem forog biztonságban.

— Mi az? — kérdezte és szeméi tágra nyitak.

— Vissza kell vonulnunk.

Ugy nézett ránk, mint aki egy szót sem ért a dologból. A huszárok visszavonulnak? Nem, az nem lehet, — mondta a tekintete — a huszárok felkapnak karsulábu paripákra, kivonják széles kardjukat, mint a fergeteg neki-zugnak az ellenségnek és lesöprik a föld színéről.

Vigasztalni próbáltam.

— Asszonyom, ezt a magasabb stratégia követeli meg. Ez a háboru elsősorban ma már nem a lovagi erények háboruja, hanem a kémiai és a gépeké.

Megesóvalta a fejét.

— Uraim, én nem megyek. Én itt maradok. Én tudom, hogy önök győzni fognak. A magyar huszárok, — mondotta álmatagon — mindig győznek...

Elmentünk. Az öreg matrónát nem tudtuk magunkkal vinni. Az alarmirozott ezred felvonult a déli dombokra és ott beásta magát. Már pitymálott, mire készen letünk s mire az első halvány nap-sugár odalent a völgyben megérintette a kis kastély piros bádogtetejét, a tulsó dombok mögött megdördültek az ágyuk. A falut lötték. Mikor a gránátok egy-két házat már felgyújtottak, fejévesztve rohant ki mindenki a faluból. Én nem tudtam szemem elől levenni a távesövet, engem csak a kastély sorsa érdekelt. Az ágyuzás egyre hevesebb lett, a shapnellek fehér fátyola már ott uszált a vadgesztenyefák sötét lombja között, a gránát, ha virággyba esapott, magásra hányta a földet és a virágot. Tölcesér-tölesér mellett gomolygott, füstölgött, füst és láng volt az egész falu, — egy gránát feltépte a kastély piros bádogtetejét s a nyíláson a tűz möhön és lelkendezve nyujtotta ki lángkarjait. Az utolsó pillanatban, mikor már minden égett, megjelent a félig ronbadólt kastély tornácán az öreg matróna. A füst sokszor pillanatokig eltakarta, azután megint előtűnt megörnyedt alakja, botjára támaszkodott, úgy jött lefelé a lépcsőn, előtte és mellette esaptak le a gránátok, kezét remegve tartotta az arca elé, a füst elvakította olykor és botjával tapogatva kereste az utat, jött, egyre jött, megállás nélkül, — ő volt az utolsó élőlény a halálraitált faluban, nem keresett buvóhelyet, csak jött neki egyenesen a dombnak, gránátüzön és halálon keresztül, jött arra, amerre a magyar huszárok voltak.

A szellőlámpák üvegburkában már nagyon kicsire enyésztek a gyertyák. Az árnyékok a falon repkedtek. Az alezredes hosszú szünet után lefricskázta az abroszról a két félig elégett gyufaszálát és az alumínium-kupával megkoocintotta az asztal deszkáját:

— Prosit, Uraim...

Sóhaj.

IRTA: BORBÉLY SÁNDOR.

Fekete este, őszi este,
Mikor a vén föld lomha teste
Nyugodni tér és a szél se lebben,
Hüvös, nyomasztó, méla csendben
Néha a kétség, a szörnyű kétség,
Lelkembe döfi élés kését,
S megkínzott lelkem bus sirama
Belezokog az éjszakába:

Ha nem szeretnél, mást szeretnél,
Szánó mosolylyal kinevetnél,
S csalódott szívem majdan abba
Nagy fájdalmában megszokadna
Istentől mást nem kívánok:
A siromon nőtt kis virágot
Nevető arccal énekelve,
Baldogan tűz kebeledre.

Az örvény fenekén,

REGÉNY.

IRTA OHNET GYÖRGY.

(2.)

De hátha például az, a mivel vádálták Jackot, a mi ellen ő kétségbeesetten védekezett, az a gyilkosság, a miért őt törvény elé állították, soha el sem követték volna, — nos, mit szólának önök akkor!

Ezuttal a szép Krisztián nem kételkedhetett benne, hogy föl ne keltette volna hallgatóinak érdeklődését. Mind elnémultak és szemüket feszült figyelemmel szegezték arcára. Még merev tartásuk is elárulta a mohó kíváncsiságot, a melyet szavai ébresztettek bennük.

— De hát akkor? — kérdezte végre Mariette.

— Nos hát akkor, — felelte lassan Tragomer, — azt hiszem, hogy ez esetben is egy "bírói tévedés" állunk szemben és hogy Maugiron barátunk az imént igen okosan beszélt.

(Folytatás.)

— Dt hát de Freneuse Jack és Pérallé Lea? — kérdezte Laurette. Megjegyzem, hogy én nagyon jól ismerem Leát, nagyon szeretetre méltó leány volt és esodaszépen énekelt!

A többiek türelmüket veszítve kezdtek kiabálni:

— Tovább! Tovább! Ez alatt valami történet lappang. A történetet akarjuk hallani!

— Persze, hogy lappang, — felelte nyugodtan Tragomer. — De nekünk nem hiszik talán, hogy el fogom mesélni!

— Ugyan miért ne mesélné?

— Csak azért nem, mert tudom, hogy Páris legescaeskbáb tiz évvelével vagyok szemben és mert nem szeretném a titkomat...

— Ah! Hát titok is van benne?

— Hogy titkomat holnap már valamennyi lappan, a budóiban utcaszerte tárgyalják.

— Oh!!!

A rószaló fölkiáltás általános bizonyult. Még Maugiron is szerben hagyta Krisztiánt és ártott az ellenséghez, valamennyinél hangosabban kiabálva:

— Le vele! Ki vele! Párisban Tragomert!

De a breton nemes ember, csak azte őket nyugodt kék szemével, nyökével az asztalon, állával a székében, megingatlanul hallgatta átkozódásait. Mikor végül kifáradtak a szidásában, nyugodt hangon folytatta:

— Ha azonban Marenval ur akar hallgatni, neki, de csak neki egyedül, szívesen elmondom azt, amit tudok.

— De hát miért inkább neki, mint nekünk?

— Azért, mert ő rokonságban van a de Freneuse családdal és mert, mint az imént ő maga mondta, elég bajt okozott neki ez az összeköttetés. Én hát csak méltányosnak találok, hogy ezuttal neki szolgáltságok alkalmat arra, hogy valami hasznát is lássa...

— De hogyan?

— Ezt majd csak neki magának magyarázom meg, akár most mondját, ha...

— No tessék! most még ráadásul mi is dob bennünket!

— Maugiron, megbocsájtok neked, mesteredre akadtál, Tragomer még náladnál is sokkal kiállhatatlanabb!

— Hogyan, hát még Chambolt? — Chambolt, Marenval eiválhatatlan árnyékát sem türik meg?

— Tízregy óra, — jegyezte meg Tragomer, — az opera ma-

gának, követeli Chambolt, Coppeliát adják. Ha ott nem lenne, mit szólának a balletbeli kiskikék hozzá?

— No, látjátok gyerekek! hiába vagyunk a legszeretreméltóbbak, senki sem tartóztat bennünket!

— Nem! Ne is fáraszd magadat Marenval, úgy is hiába, úgy sem maradnánk!

— Kiméld meg magad a hiu könyörgésektől. Hajthatatlanok vagyunk. Már megünn is Marenval! Már megünn!

— Ugyan ne legyetek már olyan escesik, — szólt bele Marenval komolyan. — Láthatjátok, hogy a dolog komoly. Hagyjatok szépen egyedül Tragomerral. Szíveségeitekért...

— Ah! ah! ah! Ajándékot ka-

punk! — kiabáltak az asszonyok. — Nos igen! jól van, hát legyen ajándék! — mondja Marenval. — Holnap majd küldök valami kfs emléktárgyat.

A leányok tapsoltak örömben. Jól ismerték Marenval nagylekűségét. Az emléktárgy értékes lesz. Maugiron a Próféta-indu lóra zendítve kezdte:

— Marenval! dicsőség Marenvalnak!

És a többiek mind, kórusban énekelni kezdtek vele a dicsőimuszit, a melyet rögtön félbeszakított az, a kinek tiszteletére kezdtek:

— Csitt! Csönd legyen, még a nyakunkra hozzátok a klub kominiét. Ugyan legyen eszetek! Távozzatok szép esőndesen. No, gyertek, egy pusztit, aztán jó éjszakát!

Valamennyi üde arcoska oda-kínálta magát Marenval gourmand esőkjának, tuskés pofaszakállához dörzsölődött, kézzori tásokat váltottak, aztán az egész vidám társaság a szomszéd terembe sietett, hogy felöltöjék magára vegye. Marenval becsukta utánuk az ajtót és magára maradvá Tragomerral, leült, szivarra gyújtott és így szólt a fiatal embernek:

— No, most beszéljen.

— Azt tudja kedves barátom, hogy gyermekkorom óta mily bensős viszony fűzött de Freneuse Jack hoz. Pajtások voltunk már a kollégiumban és később együtt szolgáltunk a katonaságnál. Majd nem közös életet éltünk. Minden fiatalos boldogságban társa voltam. Nem igen tartottunk mértéket az élvezetekben és bizony elégszer szó fért hozzánk, de tele voltunk hévvel, erővel és némi igényt tartottunk az elnézésre.

— Maga kedves barátom, ki mindig megőrizte, még legőrültebb mulatozása közben is teljes korrektségét, igen, de Jack...

— Oh igen, nagyon jól tudom, hogy Jack nem tartott mértéket, hogy nem tudott idején megállni. Ő tulzó volt mindenben, úgy az örömben, mint a bánatában a végletekig ment...

Hányszor láttam, valamely elkövetett nagyobb boldogság után, bűnbánóan zokogni és édesanyja karjai közt, sirt, mint egy gyermek, de ez épnep nem gátolta, hogy másnap újra ne kezdje a dolgot. A legnagyobb szerencsétlenség a dologban az volt, hogy a vagyona nem volt elégséges a tékozlásra, a melylyel élt és hogy apai örökségének csak hamar nyakára hágva, boldogtalan barátom az édes anyja és huga vagyonára szorult.

— És épp ez volt, kedves barátom, a mit már én magam sem voltam képes megérteni és a miért szigorúan elítéltem. A mig csak a maga tőkét apaszította, addig csak könnyelműnek tartottam, mert nem tartottam arra képesnek, hogy a saját erejéből megéljen, de addig nem tettem neki szemrehányást. Végre mindenki azt teheti a saját pénzével, a mit tetszik neki. Az egyik háromra gyűjt, a másik szélnek ereszt. Iztés dolga. De családjától áldozatot követelni, két szegény asszonynak a terhére lenni, csak azért, hogy idejét kétséges erényű hölgyeakkékkal elmulassa — ezt már nem voltam hajlandó elnézni neki. Ekkor már szigorúan léptem közbe.

(Folytatjuk.)

Amerikai magyar csoda-gyerek.

Jungreis Sámuel a neve, mindössze hat és fél éves és olyan csodás számolótehetsége van, hogy szinte ijesztő.

New York, N. Y.

Minden tudásban fontos az emlékezőtehetség frissége, de legfontosabb a számolni tudásban. Ha van a világon ember, akiről el lehet mondani, hogy gépi tökéletességű a számolni tudása és ezzel kapcsolatban a memorija, fegyelmzett-

sége: úgy egy amerikai kisfiú az, aki nemcsak itt, de világszer-

te elnyeri a pálmát. Ezres, tizezres, százezres számokat dik-tálnak le előtte, ő csak hallgatja, és pillantás alatt megmondja az ezrek, tizezrek és százezrek össze-

gét. Jungreis Sámuel a kisfiú neve. — Itt született Amerikában, még pedig Clevelandban, (Ohio). onnét került New Yorkba. Jelenleg 217 E. 7. Streeten van a lakásuk. Az édes apját, Jungreis Tóbiást, egy jóra való amerikai magyart, aki kereskedő volt a szatmárnagyei Csengeren és onnét vándorolt Amerikába s előbbben Clevelandban élt: őt gyermekkel áldotta meg az Isten. A legkisebb közülük a hat és fél éves Sámuel gyerek.

A negyedik esztendejét sem voltotta még be a kisfiú, és máris esodájára jártak a család szomszédai és ismerősei. Már akkor megkapóan ki volt benne fejlődve a bámulatba ejtó számoló te-

hetség. Ugy tudta a nagy számokat összeadni, akár csak az egész művelet esupán gyerekjáték volna. Nem írta föl a számokat — ekkor még nem is tudott írni, — csak épp odafigyelt a hat-hét tagu számokra, amiket bemondtak neki és azok meghallgatása után füstöt úgy megmondta az össze-

adási eredményt, mint a parancsolat.

Mindegy neki, angolul vagy magyarul mondják-e neki a számokat. Itt született, de azért úgy beszél magyarul, mintha az édes apja szülőföldjén, a bibari Nagybajomban látta volna meg a napvilágot. Az édes apjának a számára nemcsak a gyerek esodás számolási tudománya a meglepő.

de, hogy a gyerekek az angolnyelvű számolás akkuratúsan olyan, mint a magyarszavu.

A kis Jungreis Sámuel csak az idén került iskolába. Bámulják, esodálják a számtani tudását a tanítói. Csodájára járnak most már nemcsak a szomszédok, de híre ment messze vidék re is.

Fenn volt a kisfiú az édes apjával a "Szabadság" new yorki irodájában is. Bemutatta magát és a tudományát. El sem hiheti az ember, milyen mate-

matikus ez az öklömnyi gyerek. Leirtuk és hangosan mondtuk neki:

— Mennyi ennek az összege:

93 86

79 56

68 32

Szempillantás alatt ráfelelte:

414.

Most jött a rehezebb össze-

adás:

8936

6645

A kisfiú nyugodtan odavetette:

15581.

És most jött a nagy ágyu, hogy mennyi

69,563

45,876

És a gyerekek a szempillája sem rezdült meg, amint tüstént ráfelelte, 115,439.

Kapott a kis Soma gyerek még néhány "feladatot" és, ha könnyűt kapott, szinte lenézéssel felelt, hogy mit bántják meg őt ilyen esőkségekkel.

Hire ment mindenfelé ennek a számolótehetségnek és az angolnyelvű lapok hasábos cikkeiben dicsérték a esodaszerű voltát. Az édes apja — nagy helyesen — úgy gondolta, hogy ezt az ügyet kitünően lehetne kamatoztatni, — amint hogy lehet is. Am: mégsem lehetett bemutatni a számoló te-

Jungreis Sámuel, a kis számolótehetség.

: I
— Nos...
— Me...
dent. Az...
leg őt m...
— Ah...
kány...
körülm...
hogy e...
vesztek...
— El...
a napon...
kitűz...
ő meg...
dolgot...
hánys...
tettem...
látni...
tam el...
— Na...
magába...
kezd vil...
hatott...
kedésr...
veit...
egyszer...
tartott...
kém: Ma...
maradna...
és maga...
kutatása...
rablás...
összes...
hát, vag...
mi más...
Ha em...
személy...
dik...
gunk...
Má...
uri em...
őrség...
kéri k...
nőktől...
gatása...
esőng...
kány...
lent...
— H...
zent...
ge ha...
budap...
Raffay...
tony...
óta k...
Sárka...
ismer...
ezzel...
A fi...
vázot...
hajtas...
szom...
szere...
Nyole...
jóforn...
sünk...
tértek...
elider...
s ő k...
En...
és na...
len ha...
hívata...
feles...
ra...
évi...
delk...
ved...
kor...
foly...
töbe...
jek.

: DETEKTIV-TÖRTÉNETEK :

A VIASZMODELL.

EGY MAGYAR DETEKTIV NAPLÓJÁBÓL.

— Nos, mi az, ami szembetűnő? — faggatá őt Sárkány.

— Megmondok önnek mindent. Az Opera-bált megelőzőleg öt nappal összevesztünk.

— Ah! ah! — mondá Sárkány. — Ime egy igen fontos körülmény s nagyon jól tette, hogy ezt közölte velem. Miért veszték össze?

— Elza megígérte, hogy ezen a napon végleges választ ad és kitűzzük menyegzőnk napját és ő megint csak halasztgatta a dolgot, mire én heves szemrehányásokkal illetem és kijelentettem, hogy többé nem fog látni s kétségbeesetten rohantam el. Azóta nem láttam őt.

— Nagyon helyes! — mondá magában Sárkány, — a dolog kezd világosodni. A gyilkos tudhatott erről a szerelmes pörlekedésről s erre alapította terveit... honnan tudhatta? Hát egyszerűen megfizetett kémet tartott áldozata körül s ez a kém: Mari, a szobaleány. Hátra maradna a gyilkosság okának és magának a gyilkosnak a kikutatása. Ami az okot illeti, a rablás ki van zárva, az áldozat összea ékszerei érintetlenek, tehát vagy vetélytárs, vagy valami más még rejtettebb titok. Ha erre rájövünk, a gyilkos személye önmagától lerajzolódik. Tehát majd kutatni fogunk Raffay Elza multjában.

Másnap kora reggel elegáns úri ember jelentkezett a rendőrségnél, aki fontos ügyben kért kihallgatást a detektívőnőktől. Mikor itt előadta látogatása okát, a főnök élénken esőngégett / és előhívatta Sárkányt, aki nemsokára megjelent.

— Ime, Antony Adorján ur. zentai földbirtokos, aki felesége halálhíréből ma értesült a budapesti lapokból... mert Raffay Elza férjesasszony, Antony ur felesége, csak két év óta külön élnek. És most legyen szíves folytatni, Antony ur... Sárkány ur, akit bizonyára jól ismer hirtől... ő van megbízva ezzel az ügygel.

A földbirtokos udvariasan üdvözölte a detektívet, amit ez főhajtással viszonzott.

— Igen, — mondá Antony. szomorúan lesütve szemét, — a szerencsétlen feleségem volt. Nyolc évvel ezelőtt vettem nőül jóformán szegényen, de izlésünk, gondolkozásmodunk eltértek egymástól és csakhamar elhidegülés állott be köztünk s ő két évvel ezelőtt elhagyott. Én, hogy botrányt ne keltsek és ne üssesem újra szerencsétlen házasságomat, nem akartam hivatalosan elválni és ismerve feleségem költséges, mulatságra vágyó jellemét, tekintélyes évi járadékot bocsátottam rendelkezésére. Eleinte sokat szenvedtem az elválás miatt, de mikor megtudtam, minő életet folytat Elza, megundorodtam tőle és utazgattam, hogy feledjek. Feleségem fölvette leány-

nevet és én nem szüntem meg felügyeletet gyakorolni rá, mert nem akartam hogy nevetem beszenyeyezze s e mellett folytton elláttam pénzzel. Halála, őszintén szólva, hidegen hagy, csak sajnálom, hogy az a jobb sorsra érdemes ilyen szomorú véget ért.

A detektív-főnök és Sárkány szó nélkül hallgatták Antony spontán vallomását. Sárkány arcvonásai mitsem árultak el s mikor Antony befejezte, a detektív-főnökkel egyetértő pillantást váltva, kérdé:

— Csak ma reggel tudta meg, Antony ur. felesége halálhírét?

— Ugy van, ahogy a lapokat átolvastam és rögtön idesiettem, hogy bejelentsem, hogy én vagyok a férje és saját költségemen akarom eltemettetni és a Zentán lévő családi sírboltba szállítani.

— Budapesten tartózkodik-e Antony ur?

— Igen, két hónap óta. Tegnap este... hogy lehet az, hogy nem hallott... erről a gyilkosságról?

— Hogyan tudhattam volna? — Nem volt az Opera álarcos bálján?

Antony megvető mozdulattal felelt:

— Sohasem veszek részt hasonló ledér mulatságokon... különben is tegnap este nyolc órakor, miután a Hungáriában megvaesorsáltam, egyenesen hazamentem az István-úton lévő szállásomra — saját villám ez, ahol egy lakosztály van fenn tartva számomra a földszinten téli tartózkodásom céljaira — és nem mozdultam éjjelig. Ekkor kikocsiztam és egyenesen a kaszinóba hajtottam, ahonnan reggel két órakor tértem haza.

Sárkány, mialatt figyelmesen hallgatta Antony előadását, magában a következőket gondolta:

— Ez az ember, anélkül, hogy kérdeztem volna, formális alibit nyújtott, ami, ha igaz, — a erről meg fogunk győződni, — mentesíti őt a gyanu alól, ami rögtön megfogalmazott elmémbe, mikor megtudtam, hogy Antony nem más, mint a meggyilkolt Raffay Elza férje. Hát majd meglátjuk. De eddig is nem téveszttem el szem elől ezt az embert, aki minden ékes-szólása, hidegvére és nagy úri tempói dacára nem nagy bizalmat gerjeszt bennem.

Mikor Antony távozott, Sárkány hirtelen maszkirozta magát és a távozó nyomába szegődve, elmenésközben utasítá-

sokat adott Elek Istvánnak, fiatal tanítványának, aki szintén futva távozott.

Sárkány nyomon követte Antonyt, aki gyalog távozott és sétalépésekben haladt a Lánchid felé, mi közben több ízben hátrahézelt, vajjon valaki nem követi-e. Ez még jobban megerősítette Sárkányt gyanujában és közönyösen haladt Antony mögött vagy ötven lépéssel hátrább és fekete korszakálja, bajusza és parókája felismerhetetlenné tették annál is inkább, mert sebtiben hosszú fekete köpenyt húzott világos öltözéke fölé.

Antony átment a Lánchidon és az Alaguton és a Krisztinaváros egyik szűk utcácskáján haladt fölfelé s ott alacsony házba lépett, ahol jó félóraig maradt. Mikor ismét megjelent, kocsialomás felé tartott és Sárkány, aki közelben ijeskedett, hallotta, amint István-úti lakását mondta be a kocsisnak. Határozata pillanat alatt készen volt.

— Csak menj, — mormogta, — amott bármikor megtalálhatlak, először is azt kell meg tudnom, mit kerestél itt Budán ebben a házban.

Megvárta, míg a kocsis elűnt, aztán visszatérve az alacsony ház elé, a házmeister előtt fölfedte detektív kilétét és megkérdezte, ki az, aki az imént ide belépett.

— Oh! hisz ez egyik lakónk, — mondá a házmeister. — Ilovszky Péter magánhivatalnok igaz, nem sokszor időzik itt. Mindössze két hónap óta bérel egy kis földszinti kétszobás lakást és néha napján légyottot ad itt egy szőke kis, szobaleánynak látszó hölgyecskének, de egyébként a lakás mindig üres és butor is alig van benne.

Sárkány a kulcsot kérte, de a házmeister azt felelte, hogy azt Ilovszky hordja magánál.

Ez a csekélység nem hozta zavarba Sárkányt. Saját hamis kulcsgyűjteményéből kikeresett egyet. Felyitotta a lakás ajtaját és behatolt.

Az első szoba üres volt, csak a közepén állott egy nagy láda, ami fűrészporral volt tele. Sárkány figyelmesen följe hajolt és visszahőkölt; valósággal megdöbbenés, rémület mutatkozott arcán.

— Az áldóját! — kiáltá — ebben a fűrészporban egy emberi test körvonalai látszanak! Tovább vizsgálódott és megérte a láda födelét, ami a falhoz volt támasztva. A födelre vastag betűkkel ez volt írva:

BALINT ÉS TÁRSA
viaszárúk nagyraktára
Viaszmod-ilek készen és mintára.
BUDAPEST, IX.
Üllői-ut 139. szám.

— Hát ez mit jelentsen? — kérde önmagától Sárkány, — mi köze lehet Antony-Ilovszky-nak egy viaszkereskedőhöz... ah! vagy ugy!

Sárkány harsányan felkacagott. Valami furcsa gondolat cikázott keresztül agyán, mi közben átment a másik szobába. Itt mindössze egy íróasztal, szekrény és ágy volt, valamint két szék, valamennyi vastag porral behintve. Az íróasztal fiókját felfeszítve, Sárkány elégedetten mosolygott, mikor az ott talált leveleket elolvasta.

Ezek a levelek Raffay Elzától eredtek, aki bizonyára férje kérésére mindannyiszor azt felelte, hogy nem egyezik bele a válásba. Egyik levélben ezeket írta a szerencsétlen asszony:

„Soha, de sohasem egyezem bele a válásba; leláncolva foglak tartani! ez lesz a bosszúm! nem akarom, hogy egy másik nőt is szerencsétlenné tegy, a mint engem is azzá tettél!”

Ezek a levelek megnyilatkozás gyanánt szóltak. Tehát nem Antony volt az, aki nem akart válni, hanem ellenkezőleg Raffay Elza. Innen aztán könnyen érthető, hogy a férj saját feleségét gyilkolta meg, hogy lerázza őt nyakáról.

Tovább kutatva, Sárkány megtalálta a névtelen levelet is, amit a meggyilkolt nő kapott az álarcos bárra. Nyilvánvaló, tehát, hogy azt Antony írta és kerítette hatalmába gaztette elkövetése után.

— Ugy van, — mormogá Sárkány — és itt tartott légyottot a szerencsétlen nő szobaleányával Ilovszky név alatt, akit kémnek használt s így mindent tudott, sőt mi több, ez a szobaleány eszköz volt kezében. No, de Elek majd kivallatja. Ami pedig a láda felírását illeti, ezt még ma földeritem.

Legutoljára még a kályhába is benyúlt Sárkány és tapogatózott; egyszerre visszahuzta kezét; valami puha, hajas tárgyat érintett. Villamos lámpájával bevilágítva, látta, hogy az egy szőke paróka és ugyanolyan színű szakáll. Előhuzta és zsebre vigye azokat.

— Ez is jó bizonyítéknak, — dörmögé — ez az Ilovszky képmásához szükséges; ebben az alakban mutatkozott a szobaleány előtt.

Sárkány itt végzett és eltávozva, lezárta a lakást és előbb a Balint és társa céghez hajtattott, ahol a főnökkel hosszu ideig értekezett. Mikor onnan kilépett, sugárzó arccal ült egy autombilba és egyenesen Antony Adorján István-úti villájához hajtattott.

(Folytatjuk.)

A VÉG

IRTA KÁDÁR LEHEL.

EGY sugárbaftó májusi reggel érkezett haza. Nem értett senkit, észrevétlenül szerezett volna besurranni a házba. Nem akarta, hogy végig bámulja a család, esetleg otromba paraszt ellágyulással törölgesse a szemét.

Mégsem kerülte ki, mert alig, hogy a hátsó kis kapun bement, szembe került vele Eszti, akit azóta férjhez adott és most nagy sikongással vetette magát a kezére:

— Jaj, Gyula, — izé, nagyságos ur... hogy néz ki a lelkem, hogy néz ki!

Alig tudta lerázni magáról. Amig szabadkozott, azalatt összefutott az egész ház Környéke.

Üsímókó haju béresek, életerős, piros-pozsgás asszonyokkal, kertészek, gazdatisztek, ácsorgó emberek. Valamennyi ott szorongott egy rakáson, hangos zsiborgással, amelyből ki-kivergődött ez a pár szó:

— Szegény, de rosszul néz ki. Szegény...

Szinte menekült előlük. Egyike, másik a tornácig is a nyomában volt, úgy kellett elhessegetni, mint a legyeket. Csak Eszti nem tágitott, utána nyitott a szobákba és még ott is siránkozott:

— Jaj istenem, de rosszul néz ki.

Röviden, szinte durván végzett vele. A nagy darab asszony a köténye szögletével törölgette a szemét, amikor kiküldötte. De még az ajtón keresztül is beszűrődött a hangja, ahogy magyarázta a többieknek:

— Nem viszi sokáig szegény, nem viszi.

Idegesen rándult össze erre a pár szóra. Eddig azt hitte, hogy csak ő tudja meg az orvosok. De úgy látszik, oda iródott az arcára a bizonyosság. Hogy el kell menni...

Az asztalon levelek hevertek. Lágy asszonyvonások, gömbölyű betűs írások. Asszonyok irhatták, akikhez odakötötte a mult. Mámoros éjszakák, titkos felsurránások, amikből az élet állott...

Sorra fére dobálta mind. Nem akart hozzájuk érni. Hiszen eddig is csak az emlékeivel küzdött. Az emlékeivel, amelyek valóságok voltak egész addig az éjszakáig, amelynek reggele vérnyomokat hagyott egy borítékban, amelyen reszkető, öreg betűs írással húzódott végig a neve. Ezt is megbánta, mert Amálie tante küldte. Azt írja benne, hogy megfogja látogatni, — hogy ne legyen egyedül ilyen nagybetegen.

— Hát már ez is tudja? — sóhajtott fel. Legalább ez előtt tudta volna titkolni. Most ide jön, magával hozza Xaver bácsit és mind a ketten beszélni fognak. — Xaver bácsi, az istenes ember, az istenről fog beszélni. Istentől, a kinek akaratában meg kell nyugodni. Amálie néni Itáliát emlegeti régi megszokásból. Nápolyt, a nápolyi temetőt, ahol azok a csudaszép rózsák nyílnak.

Aztán a multat hánytorgatják majd fel. Hogy miért nem vigyáztok. Miért nem spórolt az élettel, hogy belenyulhatott volna az öregségbe. A csendes, ezüstös

öregségbe, amikor nem viaskodik senki a multat, az emlékeivel. Aztán moralizálnak. Ócska, agyonlovagolt igazságokat futtatnak eléje, amit csak beteg ért meg az ember...

Egész kétségbeesett. Úgy érezte magát, mintha kiszakították volna az emberek közül. Aki köréje gyűlik, az csak gyönyörködni jön benne. A letörötték bizonyítják az erősek igazságait. És évtizedekig suttogják a család fiataljai fülebe az ő nevét. A lányok elpirulnak, a fiúk dühösek lesznek...

Azt hitte, hogy ide bujhat előlük, de ide is lejutottak. Hiszen ha nem félt volna az emberektől, ott maradt volna a városban, az élvezetek piacán, ahonnan szöknie kellett. Nem bírta ki a sajnálkozást. Azt a rángatózást, amely az asszonyzaják szögletében ült. Azt is tudta, mit jelent. Az undort, a félelmet.

Maga is megrázkódott, ha végig nézett magán, pedig alig volt rajta változás. Csak a szeméi, amelyek valami idegen tűzben égtek, meg a pirosság az arcán...

Az asszonyok, akik most alig merték a kezéhez érinteni a kezüket, még nem is olyan régen az ajkukat is odaadták. Fel-fel surrantak hozzá egy-egy fél órára és bizalmasan mosolyogtak a szeme közé, ha nem is látta senki. Most vége mindennek. Nem látogatják meg, nem mosolyognak, sőt titokban orvosokkal vizsgáltatják meg magukat, nem ragadt-e rájuk is valami a kórból?

Ahogy ezt végig gondolta, elkeseredett. Hirtelen valami élni-vágyás fogta el egy percére. Még egy napot szeretett volna úgy végig élni, mint régen. Lobogó szenvedéllyel ölelni magához valakit, egy puha, remegő száju asszonyt, elfelejteni a jelent és aztán jöhet Amálie tante és Xaver bácsi...

Főlkelt a székéről és körül nézett. Csak most vette észre, milyen dohosak a szobák. Valami nehéz szag terjengett bennük. — Olyan, amilyent félig hervadt virágok árasztanak.

Kinyitott egy ablakot. Langyos meleg, gyógyító tavaszi szél nyomult be rajta, mégis felköhögött.

Tompán, mint akinek a tüdije a végét járja.

Most nem vette észre, nem törődött vele. Mert ott lenn a virágágyak között, ott látta Eszti. Töleseres szirmu, piros betuniák hajladoztak körülötte, ezerszín virágok, amiknek már a nevét se tudta. A napugár megszinesedve verődött vissza szirmaikról és körülötte a gömbölyű, bizni kezdő asszonyt.

Egy ideig szólanul nézte, aztán odaintette:

— Eszti, gyere fel hozzám!

Az asszony szolgálomással fultott a lépcsőnek. Nem-sokára benn volt. A férfi lázas szemekkel állott előtte. Az utolsó életerő még egyszer felébredt benne.

Csak percek múlva mert szólani. Ő, a rutinizott növadász, mintha félt volna. Úgy érezte magát, mint az első vallomásnál; pedig ez a nő az övé volt valamikor.

— Te, Eszti, emlékszel!...

Az asszony tévován állt. A köténye szögletével babrált. A férfi biztatta. Erre megmozdult. Lassan húzódtott hozzá. Egészséges arca esattanásig telt meg vérről. Átölelte a férfit. De amikor az arcaik közeledtek, a szája szöglete rángatózni kezdett.

A férfi hirtelen ellökte magát. Ezt a rángatózást látta azok a puha asszonyok is. Ez az egészséges emberek irtózata, a mely elválasztja örökre az ember-rokságtól.

Ellökte magát. Rákiáltott:

— Takarodj innen! Hord el magad!

Az asszony nagy zokogásba tört ki. A kötényt arcára szoritotta és megfordult. Lassan, tévován indult az ajtó felé.

A férfi hirtelen ellágyult. Kiérezte a zokogásból, hogy az a nagy darab paraszt-asszony a multat siratja, őt meg azt, hogy nem lehet többé.

Megállította. Az asszony megfordult. Most már csendesen sirt. A férfi szeretett volna valamit mondani. Érezte, hogy most bucsuzik az élettől ezzel az utolsó fellobbanással. Ami hátra van — már nem élet, csak a napok nagy egymásutánja, amely közelebb viszi a véghez.

Szavak után kapkodott, de nem talált. Zavarában, ellágyulásában a butorokat nézte. A falon fegyverek csillogtak. Itt megakadt a szeme. Ez új gondolatot adott. Sokáig bámulta csillogásukat, aztán a szobába nyult. Elővette a tárcáját. Ami pénz volt benne, kimarkolta. Odavitte a síró asszonyhoz s erőszakkal a markába nyomta. Aztán rászólt:

— No nem baj Eszti, eredj ki szépen...

Az asszony kiment, ő pedig a fegyver állványhoz lépett. Találomra akasztott le egy revolvert. Aztán az ablakhoz ment és kinézett.

Hirtelen elkacgta magát. Erős nagy nevetéssel, mert arra gondolt, hogy kinek mondja el majd Xaver bácsi, hogy az isten akaratában meg kell nyugodni és kinek beszél Amálie tante Itáliáról. A nápolyi temetőről, ahol azok a csudaszép rózsák nyílnak...

SETÉTKE.

IRTA KRUDY GYULA.

BUCSU volt, nyáron, viaszgyertyaszagu éjszakán, sohasem látott koldusok énekeltek az országúton, akik a bucsu kedvéért öltöznek rongyokba, falusi asszonyok és leányok aludtak a domboldalban, a barát-templom környékén, mint földrelapult, fehér virágos bokrok az esőben, különböző illat szállt fel az alvó nők sokaságából, mintha az álmoknak párfümje volna, egyik-másik asszony nyitott szemmel üldögélt a széleken, virrasztó falusi nő möléjára félszemmel is tudott aludni, pedig hajnal óta jöttek, gyalog, mezteláb a zárandokhelyre. A sötétből egy urféle jött elő, — a koresmában ivott eddig, ahol cigányok muzsikáltak, — éjfélre járt az idő, a fákon tul a mezőkön és a vasuti töltésen a hold kis szamarait hajította előre, — az urféle az ébren levő parasztasszony mellé telepedett a fűre és városi szokás szerint megdicsérette az asszony szépségét.

— Maga miért jött bucsura? — kérdezte az urféle. — Tán megölte az urát vagy a gyerekét?

A falusi asszonyának égő fekete szeme volt, de az most aludt, csak setéten vilant, mint éjjel a hó hulláma. Gondolkozott, hogy feleljen-e? Az urféle borosnak látszott és egy ezüstforintot esusz tatott az asszony kezébe:

— Adok még többet is. Velem bizalommal beszélhet. Én is bucsura jöttem. Azt mondják, csodetévő hely ez. Ha a legvénebb barát feloldoz bűnaim alól, minden jóra fordul.

Az asszony a ruhájába rejtette a forintot.

— Az a barát, a kit az gondol, már tavaly meghalt. Elszólitotta őt a halál. A meunyek országában is szükség van a jó gyónatá-papra. Az öregnek bizony nem lehetett hazudni. Olyan hangja volt, mint az éles kés. "Igazat mondj, lányom!" kiáltotta és mindenki elmondta legtitkosabb cselekedetét. Bár még élné az öreg!

— Hát most hogyan megy a bűnbocsánat? — firtatta az urféle. — Ha már idejöttem, szeretnék megtisztulni a malaszt fürdőjében.

— Nagy bűne van? — kérdezte a falusi asszony és elgondolkozva az ajkára tette a kezét.

(Folyt. a 12. oldalon.)

ELŐBB megva körüti vendékiültek egy Rákóczi elé. Egy öreg ur, ember. Az öreg em Tanás, a fiatal Szirtessy Béla neve öreg ur mintha broná ontve, olyan lyan inas, szikár, tól égett, a világostekintete is olyan, es s a feszesség választékos ruhá mutatja, hogy kéköntöshöz van szokár teste. A fiatal fajta egészen hább, kényelmesemodottabb, a szép, még ránétól mentelami könnyű látszik a finom rugalmas ifjuságát jelezve.

— Már rég ne Pesten, — szölte — és már azt hogy nem is talál alkalommal.

— Szép, hogy keresztapám!

— Bizony, ha keresnélek, valamijövek, — felelt a roghy — bizvásnők az egymás Szivesen

Mogyoródr. tessy — de nem mennyire elfoglalom!

— Azelőtt be-be-korba és igen magadat nálam hozzáam, szerettem gomat.

— Most is úgy — Nem mon hogy elhidegültél félsz tőlem, kerit — Félek!

— Nem is tö az öregségete már te is öreggem, mert nem nem — eljövete

— Ugyan!

— Hiába van arcot! A míg vesen töltötöd god jó részét, ifjuságodban gen és kellemképe. A fiatalabizó mámorában rá, hogy valahet magadnak De ha öntudatönöd már szó a zilyen ember

— Még soha éreztem magam ember. — Ugy den, minden, enyém. Most legfelsőbb eston, amelyet nek mondanak, rül, amit csak nek meg kell úgy akarom, teljesülnie kel

— Ez az virágok junius az öreg ember azt gondolom, általan imádk imádkozóának Uram Isten beteljesült vá

AZ ELSŐ ÉS A MÁSODIK

ELBESZÉLÉS.

ELŐBB megvaesoráltak egy körüti vendéglőben, aztán kiültek egy Rákóczi-uti kávéház elé. Egy öreg ur, meg egy fiatal ember. Az öreg ember Bodroghy Tamás, a fiatal ur pedig Szirtessy Béla nevezetű. Az öreg ur mintha bronzból volna öntve, olyan kemény, olyan inas, szikár, olyan nap-tól égett, a világos szemének tekintete is olyan hideg, érces s a feszessége, amelylyel választékos ruhájában ül, mutatja, hogy kényelmesebb köntöshöz van szokva a szikár teste. A fiatal ember más fajta egészen. Sőkkel puhább, kényelmesebb, elfinomodottabb, a szép, ápolta arc még ránétól mentes, de már valami könnyű merevedés látszik a finom vonásain, a rugalmas ifjúság végső határát jelezve.

— Már rég nem voltam Pesten, — szolt az öreg ur, — és már azt gondoltam, hogy nem is találkoznék ez alkalommal.

— Szép, hogy fölkeresett, keresztapám!

— Bizony, ha én meg nem keresnélek, valahányszor feljövök, — felelt az öreg Bodroghy — bizvást elfelejtették az egymás ábrázatát.

— Szívesen leruccannék Mogyoródra, — szolt Szirtessy — de nem is képzeli, mennyire elfoglalt a hivatalom!

— Azelőtt lerándultál hébe-korba és igen jól érezted magadat nálam. Vonzódtál hozzám, szeretted a társaságomat.

— Most is úgy van ez. — Nem mondom, fiam, hogy elhidegültél, de most félsz tőlem, kerülsz engem.

— Félek?

— Nem is tőlem félsz, hanem az öregségetől. Mert kezdesz már te is öregedni. Kerülsz engem, mert nem akarsz látni bennem — eljövendő magadat.

— Ugyan!

— Hiába vágsz ilyen savanyu arcot! A míg fiatalabb voltál, szívesen töltöttem nálam a szabadságod jó részét. Elbizott, sugárzó ifjúságodban nem érintett hidegen és kellemetlenül az öregség képe. A fiatalság gögös és magabizó mámorában nem gondoltál rá, hogy valaha valami közöd lehet magadnak is az öregséghez. De ha öntudatosod nem is, az ösztönöd már szomoruvá tesz most a zilyen ember társaságában.

— Még soha ilyen ifjunak nem éreztem magam, — felelt a fiatal ember. — Ugy érzem, hogy minden, minden, az egész világ az enyém. Most vagyok az ifjúság legfelsőbb csúcán, azon a ponton, amelyet az ifjúság dicsőségének mondanak. Mert minden sikerül, amit csak akarok. És mindennek meg kell hajtania előttem, ha úgy akarom, minden vágyamnak teljesülnie kell...

— Ez az utolsó színpompa, a virágok juniusi virágzása, — szolt az öreg ember. — Ami egyéb, azt gondolom, ha a cinikusok egy általán imádkoznának, akkor így imádkoznának: — Ments meg Uram Isten a kisértéséktől és a beteljesült vágyaktól!

A fiatal ember rekedten nevetett. Az öreg ur szivarra gyujtott. — Már délelőtt kerestelek a lakásodon, — szolt az öreg. — Tudom, mondta a feleségem.

— azt merném mondani, hogy te voltál...

Szirtessy, az ajkába harapott. Szünet következett, kicsit bizonytalan, kissé zavaros, kissé kínos.

Mondom, az első asszonya pompás teremtés volt. Szerették is egymást nagyon. Tíz esztendeig éltek boldogan... Akkor rájuk borult egyszerre egy szomorú felhő. Ültek órákosszat egymás mellett és nem tudtak szólni egymáshoz. Valami tunya izzadt, ólmos és csüggedt bánat néhezedett rájuk. Minden eszelekvésre és minden mozdulatra képtelen, fáradt, földre gubbaszkodó, sivar, keserű, borzasztó csüggedtség. Ha távol voltak egymástól, még vágyódtak egymásra, de egymás mellett, nos, egymás mellett még rosszabb volt. Vágyódtak mindketten valami új után, valami után, a mi fölrázná, fölbeszelné őket. Unták egymást, még jobban magukat. Tán ismered is ezt az állapotot?

— El tudom képzelni, — válaszolt Szirtessy.

— Aztán elhatározták, — nyár volt éppen — hogy fölkeresik azt a fürdőhelyet, ahol valamikor megismerték és megszerették egymást. El is mentek. De megbánták nagyon. Az ember ne keresse föl azt a helyet, ahová boldog ifjúságának emléke köti! Ott a fürdőhelyen, a szelíd lejtésű, bájos hegyvidék látára, mely egykor első esőjük tanuja volt, vadul és fájdalmasan szakadt lelkükbe a mélabu. Akkor még előre néztek, most már visszafelé kellett nézniük. És előre nézni, az vidám valami, visszafelé nézni, az mindig szomorú. Kemény ember nem is néz hátra, — pipogya és szomorú poéták dolga ez. Tehát néztek bele szomorúan a kedves tájba. Az asszony aztán toalettihez kezdett. Az ura nézte. Félreszegett fejével

sülködött az asszony, s amint fordítja hirtelen vissza a fejét, az álla körül, a fehér arcán olyanféle finom ránéhaló támadt, mint a forrni kezdő tej gyöngye bőrdzse. A férfi megdöbbsent, mint akkor szokott az ember, ha fehér, napsütéses uton elmélázón, hallgatva, hirtelen, nesz nélkül egy árnyék vetődik elibe. Most már a vigasztalan esődbe, a mely körül vette őket, valami tompa, halk gyűlölet vegyült egymás iránt. De az asszony nemebb volt, átmatlan éjszakán könnyes, néma imádság szakadt fel lelkéből, bár jönné valami megváltó esoda, a mely levonná róluk ezt a néma, epés, átkos, nyugtalan és tépő bánatot. A férfi ellenben érezve ifjúsága végső határát, még egy utolsó balga, káprázatos, mámoros és bolond szenvedélyért sóvárgott. Fájdalmas szívvel gondolt a tékozló ifjúság elszórt kincsere, elszalasztott pillanatokra, tovaröppent édes jelenségekre és égő agya nem ismert akkor nagyobb bünt az általt utavaszi hajnalnál, az el nem esőlt esőknél.

Majorosék társaságot kerestek. Az asszony abba hagyta azt az óvatosságot, amelylyel eddig csak olyan asszonyt engedett a házába, akit ösztöne oly tisztának mondott, amilyen ő maga volt.

(Folytatása a 12-ik oldalon.)

De hát én délelőtt a hivatalomban vagyok.

— A feleséged még mindig pompás menyecske. Olyan fehér, olyan gömbölyű, olyan csupa tejfehérség, csupa illat. De kedvetlen, lehangolt volt nagyon! Eltörttem nála egy félórát, de nem tudtam kedvre deríteni.

— Mostanában mindig ilyen! — Aztán elmentem a hivatalomba.

— A hivatalomban volt? — kérdezte Szirtessy és elsápadt, alig észrevehetően.

— Ott voltam, de nem találta-
jak.

— Igaz is, valami dolgom akadt délelőtt, — mondta Szirtessy, a bajuszát simogatva.

— Mit csináljak unalmamban? — gondoltam, — kicsit fogadtam és kihajtottam a ligetbe.

— A ligetben volt? — kérdezte Szirtessy és a bajuszát rágta. — A tóparton volt, ugy-e? Az nagyon szép hely.

— Nem voltam a tóparton, — felelt az öreg. — Végmentem a rondón, de igen kellemetlen, hűvös idő volt. Ki gondolta volna, hogy ennyire megenyhül estére? Nem is volta rondón senki, de egy mulatóhely előtt ott állott egy fiatal pár. Egy sugárzó szőke nő, meg egy férfi, hasonlított hozzád. Ha nem gyöngülne a szemem, — persze, nem bízhatom már benne,

— Mi ujság Mogyoródon? — kérdezte aztán Szirtessy, csak hogy mondjon valamit.

— Mogyoródon? Nagy csönd, kevés esemény. Nagyot visszhangzik, ami kicsi történik. Meghalt egy ember. Nem nagy sor... Mégis mekkorát szolt a lelkemben!

— Ki halt meg?

— Majoros. Meghalt bizony. A gyermekkori barátom. Hirtelen halt meg. Az ilyen eset oly hihetetlennek látszik! De végre is el kell hinni. Eleinte várja az ember, hogy jönné már a kaszinóba. De csak nem jön. Ugy látszik, meghalt mégis; ő volt mégis a koporsóban, amelyet kikisértünk.

— Hát meghalt szegény? Emlekszem a feleségére is. Javithatatlan, kacér öreg asszony volt...

— Csakugyan ilyen! — szolt Bodroghy mosolyogva. — De ez a második felesége volt Majorosnak.

— A második?

— Igen. Az első elvált. Az első pompás, derék asszony volt, csupa gondos jószág és meleg tartalom. A második meg, — hiszen ismerted különben, — üres, kacér, ostoba, kicsit gonosz és nagyon felületes. Ez ostoba és furcsa történet!

— Ismeri?

— Ismerem. Elmondta Majoros egy gyermekesen közvetlen, egy öregesen fecsegő órájában...

KÖNNY ÉS MOSOLY.

(Folyt. a 4-ik oldalról.)

FARKAS: Csak légy nyugton, orvost hívok! (el akar menni).

IRÉNKE (sírásba tör ki).

FARKAS (egyre aggodalmasabb arckifejezést ölt): Nos, Irénke! Hát mit jelentsen az? Ki fog itt sirni? De Irénke! Szégyeld magadat! — Ha valaki jönne és így találna!

IRÉNKE (a következő egész jelenet alatt sir Szakgatottan beszél, egyre zokogva): Hát tehetek-e én arról, ha a bácsi keménysége könnyekre fakaszt?

FARKAS: Az én keménységem?

IRÉNKE: Igen, az ön keménysége és kegyetlensége!

FARKAS: De hát hagyj fel a sirással!

IRÉNKE: Tehetek-e én arról, hogy az Isten szívet adott, amely szeretni tud? S vajjon nem Isten rendelése-e az, ha együvé vezet két embert, akiket egymásnak rendelt? Aztán szívükben szerelmet ébreszt, hogy azt észreveggyék.

FARKAS: De Irénke!

IRÉNKE! S most bácsi rideg kegyetlenséggel áll elő és szétszakgatja azt a szent-kötelet, amelyet maga Isten szerkesztett egybe.

FARKAS: Kedves Irénke!

IRÉNKE: S mi lesz az eredmény? Óh, én jól látom mindazt, ami következik. Az én szegény barátom busulni fog, ha el leszek tőle szakítva, s bánatában elmegy a háborúba. Különben is mindig ezt akarta s csak mert engemet szeret, azért hagyott fel e gondolattal. Azután csatába kell mennie, hogy a sebesülteket bekötöztesse, közben őt is golyó éri és meghal! Nekem meg nem marad más hátra, mint hogy egész életemen át sirjak. Ha pedig a bácsi felesége lennék, boldogtalanná tenném. Mert ha reggel felébredek, ő reá fogok gondolni, könnyekre fogok fakadni s egész nap csak őt siratom, míg könnyeim elapadnak, s a bányadtságtól este ismét elalszom. — S ez sokáig fog nálam tartani, mert a bubánat úgy összerágja az ember szívet, hogy elhervad, mint a fa, amelynek gyökereit levágták. Néhány hónap múlva kivihetnek a zöld hant alá, ahol fájdalom végére nyugalmat talál, s bácsi kénytelen lenne sírhalmomnál megállani és

ilyen vallomást tenni: "Szegény fiatal leányka! Én vagyok halálának az oka!"

FARKAS: Irénke, ugyan csillapulj!

IRÉNKE (erősen zokogva): Hiszen nem vagyok képes!

FARKAS: De én nem szándékszom reád haragudni!

IRÉNKE: Óh, Istenem! A fájdalom erősebb, mint én!

FARKAS: Hiszen én mindig jó gyámod voltam.

IRÉNKE (egyre erősebben zokog): Nem tehetek róla, ha sirnom kell! Ah, boldogságom, ifjúságom, reményeim, minden elveszett!

FARKAS (magával vívódva): Dehogy — én — én —

IRÉNKE: Örökre boldogtalan leszek!

FARKAS: Én — én nem akarlak tégedet feleségül venni!

IRÉNKE: Érzem, hogy az halálom segíti elő!

FARKAS: Én — én — bejegyzésemet is adom.

IRÉNKE (mostantól fogva lassan örömbé esap át. Még egyre zokog, mint a gyermekek, ha a kecske öklelte meg őket): Valóban — igazán!

FARKAS: Hát ugyan mit tegyek?

IRÉNKE (sírva): Ez kedvem szerinti fordulat.

FARKAS: Csak ne sirj többé.

IRÉNKE (zokogva): Köszönöm Önnek, kedves gyámod!

FARKAS: Csak hagyd el a sirást.

IRÉNKE: Ast — azt nem lehet olyan hirtelen.

FARKAS: De most már meglesz az akaratod.

IRÉNKE: Komolyan mondja a bácsi?

FARKAS: Igen, igen!

IRÉNKE: S szívesen teszi ezt?

FARKAS: Ha felhagysz a sirással!

IRÉNKE (halkan zokogva): Adjon kezet rá!

FARKAS: Tudod, hogy amit megmondok, azt állom is!

IRÉNKE (utoljára zokog): Köszönöm Önnek, kedves jó bácsi! Szabad-e most oda mennem és barátomnak megírom, hogy ön igent mondott!

FARKAS: Igen, szabad.

IRÉNKE (nyájasan): És rögtön?

FARKAS: Azonnal.

IRÉNKE (nyájásban, apránként, de nem hirtelen, a legnagyobb örömbé megy át): Óh, kedves, aranyos bácsi! Soha se fogja ezt megbánni. Nem is sejti, milyen jó az én Tiborom és mennyire fog bácsiról gondoskodni, s ha egykor megöregszik, milyen jó sora lesz nálunk. — Most tehát nyomban írok neki (két lépést tesz és újra megfordul). Bácsi egy pár embert, boldoggá tett, ma jól fog aludni (három lépést tesz és újra megfordul). S ha ő jön, tessék igazán barátságosan fogadni. — K: gondolta volna! Még az imént olyan szomorú voltam, most meg olyan vidám vagyok (négy lépést tesz és ismét megfordul). Ma este hármában megyünk ki! Bácsit közrefogjuk és én csupa vig dologról fogok csevegni! — No, de most már rögtön kell írnom (az ajtóhoz megy, kinyitja, de még egyszer megfordul). Óh, drága, aranyos bácsi, Ön a legjobb ember a világon! (elszalad).

FARKAS: Az ember kénytelen elámulni. — Mi minden rejtezik e kis személyben, aki röviddel ezelőtt még bábjával játszott! Nevet, dacol, kér, duzzog, görcsei vannak, sir, ujjong — mindezt egy negyedóra alatt. — Na, Rózsa doktor a sarkára állhat, ha düllőre akar vele jutni. Annyit megjegyeztek, hogy engemet nem nagyon hagyott volna nyugton. — Mindazonáltal mennyire kért és hízelt — (somolyog az arra való emlékezéstől) de — (kezével megtörli a száját) ő nem akar engemet! — (Nai-vul, félig a hallgatósághoz) Hát tényleg olyan öreg már az ötvenhat éves férfit, hogy fiatal leányt nem vehet feleségül!

(Függöny.)

Angol iskola

A sorszámok az egy és kettő és három kivételével úgy képzettek, hogy az alapszámhoz th függesztetik.

1-ső, first (főrszt);

2-ik, second (szeknd);

3-ik, third (törd);

a többiek fourth, fifth, sixth, seventh, eighth, ninth, tenth, hundredth, thousandth stb.

A five végzete után úgy, mint a twelve-é, megváltoznak: five-ből lesz fifth; twelve-ből lesz twelfth. Husztól kezdve a tízesek: 30, 40, 50 stb. ieth-be változik: 30-ik thirtieth; 50-ik fiftieth, stb.

A hónap keletjének (dátum) megadásánál így járunk el: p. o. October 6th 1849, a beszédben, a szólásmódban így hangzik: the sixth of October eighteen hundred and forty nine (di szikszit af aktóber éjtín handred end forti nájn); March 15th; ugyanez beszédben: the fifteenth of March (di fiftint av máres).

Azaz az írásban a the és az of kimaradnak.

A szorzást az egyszer és a kétszer kivételével úgy fejezzük ki, mint a magyarban, a magyar "szer" angolban: times (tájmsz) egyszer, once (vansz); kétszer, twice, de háromszor három, three times three (tri tájmsz tri).

A négy számtani alapművelet nevei: összeadás, addition (edisz); kivonás, subtraction (szubsztraksz); szorzás, multiplication (multiplikész); osztás, division (divízs).

A hét napjai: Sunday (szondé); Monday (mondé); Tuesday

(tjüszd); Wednesday (venszdé); Thursday (törzdé); Friday (fráj-dé); Saturday (szátördé).

A hónapok nevei: January (dzsenueri); February (februéri); March (máres); April (épril); May (mé); June (dzsún); July (dzsuláj); August (agösz); September (szeptember); October (aktóber); November (november); December (diszember).

A hét és hónapok nevei mindig nagy betűvel íratnak. A magyar "másfél" az angolban one and half (van end e hef); másfél dollár pedig: one dollar and a half (van dáler end e hef).

A szeres — soros által alkotott, p. o. egyszeres, hatszoros szavak angolban külön szavak által fejeztetnek ki; egyszeres, single vagy singley (szingl); kétszeres, double (dobl); háromszoros, treble (trebl); négyszeres, quadruple (kvádrupl); ötszörös, quintuple; hatszoros, sextuple (seksztupl); hétszeres, septuple (szepztupl); nyolcszoros, octuple (aktupl); kilenceszoros, ninefold (nájnfold); tízszeres, decuple (dekupl); százszoros, centuple (szentupl).

Az angol szóképző ple helyett a számokhoz fold függesztetvén, ép így lehet alkotni; fourfold, fivefold, tenfold, stb. stb. ugyanazt a szeres-szoros szavakat adván eredményül az angolban.

Az egyszer, kétszer, háromszor, ha nem a szorzásban (miről már szóltunk) fordulnak elő, angolban így hangzanak: once (vansz); twice (tvájzs); three (trájzs); az először pedig firstly

(főrszti); secondly (szekndli); thirdly (tördli); pár, pair (pér); dozen (dazn); husz, score (szkór). Legeslegelőször: the very first time (di veri főrszt tájm); utolsó, last (leszt vagy lászt); egyféle, one sort vagy one kind (van szart, van kájd); egész, whole (hól); összesen, total (tót).

Az igék.

Az angol nyelvben a segédigék egész sorával kell megismerkednünk. To have, az első. Mint rendszer ige annyit jelent, mint birni, mint segédige van.

Jelentő mód. — Indicative mood. — Indikativ mód.

Jelen idő. — Present tense.

(Preznt tensz.)

I have (áj hev) nekem van, birk.
thou hast (dau heszt) neked van, birsz,
he, she, it has (hí sí, it hez) neki van, bir,
we have (ví hev) nekünk van, birunk,
you have (ju hev) nektek van, birtok,
they have (dáj hev) nekik van, birnak.

Múlt idő. — Perfect tense. (Perfekt tensz.)

I have had (áj hev hed) volt nekem, vagy birtam, stb.
thou hast had (dau heszt hed),

she, he, it has had (sí, hí, it hez hed),

we have had (ví hev hed),
you have had (jú hev hed),
they have had (dáj hev hed).

Jövő idő. Future. (Fjuesur.)

I shall hev (áj sell hev) lesz nekem stb. vagy nekem fog lenni, stb., vagy fogok birni, stb.
thou wilt have (dau vilt hev),
he, she, it will have (hí, sí, it vill hev).
we shall have (ví sell hev),
you will have (jú vill hev),
they will have (dáj vill hev).

Félmúlt idő. Imperfect tense. (Imperfect tensz.)

I had (áj hed) nekem vala, stb., stb., vagy birkék, birnál, birna, stb.
thou hadst (dau hedszt),
he, she, it had (hí, sí, it hed),
we had (ví hed),
you had (jú hed),
they had (dáj hed).

Régmúlt idő. Plusperfect. (Pluszperfect.)

I had had (áj hed hed) nekem neked, neki volt vala, stb., vagy birtam vala.
thou hadst had (dau hedszt hed),
he, she, it had had (hí, sí, it hed hed),
we had had (ví hed hed),
you had had (jú hed hed),
they had had (dáj hed hed).

Oft is ugyanolyan lyosók. Itt is üres egyik nagy terem lami neszt vett és mondta a lovagnak szüljünk a harerak gondoltam én, hogy csak szinlett."

Csakugyan valami suhant a fali szőny Mintha megmozdult szőnyeg oroszlanjal.

A lovag megállt a támadást, de esá dett semmi. Végre rákórást késő lett árnyak suhantak a ott az ives ablakok csillant meg, hatar ment a szőnyeg fel dudorodott az or heves, gyors mozdul szúrta a szőnyegét.

Mintha csakugyan ölte volna meg, a sebén eleven, piros. Lassan futott szőnyuszálain, s a kárp zuhanással esett.

Dobos ember naglő testet hztak mögül. Valami sző tözete után itélve.

Az ordítás arótt immár ott maradt végfelelősség: s melléből patakzo padló egészen kőltte.

Alig yonszólt tet. Jra megum nyeg. kétségbe egy másik alak gony alól.

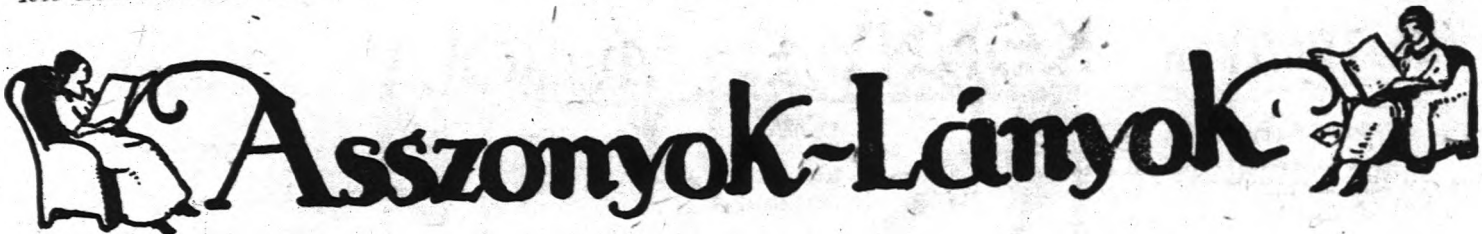
Fegyveres em mozogott, mert toltta szabad elfakult a rém, hogy minden létre van irányít be állt: "Vagy kutyát! — párn nek — fegyverében hagyja! Tu Hól van a gazda gerületen.

A szőkevény szót kimondani foga, u gyreszke végre mégis kinnában."

— Ki van — Senki, ma. A lovag utálta hűtlen testörtől sától abban a fejjel a másik res padlón.

Eppen e terrat a kápolnába hallotta a fegy a testek zuhan ve mindenne. az-oltár előtt.

benyomulása felébredt benne nak emléke. A vértet öltött es kot borított es szebb kardot még mindig várta a betölt. De hiába v Feszült figzajt közeledu

Asszonyok-Lányok

Két arany hajsza.

IRTA CZOBEL MINKA.

(20.)

Ott is ugyanolyan termék és folyosók. Itt is üres minden, de az egyik nagy terem végén Iván valami neszt vett észre. Suttogva mondta a lovagnak: "Most készsüljünk a harcra, ott várnak! Gondoltam én, hogy ez az üresség csak színlelt."

Csakugyan valami mozgott, el-suhant a fali szőnyeg mellett. — Mintha megmozdultak volna a szőnyeg oroslánjai.

A lovag megállt, hogy bevárja a támadást, de csak nem közeledett semmi. Végre megunt a várakozást, késő lett. Már az esti árnyak suhantak a terembe s itt-ott az íves ablakokon holdfény is csillant meg, határozott lépéssel ment a szőnyeg felé s ott, hol ki-dudorodott az oroslán alakja, heves, gyors mozdulattal keresztül szurta a szőnyeget.

Mintha csakugyan az oroslánt ölte volna meg, a szőnyeg tátongó sebén eleven, piros vér ömlött ki. Lassan futott szét a szövet gyap-juszálain, s a kárpit mögött nehéz zuhanással esett valami a földre.

Dobos emberei egy még vo-nagló testet hztak kui a szőnyeg mögül. Valami szolgál lehetett, öl-tözete után ítélve.

Az ordítás arcára fagyott, hogy immár ott maradjon kifejezése a végfeloszlásig, s keresztül szurt melléből patakzott a vér, hogy a padló egészen síkamlós lett körül-ötte.

Alig yonszolták elő a sebesül-tet, jra megmozdult a fali szőnyeg. Kétségbeesett gyorsasággal egy másik alak került elő a füg-göny alól.

Fegyveres ember volt, néhezen mozgott, mert esőrrenő vértje gá-tolta szabad mozdulatait. Arca elfakult a rémülettől, s látszott, hogy minden gondolata menekül-ésre van irányítva. De Dobos elé-be állt: "Vájjátok le a gyáva kutyát! — parancsolta emberei-nek — fegyvere van és urát eser-ben hagyja! Tudom, el is árulná. Hol van a gazdád?" rivallt rá in-gerülten.

A szőkevény alig tudta a pár szót kimondani, úgy vacogott a foga, a gyreszketett a hangja, de végre mégis kinyögte: "A kápol-nában."

— Ki van veled?

— Senki, magában van.

A lovag utálatlalt fordult el a hűtlen testtől, ki Gyuró csapá-sától abban a percben szétzuzott fejjel a másik mellett hevert a vé-res padlón.

Éppen e teremből volt a bejá-rat a kápolnába. Az agg püspök hallotta a fegyverek esőrrenését, a testek zuhanását, el volt készül-ve mindenre. Felfegyverkezve állt az oltár előtt, mert mikor Dobos benyomulása elől őrizete elfutott, felébredt benne harcias ifjúságá-nak emléke. A fegyvertárban egy-nak emléke. A fegyvertárban egy-vértet öltött papiruhája fölé, s isa-kebb kardot vette elszáradt, de még mindig izmos kezébe, úgy várta a betoluló ellenséget.

De hiába vár.

Feszült figyelemmel hallotta a zajt közeledni, hallotta a lépte-

ket, a fegyveresőrrenést, végre a harcot.

Izgatottsága, harcikedve pere-ről-perere nőtt, s tetőpontjára ért, midőn a zaj közvetlen közelről is-mét eltávolodott.

Rövid ideig várt még, de aztán türelmetlen lett, kilépett a kápol-nából, s ment lakosztálya felé. A szőnyeges teremben találta a két hullát, lassan megalgó vérükben. Nem nagy benyomást tett reá. Éppen, hogy oda tekintett. Hosz-szu életében annyiszor és annyi képen látta a halált, hogy nem ta-lálta különben ijesztőnek. Ment a palotába, végig, karddal kezében, sisakkal ősz haján, s ha éppen ab-lak előtt haladt el, megfénylette a holdvilág az elhagyott palotá-ban bolyongó, agg püspök alak-ját.

XIX.

Püspöki Alajos.

Kincsekkel, élelmiszerekkel meg-rakott szekereiket kísérték a Do-bosáinkai emberek hazafelé. Hold-világos, tiszta nyári éj volt, mi-kor a város kapujához érkeztek. A kapu úgy tett, mintha nem venné őket észre, nehogy bajba keveredjék velük. Azt gondolta, a kapu ugyanis le van zárva, ő meg nem mutatja magát. De réműlet fogta el, midőn Dobos magas alak ja térszállván lováról, a kapu felé közeledett. A bejáratot védő vas-rúd mint egy szalmaszál tört szét a lovag kezei között s a zár egykönnyű érintésére mintegy ma-gától pattant fel.

Az ör mindezt a kapuépület egy körésén nézte: "Ez csak a Sátán lehet — mondta magában — vagy — Uram ne hagyj el — talán ép-pen Dobos lovag."

Ugyanazon időben, nehéz, erős lovon közeledett a kapuhoz egy karesu fiatal fiu.

Városszerte ismerték Püspöki Alajost. Az ör is rögtön reá is-mert az ifjuban. "Mit kereset ez most itt?" töprengett ez újabb jelenség felett, mikor látta, hogy a fiu a püspök hintós lován ül, s hogy Dobos seregéhez csatlako-zik.

Alajos éppen a kapu előtt talál-kozott a lovaggal. Nem szólt sem-mit, csak meghajlott előtte.

Dobos is némán intett neki, csak mikor egy jó darabon elha-ladtak, szólalt meg a fiu: "Mond-tad, hogy eljövök, igazad volt, itt vagyok."

Dobos komolyan felelte: "Még közel vagyunk a város kapujához, most gondold meg: ha velem jössz, kemény harci élet vár reád. Ta-lán ismeretlen kincseket, talán is-méretlen örömekeket találsz, de ott hagoyd a biztos jólétet, a biztos kenyeret. Lehet, hogy uralkodni, parancsolni fogsz, de az is lehet, hogy megvetve, gyalázva, mint az étlen farkas, a rengeteget fogod bujni. Most gondold meg jól, a választás előtted van. A bátraké, erősekké a világ, de jaj annak, ki erősen képzelet magát és gyenge. Ki bártort akar játszani és szívé-ben gyáva. Nézz a szívedbe, még

nem vagyunk messze, még vissza-fordulhatsz."

Alajos elszántan, határozottan felelt: "Veled megyek, bárhova! Az ismeretlen szomjazom, a vá-ratlant éhezem. Jól láttad te, mi-kor mondtad, hogy szűk nékem ez a négy fal. Megölt volna, rám szakadt volna. Vagy egy fél év óta kezdődött. Addig nyugodt és bol-dog voltam, de azóta! — csak ki! csak el! — bántam is én, hova! A Sátán inselkedésének gondol-tam, bőjjtel, imádsággal küzdöt-tem ellene, a siliciumot le nem tet-tem többé. Nem használt semmi. Erősebben, hevesebben ébredtek a vágyak: csak ki! — csak el! — Aztán kértem az én szent atyá-mat, engedje meg, hogy a kert-ben dolgozhassak. Ástam, kapál-tam rogyásig, de munka közben láttam a kolostorkert felett a pá-esirtákat, feeskéket szállni, hal-lottam a véreséket vijjogni, a sár-ga rigót fütülni. Végem volt, nem bírtam többé dolgozni, nem bírtam a szívem dobogását elsi-tatani. Püspök atyám azt mond-ta: árt nekem a meleg, nem enge-dett többé a kertbe le se menni. Nyugodtabb lettem cellám falai között, de sokkal szomorubb. — Akor jöttél te!"

Egy ideig szótlanul lovagoltak egymás mellett a lovag és Alajos a holdvilágos éjben, egyszerre Dobos azt kérdezte a fiutól: "Ta-gyereks, szeretted már te?"

A fiu nyugodtan felelt: "Az én életem a jó Istennek és a Szűz Anyának volt szentelve, szüleimet nem ismertem, testvérem sohasem volt, de azért két tanulóársam és püspök atyámhoz melegen ragasz-kodtam."

Dobos türelmetlenül mondta: "Nem úgy értem, — — asz-szonyt?"

Alajos arca épp oly nyugodt, fehér volt a holdfényben, mint azelőtt, s épp oly nyugodtan fe-lelt: "Nem sok asszonyt láttam én életemben. Az öreg Honoria néni, a gazdasszony, mindig igen jó volt hozzám, sokszor akart eső kolni, de azt azért nem szerettem nagyon, mert mindig szirszagu volt."

— Hát még kire emlékezel?

— Az iskolás lányok között, kik a templomba jártak, volt egy igen kedves, de az meghalt, nem-sokára, miután fehér ruhában, fe-hér fátyollal, bérhámozni jött püspök atyám elé. Azóta minde-nap imádkozom a lelki üdvéért."

— Másokra nem gondolsz?

— Senkire se különösen.

Dobos látta, hogy nem sokat tud meg a fiutól, ez talán nem is igen érte kérdéseit, inkább magá-nak mondta: "ez baj, mert Isten-tudja, hova fordul a te életed sze-kere, ha az asszony utadba jő. Az-tán még az is kérdés: asszonyo-kaat fogsz-e találni, vagy az egy asszonyt?"

— A mi asszonyunkat érted?

— Kérdezte a fiu ártatlanul.

— Azt, azt — felelte a lovag, mivel látta, hogy legujabb fegy-vertársa még nagyon is gyerek, s kissé aggodalmaskodott a jövő-miatt.

De fáradságoknál, sőt egy rö-vid harenál, melyet Dobosék egy királyi csapattal vívtak hazatér-tük előtt, a fiu igen edzettnek, bátornak és érettnék bizonyult.

— Hiszen a többi is majd csak jó lesz — gondolta a vezér, a gyereket ilyen elszántan látva.

A dobosáinkai ut s a cédrus-palota valóságga elbűvölte Ala-jost. Boidognak érezte magát a friss hegyi levegőben, csak a gon-dolat jóltevőjére bántotta, de Do-bosnak nem merete elmondani efe-letti bántatát. Félt, hogy a vezér azzal felel rá: miért nem gondol-tad meg előbb? Aztán nem is le-hetett azon változtatni. Hogy a lovat elhozta, az kevésbé bántot-ta. Meggondolva tette, volt neki szép hintós lova otthon, az ma-radt helyette. Ez a szürke igen makacs és szilaj állat volt. Egy-szer a püspököt hintójával elra-gadta, hogy az izzé-porrá tört, s az agg főpap élettelenül maradt a földön elterülve. Jobb lesz neki az Alajos szelid lova.

A sereg hazatérével a cédrus-palota ismét élénk és vidám lett. Csakugyan elhozták a sok posz-tót, volt három vagy négy vég is. Finom, sima posztó, sötétvörös és sötétkék színű.

Dobos ígérete szerint mindenki kapott új posztó öltözetet. Va-szily és Czinke folyton szabtak varrtak. Alajosnak is csináltak egy sötétvörös posztóruhát, nyuszt-prémnel díszítve.

Gyönyörűen illett a fiu karesu alakjára a simulékony posztó s a nyusztprémes süveg. Szép, finom vonásai még átlátszóbbak, met-szettebbek voltak a prém hátte-rén. Kissé feszélyezve állt Dobos előtt, hogy az új ruhát neki meg-mutassa. Arca egy keveset kipi-rult, szokatlan volt neki a kato-nás viselet, mely szépségét any-nyira emelte, hogy Dobos önkén-telenül kiáltott fel: "Hej; szeren-cés az az asszony, ki ma nem lát téged, mert bizony Isten, baj len-ne belőle! és szerencsés az a férfi, kinek felesége nem vet reád sze-met."

Alajos nem igen értette a szá-vak értelmét, de érezte, hogy va-lami kényes dologról van szó, s még inkább zavarba jött, de még soká nem volt alkalma Dobos sza-vainak értékét kipróbálni.

XX.

A látogatás.

Kisebb-nagyobb kalandokkal-mult el a tavasz és a nyár na-gyobb fele.

Dobosnak öröme telt benne, Alajost harera edzeni, tanítani, gyönyörűséggel figyelte, mint vá-lik a gyerekből erőteljes, igazl férfi. Iván sem volt féltékeny, mert Alajosban a magukhoz való, bátor leket szerette, s benne ta-lán homályosan jövendő vezérüket tisztelte. Worochtára a lovag nem is gondolt, vagy legalább így hi-tette el magával.

(Folyt. köv.)

REJTVÉNYEK.

1. BETUREJTVÉNY.

Beküldte: Holéczy Mariska
New York, N. Y.

2. PÓTLÓREJTVÉNY.

Beküldte: Szabó Balázné Chicago, Ill

Tenger e Tenger

— ikita
— polló
— éter
— livia
— illi
— lla
— lga
— ina

3. VONALREJTVÉNY.

Beküldte: Máté István, Portsmouth, O

Taejraktasnoépin

A vonalra írt betűk szabályszerű ugrásokkal balról jobbra és aztán jobbról balra olvasva, a Vasárnap egyik legismertebb rovatát nevezik néven. A megfejtők között három érdekes könyvet sorsolunk ki.

A megfejtések augusztus hó 21-ig küldendők be a Szabadság heti mellékletének szerkesztőségébe. — Aki legalább egy rejtvényt helyesen fejt meg, részt vesz a rejtvény-pályázaton.

Ha olvasóink saját maguk készítenek ilyen rejtvényeket, szívesen látjuk, ha jök.

A megfejtéseket kérjük lehetőleg levelezőlapon és mindig a Szabadság Melléklet Rejtvény-pályázatához címezve beküldeni. Kérjük olvasóinkat, hogy ezzel kapcsolatban mást ne írjanak.

Aug. 3-án megjelent számunkban között rejtvények megfejtései: 1. Halandó; 2. Gondola; 3. Bab.

Helyesen fejtették meg: Kóbor Miklós, Thrope, Pa.; Nagy Anna, Cleveland, O.; Horovitz Mariska, New York, N. Y.; Bádógos Antal, Pittsburgh, Pa.; Hantos József, Chicago, Ill.; Szabó J., Kenmore O.; Ujhelyi Ferenc, Muskegon Hights, Mich.; Pogány István, Chicago, Ill.; Kovács Ferenc, Youngstown, O.; Pap Tamás, Cleveland, O.; Boros István, Akron, O.; Pogácsás Mihály, New York, N. Y.; Cserezhnyes István, Cleveland, O.; Benke Istvánné, Akron, O.; Papp József, Cleveland, O.; Pápay István, So. Bend, Ind.; Novák Ninuska és Boriska, Middleburg, Pa.; Hájjas Mihályné, Cleveland, O.; Puskás József, Pittsburgh, Pa.; Bakos István, Chicago, Ill.; Berger Elemér, Chicago, Ill.; Rózsa Mariska, New York, N. Y.; Szemes Vince, Buffalo, N. Y.

A pályázaton kitűzött díjakat sors-húzás útján Hantos József, Chicagot, Kovács Ferencné, Youngstowni és Benke Istvánné akroni előfizetőink nyerték meg. A díjakat postára adtuk.

Szerkesztői üzenetek

G. N. A vers bizony nagyon gyenge és a legjobb indulattal se közölhető. De fog ön jobbat is küldeni, ha egy kicsit gyakorolja a dolgot, mert a gondolat ennél is nagyon szép s csak a feldolgozása ellen lehet kifogás.

Popovits Mihály. Nagyon szívesen látjuk. Szívekedjék kellő magyarázatokkal ellátva beküldeni és mi, a mennyit csak tudunk, felhasználunk belőlük a Vasárnapban. A képeket visszaküldjük. Üdv.

Nagy Istvánné. A rejtvény gondolata elég jó, de úgy van megcsinálva, hogy lehetetlen megfejteni. Jobbat kérünk.

Zsivak Imre. Közöljük. Pap Illés. Ezúttal nem volt szerencséje. Mást kérünk.

RÓZSABIMBÓ. Ilyen dolog nagyon sűrűn fordul elő az életben. Azt lehetne mondani, hogy mindenkivel megtörténik legalább egyszer. A nóta is így mondja: "Biz úgy van az az ember, azt szereti kinek nem kell..." Nem szabad tehát a dolgot annyira tragikusan venni és különösen nem helyes, ha egyetlen csalódás miatt belkeseredik az életbe. Okos ember ilyen esetben az észére hallgat és nem a szívére. Azért mondom azt, hogy "ilyen esetben", mert vannak esetek, amikor a szív érzését után kell indulnunk.

Terka néni azt hiszi, hogy ön sokkal hamarabb fog felejtani, mint gondolja és be fogja látni, hogy a szívében van hely más számára is. Mielőtt erre rájön, abban a pillanatban határozni lesz képes és nem lesz szüksége arra, hogy sorsának, jövőjének meg-alapozásánál idegen emberek tanácsait meghallgassa.

Ennek dacára okosan cselekedett, hogy Terka néninek írt, mert a vázalom bizonyosan józanságra inti őt és megerősíti őtben a saját ítélőképességében és erejében való bizalmat.

Üdvartója — amint leveléből látom

— csakugyan derék ember és nagyon szereti önt. Azt hiszem, nem lesz nehez beleszeretnie, ha fájó emlékei egy kissé elhomályosulnak. Ezt kell elősegíteni az akaraterejével. Üdv.

KIS BARÁTNÓ. Terka néni nagyon sajnálja, de arra nem vállalkozhatik, hogy címeiket beszeressen és félbe maradt szerelmi ügyeket elintézzon... elég terhes utánjárással. Terka néni nagyon kényelmes asszony, nehezen mozdul ki a karosszékből és akármilyen szívesen is áll szolgálatára olvasóinak tanácsaival, soha senkinek a kedvéért sem vállalkozik különlegesítésre. Egyébként se olyan fontos dolog a dolog, mint hiszi és nem lesz baj abból sem, ha a fényképét nem is kapja vissza. Mindenesetre okos dolog volna azonban, ha még egy kísérletet tenne és egy kicsit szigorubb levélben kérné vissza képmását. (A szigorúság alatt nem gorombaságot ért Terka néni.)

L. P. G. Ha e héten se kapok öntől levelet, akkor a rendelkezésemre álló adatok alapján válaszolok önnek a 24-én megjelenő Vasárnapban. Helyes lesz?

TÖBB LEVÉLRE a jövő héten válaszol Terka néni.

Az első és a második.

(Folytatás a 9-ik oldalról.)

Igy járt aztán hozzájuk Fehérné. Elvált asszony volt, a múltját senki sem ismerte, de annál többet pletykáltak róla. Kacér volt és tulságosan tudatos, stilizált szép és az arca fehérebb a kelleténél és a szemöldöke nagyon merész, igen fekete ivben hajolt a szeme fölé. Igen hidegnek, szinte merevnek mutatta magát a nagy nyilvánosság előtt, de bizalmasabb körben raffinált, érzéki és hódító kacérságnak elkápráztató röppen-tyűit sugározta szét. Úra volt tudatos szépsége minden mozdulatának és úgy kormányozta magát, a mosolyát, a tekintetét, a mozdulatát, mint a kormányos a hajót. És tudott hideg lenni, tudott fölolvadni, tudott szeszélyes lenni, tudta mutatni a megindultságnak, a méla, nemes és sugárzó léleknek látszatát és mindezt akkor, amikor éppen akarta. Uralkodott a férfiakon, akiket úgy ijesztett és vonzott mindez, mint egy örvény.

Vérgőző ösztöne rögtön megérezte Majorosban az áldozatát. Már harmadnap este alig észrevehetően, leheltetészerűen simult Majoros vállához a zenepavillon előtt és Majoros ittas lett egyszerre s a lelke megtelt reszkető színnel. Egy hét múlva egy bolond esőben forrt össze az ajkuk s a esőknek nem tudott vége szakadni. Egyszerre valami nesze riadtak föl. — Majorosné állt előttük. Az asszony, akinek az arca oly fehér lett, hogy ijesztő volt, csak ennyit tudott mondani:

— Ez... ez gyalázat!

Tehát elváltak. Majoros is alig várta, hogy lefolyják a válópör, alig várta megszabadulását a régi köteléktől, mert mámoros fejjel vágyva vágyott az új kötelékre. Mert im, ez a dolgok fejlődése. — Kezdetben nem várt egyebet kedves és izgalmas kalandnál, — később már alig várta, hogy házasság legyen belőle. A férfiak azt hi-

szik, hogy az történik, amit ők akarunk.

No, de hamar vége volt a válópörnek és kitűzhetők az új esküvőt. Nehezen várta Majoros a napját s mikor itt volt végre, — mégis valami könnyű bánat lepte meg. Azonban erőt vett magán, jó kedvet erőltetett magára. Tobzódni akart ez nap sugárzó mámorban, ifjonti jókedvében.

Pompásan is ment a dolog. — csak aztán... De miért is volt oly ostoba az a vendéglős? Bár hiszen nem tehetett róla. Gyöngyvirággal diszitette a lakodalmi asztalt, gyöngyvirággal, holott ez volt az első asszony kedves virága. A násznagy éppen föllengző díkeióba kezdett, éjig magasztalva az új párt, a mikor ez a bolond virág-illat Majoros orrába csapódott. És erre az illatra ezer intímus emlék támadt föl Majorosban.

Vannak az életnek ilyen gunyos, ily véresen torz, ily halálosan névetséges tréfái... És évtizedeket töltve a második asszony oldalán, ábrándozott az elsőről, a ki az övé volt s a ki csak most kellett neki igazán, amikor már nem volt az övé... Vége van. — Ugy-e, bolond történet?

— Ugyancsak bolond, — válaszolt Szirtessy és kihuzta az óráját.

Az öreg is megnézte a magát.

— Maradunk-e még, fiam?

— Már későre jár, — felelt elgondolkodva a fiatal ember. — S az asszony le nem fekszik addig, míg haza nem megyek.

Indultak. Bodroghy a kapuig kísérte Szirtessyt.

— Hát holnap lesz szerencsénk ebédre?

— Elmegyek fiam, elmegyek, — szólt az öreg és megindult ő is szállására. Frissen lépkedett, a szivarja pompásan izlett és nagyon meg volt magával elégedve.

Konyha.

Nyári leves.

Hozzávalók: 3 és fél ounce répa, hagyma, fehérrépa, zellergyökér, egyforma mennyiségben, 7 ounce káposzta, 8 párhagyma, 7 ounce vaj, 2 és fél quart húsle, 1 quart borjúhúsle, piritott kenyérszeletek, 3 és fél ounce saláta és sóska.

Az egyforma mennyiségű s összesen 100 gr. sárga és fehérrépa, a zellergyökeret, aztán a káposztát s a párhagyma fehérrépa vágjuk csikokra, tegyük egy lábasba, a 200 gra. vajjal élénk tűz n szép barnára pirtsuk meg, anélkül, hogy elégne, adjuk hozzá a kétféle húsle, egyszer forraljuk föl és aztán huzzuk a tűzhely szélére. Most a salátát és sóskát vagdaltuk kockára, forrázzuk le, nyomjuk ki és tegyük szintén hozzá és főzzük még egy óráig, (de ne forrtjon); kenyérből vagdaltunk 2 cm. nagy szeleteket, pirítsuk meg a sütőben, öntsük a leveses tába, reá a levest és föladhajuk.

Setétke.

(Folytatás a 8-ik oldalról.)

Az urféle papírszivart keresett elő a mellényéből és gyufánál meggyújtotta. A gyújtó lángja megvilágította barna kis bajuszát, egyenes orrát, fiatalos arcát: a szeme kissé hályogos volt, mint aki többet ivott a kelleténél. A füsttel együtt borszag is jött a szájából.

— Van már maga negyven esztendő?

— Még nem egészen, de tudok kártyát vetni, hideglelést gyógyítani. A lányoknak én vagyok az orvosa. Sokat tudnék beszélni, de a hallgatás a kenyerem. Pedig urisorból vagyok. Az apám tanító volt, de még karonülő koromban meggyulladt benne a pálinka. Azt tanácsolnám az urnak irántam való jószágért, hogy ne igyon pálinkát. Aparasztunk hiába beszélnek. Hát most már mondja el, hogy mit keres e szent helyen? — Az urféle sóhajtott, megcsóválta a fejét.

— Nem elég öreg maga, lelkem hogy nekem tanácsot tudna adni. Egy vén énekes koldust szeretnék megkérdezni, a legvénebbet, aki már bejárta az összes bucsujáró helyeket, aludt a templomokban, mikor a sekrestyés bezárta az ajtót és a képekről leszállottak a szent emberek és szent asszonyok és a vén koldus kihallgatta beszélgetésüket. Mert van ám olyan öreg koldus — különösen a vak — aki már három országot is bejárta és mindenre figyelt, a mi körülötte történt.

Az asszony megnyalozta a szája szélét és a setétben figyelmesen, merően nézett a beszélgető arcára.

— Ugyan micsoda büne lehet magának? Még fiatalnak látszik, a hangjának ninesen odva, mert a foga megvan. Mit akar azokkal a részeges vén koldusokkal, akik, ha dolguk ninesen, az utszéli koresmák körül hente-regnek. Jobban tudom én, hogy magának mi baja van. Megverte valaki szemmel vagy szájjal. Vagy a hajából étetett. Urak csak akkor járnak bucsura, ha a halott feleségük vagy az elehagyja nyugodni. Ugy-e rossz álma szokott lenni? Lidéres álma szokott lenni?

Az urféle még egy forintost csusztatott az asszony kezébe.

(Folytatjuk.)

...előrehozni a másik...
...születeni elkövetett...
...tartozik ezek köze...
...nk lehetetlen...
...teljesíteni nem áll...
...Ama tette csattanó...
...akkor! Emlékezik...
...Zsigmond...
...letünk, lehetetlen...
...holgy, ki segít ezt...
...més...
...törődődat, egyszer...
...vassa szövegét sze...
...hat kérdé gyorsan...
...bors, demesztő...
...formelgite lénye...
...ez éghajlatnak...
...össze kezelt...
...a teleket?...
...es levegő...
...vidéken szülnem...
...engkedő...
...csak az, mely tar...
...zellemlig, viszonz...
...kötés mindenkinek...
...zozottan ellenmond...
...apest, talán be-

ménnyel, hogy T...
kegyedtől menek...
akarta költetni, B...
Bertalan, legidőse...
— Adósságai...
adósságai voltak...
mint amire szüks...
mit el bírta költe...

— Talán hit...
lelkismeretes vo...
bánt sajátjával...
mernék, Tibaldna...
az övé.

— Igy önké...
— Engem ne...
ségemet a közösb...

— És szeret...
bina, nem bírva...
pár pere előtt r...
iránt; ajkain fut...
együttlétük óta...
Zsigmond n...
solyra.

— Fogadja...
né, azon nyájas...
pere alatt száma...

Zsigmond n...
tésnek találná...
helyét.

— Már me...
— Miután...
felel: azt hitte...

— Jó — m...
de előbb igére...
Elakadt és

ace répa.
ergyökér,
unce ká-
ance vaj-
rt borju-
ek, 3 és

összesen
a zeller-
s a pár
csikokra.
ra, vajjal
pirtsuk
ne, adjuk
szer for-
k a tűz-
és sós-
rázzuk le.
lén hozzá
(de ne
daljunk z-
uk meg a
tábla. reá

alról.)
keresett
gyufánál
ó lángja
bajuszát,
os arcát:
vt, mint
ténél. A
is jött a

yven esz-

de tudok
t gyógi-
ragyok az
eszélni, de
Pedig uri-
ám tanító
koromban
linka. Azt
irántam
igyon pá-
ába beszé-
mondja el,
helyen?
megesóvál-

ga, lelke-
udna adni.
szeretnék
ebbet, aki
bucujáró
plomokban.
árta az aj-
állottak a
asszonyok
llgatta be-
ám olyan
esen a vak
ágot is be-
elt, a mi

azta a szá-
n figyelme-
beszélgető

büne lehet
alnak lát-
nesen odva,
Mit akar
n' koldusok-
ninesen, az
rül hente-
n én, hogy
n. Megverte
gy szájjal.
ett. Urak
mesura, ha
agy az ele-
Ugy-e rossz
Lidérces ál-

y forintost
kezébe.

— Beteg vagyok, s félek, hogy hasznosom nem ismeri
annak megszületését.
— Van mellesleg az orvosok, kérde Zsigmond, hába vára
— Mint leveleiből értesültem, grófné, orvosi tanácsomra
vondéget megszólítani akarta, újra és újra lezáródtak.
ajkai koronként reszkett lázoltak, s mindannyiszor, midőn
az orvos leült. A csodaszép szőnyeg felett, melynek
Kiszerehetően habozott, hogyan kezdje szavát, mielőtt
Zsigmondnak.
be, mielőtt Sabina az úresen maradt karszékekben helyet intett
hol néhány pillanatra mely nemesség, nyomasztó csend állt
Zsigmond meghajta magát, s a gróf elhagyta a termek,
Fogadja legjobb kívánatimat házasságához.
— Így már inkább megmagyarázatom magamnak viz-
szatért, mi, megvalloim, kissé meglepett, monda Gerendy.
aligabán eddig nem vett részt.
— Völegény! kérde meglepetve Sabina grófné, ki a tár-
kép megszűntem, s azonnali völegény is vagyok.
vább vele, ha nem akartam gyákorlatom, mint orvos, vég-
gem felváltott a betegül, ki végre is nem maraghattam lo-
— Nagybátyának kíséretében, ki kultúridőn lakik s en-
— Egyedül!
nileg soha sem tér vissza.
— Egyforma rosszul. Egypelmében időz, hánnet valószí-
— Hol és hogy van ő most?
nak látzó ajulás nem szokatlan esemény.
vagy szívbetegegekkel az ilyen hosszú élettelenség, halál-
— Minden arra mutatott, hogy meghalt, különben tudó-
teljesen fivérben.
ne tudta volna, miként az életükre még nem szűnt meg
kénytelen gunnyal Mária gróf. Lehetetlen, hogy mint orvos
— Kegyed nagyon is sietett a tudósítás, viszonzá-
dokolva küzdött az enyészettel.
gondoliam, hogy még egyszer előre ébred, éltetlenül, hal-

Zsigmond észrevehetően megdöbben.
— Orvosa ajánlotta ezt?
— Értsem nem akarja elhagyni Budapestet, talán be-
folyósította e részben az orvost, s az határozottan ellenmond
az utazásnak.
A levegőtisztosítás és utazási szörközés mindenkinek
csak hasznára lehet, ugy tesztileg, mint szellemileg, viszonzá-
észerehető habozással Zsigmond. A kérdés csak az, mely tar-
tományba, mely éghajlat alá megy a gyengélkedő.
— Olaszország hazám nekem, déli vidéken születtem,
oda vágyom. Megül ez a kód, havas, jeges levegő.
— Miért nem tölti grófné déli vidéken a teleket?
— Miért, miért? Kibírt izgatottan kialsóva össze kezelt
Sabina, mert eddig volt napja rám nézve ez éghajlatnak,
mely a legborúsabb időben is besugárzza, fölmelegíté lenye-
met. Ez a nap most eltűnt, azóta sötétség, borús, dermesztő
levegő vesz körül.
Zsigmond megdöbbenve hallgatott.
— Láttam már engem kegyed valaha? kérde gyorsan
alszókve beszédtrágyáról Sabina s az orvosa szögezte sze-
meit.
— Távolról gyakran bántam meg a betegségem, egyszer,
ha jól emlékszem, közelről is volt szerencsém.
— Megismertél? — kérde meglepetve a hölgy, ki sejté ezt;
de nem volt benne bizonyos.
— Vannak alakok, kiket, ha egyszer láttunk, lehetetlen
felednünk; viszont az önkéntelen elragadtatással Zsigmond.
— Émlekezik kegyed, mire kértem akkori? Emlekezik,
mily ridegen tagadta meg kelememet? Ama tette csattanó-
san cáfolja meg mostani állítását.
— Vannak dolgok, grófné, miket teljesíteni nem áll
hatalmunkban, kérdések, mikre felelnünk lehetetlen.
— Amire én kértem őt, az nem tartozik ezek közé.
Ami az egyik testvér kömpelműen, szívtelenül elkövetett
kötelen, vagy legalább hivatalos helyrehozni a másik!

— Talán hitte is azt, amit mondott. Fájdalom, amely
lelkiismeretes volt ő a mások ügyeiben, oly könnyelműen
bánt sajátjával. Az öröklött vagyon osztatlan s fogadni
mernék, Tibáldnak fogalma sincsen arról, mennyi és mi
az övé.
— Így önöket is sújtja az ő könnyelműsége?
— Engem nem. Én völegény vagyok, s kivettem örök-
ségemet a közösből.
— És szereti a menyasszonyát? kérde csodálkozva Sa-
bina, nem bírván összeegyeztetni ez állítással Zsigmond.
pár perc előtt nyilvánított nagy lelkesedését az ő szépsége
iránt; ajkain futó mosoly repült át, az első napfényes sugár
együttlétük óta.
Zsigmond nem tudta miért, boszankodást érzett e mo-
solyra.
— Fogadja legjobb kívánatom a jövőre; folytatá a gróf-
né, azon nyájas, megnyerő modorban, ami a szíveket pár
perc alatt számára kivétel nélkül meghódítja.
Zsigmond némán, hidegen hajtá meg magát, mintha sér-
tésnek találná ezt a figyelmet, nyájasságot s elhagyá a
helyét.
— Már megy? kérde meglepetve Sabina.
— Miután legmelegebb, szívből adott tanácsomra nem
felel: azt hittem, terhére vagyok!
— Jó — mondá egy nyájas pillantással Sabina; menjen,
de előbb ígéretet kell tennie nekem, hogy.....
Elakadt és egy percig gondolkodott.

— Hol és hogy van ő most?
— Minden arra mutatott, hogy meghalt, különben tudó-
teljesen fivérben.
ne tudta volna, miként az életükre még nem szűnt meg
kénytelen gunnyal Mária gróf. Lehetetlen, hogy mint orvos
— Kegyed nagyon is sietett a tudósítás, viszonzá-
dokolva küzdött az enyészettel.
gondoliam, hogy még egyszer előre ébred, éltetlenül, hal-
— Egyedül!
nileg soha sem tér vissza.
— Egyforma rosszul. Egypelmében időz, hánnet valószí-
— Hol és hogy van ő most?
nak látzó ajulás nem szokatlan esemény.
vagy szívbetegegekkel az ilyen hosszú élettelenség, halál-
— Minden arra mutatott, hogy meghalt, különben tudó-
teljesen fivérben.
ne tudta volna, miként az életükre még nem szűnt meg
kénytelen gunnyal Mária gróf. Lehetetlen, hogy mint orvos
— Kegyed nagyon is sietett a tudósítás, viszonzá-
dokolva küzdött az enyészettel.
gondoliam, hogy még egyszer előre ébred, éltetlenül, hal-

Élénken fordult ez vissza s az ékszerész látta maga
előtt, kivel Tibáld ügyeiben az utolsó hónapokban gyakran
találkozott.
— Látja kegyed Gerendy Sabi nyakán ama gyöngyö-
ket? — kérde tőle az ékszerész kétértelmű mosollyal.
— Már belépése óta figyelemmel szemlélem.
— Ezek azok a gyöngyök, miket a kegyed öcse szá-
mára fűztem hat sorba — viszonzá az ékszerész. — Nem-
de, gyönyörű! Ilyen csak az én üzletemből kerülhet ki
Budapesten. Büszke vagyok reá!
Gyorsan visszahúzódott; Bertalan ijedten tekintett kö-
rül, ha nem hallá-e a beszédet valaki. Róza állt mellette s
vonásainak kifejezése mutató, hogy egyetlen szó sem került
el a figyelmét. Sötét pillantása a gyöngyökre tapadt, majd
Zsigmondra, azután párszor végig simítá hideg, reszkető
kezével halvány arcát, főfájásró panaszkodott és szokatlan
korán elhagyta a bált.....
Néhány nap mulva Sabina grófné szokott helyén ült a
kandalló mellett, de nem álmodozva, ábrándozva, mint az-
előtt; sötét tépelődéssel, kinnál szívében. Arcánál csak azon
terv volt sötétebb, mi lelkeben, agyában hetek előtt megfo-
gamzolt, azóta szíve vérebe vegyült, sem éjjel, sem nappal
nem hagyá őt nyugodni.
Csapásoktól sújtott családnak utolsó sarja volt ő; meg-
szokta az élet árnyait, de ami az utolsó időben érte, több
volt, mint amit szenvedélyes szerelemben égő szíve elvisel-
hetett volna.
Forrón szeretni és megesaltni. Melyik nő képes ezt
megadással túrni? Ő nem tartozott még azon kevesek közé
sem, kik büszkeségükből meritenek erőt. Fellázadt, boszút
forralt, iszonyu boszút! Csak az eszközök kitalálásával küz-
dött még, hogy célját kivigye. Ez vette igénybe minden ide-
jét: a néma álmatlan éjszakákat, s a komor, ködös téli
napokat.
E vergődéssel, tépelődéssel tölté most minden idejét. És

— Pérdalom, nem. Nagyon beteg. Midőn ama sürgőnyt szereztem volt méltóságodnak Cannesből elküldeni, nem szarértani!

— Szokták azt mondani, hogy a betegség nem szarértani, hanem a betegség miatt szarértani. Ez az orvos tanácskozást zavarni. Mit tud ön bátyjáról? Kérdé az orvos.

— Ön tehát meggyek, mondá nevének. Nem akarom a nyájassan üdvözlőve Zsigmondot.

A grófné önkéntelen összerázkódott. Mőrie gróf felállt, jelenté, ki belepett.

Sabina felémi akart, de e perben a komortnyik az orvost jellemet és multját.

— Igaz, mondá Gerendy, maga elé képzelve Perzay Tibald halvány, rokonszenves kifejezésű arcát. De tekintetbe véve az életveszélyt halálhírt, azután annak gyors cáfolatát, utóbb az ügyvéd bosszú távollamaradásának szándékát s küldő nőben, hogy gyakorlatilag teljesen abba hagyja kiadását: oly következtetéseket kell vonnunk, mi semmi esetre sem gyar. nittat jót, sőt hátrazottan kétes szűben tünteti fel Perzay jellemet és multját.

— Igaz, mondá Gerendy, maga elé képzelve Perzay Tibald halvány, rokonszenves kifejezésű arcát. De tekintetbe véve az életveszélyt halálhírt, azután annak gyors cáfolatát, utóbb az ügyvéd bosszú távollamaradásának szándékát s küldő nőben, hogy gyakorlatilag teljesen abba hagyja kiadását: oly következtetéseket kell vonnunk, mi semmi esetre sem gyar. nittat jót, sőt hátrazottan kétes szűben tünteti fel Perzay jellemet és multját.

— Igaz, mondá Gerendy, maga elé képzelve Perzay Tibald halvány, rokonszenves kifejezésű arcát. De tekintetbe véve az életveszélyt halálhírt, azután annak gyors cáfolatát, utóbb az ügyvéd bosszú távollamaradásának szándékát s küldő nőben, hogy gyakorlatilag teljesen abba hagyja kiadását: oly következtetéseket kell vonnunk, mi semmi esetre sem gyar. nittat jót, sőt hátrazottan kétes szűben tünteti fel Perzay jellemet és multját.

Hogy bátyját, a kereskedőt majdnem tönkre tette Mőria megcsókolt, mert alig lehet távozását másnak nevezni, az nem tesz egyebet, mint öccsének hátrahagyott adósságait fizeti. Válfók, számlák, s isten tudja, mi minden kering nefe alatt a fővárosban. Pazar és könnyelmű volt, nem tördött ügyeivel. Azt beszélik róla: egy asszonyt szeretőt, ki romlásának kútfeje.

— Ez nem igaz!

— Hogyan tudod te, mi a valódi kérdé meglepetve Gerendy gróf. Ez az általános közvélemény, csak azt nem tudják még, ki azon hölgy, ki szeszerekkbe került neki: ki jövőkét, hivatalát, talán jétet a tehetséges ifjunak tönkre tette. Ismerve az ügyvéd egyéniségét, nem valószínű az, mit a hír beszél, viszonylag nyugalmat erőltetve Sabina. Komoly, esendő, bizalmat gerjesztő egyéniségét tekintetbe véve, más lehetett azon ok, mi őt elűzte. Talán szerencsétlen szereltem, vagy betegség: midőn utólszor láttuk, nagyon szenvedő volt külseje.

— Igaz, mondá Gerendy, maga elé képzelve Perzay Tibald halvány, rokonszenves kifejezésű arcát. De tekintetbe véve az életveszélyt halálhírt, azután annak gyors cáfolatát, utóbb az ügyvéd bosszú távollamaradásának szándékát s küldő nőben, hogy gyakorlatilag teljesen abba hagyja kiadását: oly következtetéseket kell vonnunk, mi semmi esetre sem gyar. nittat jót, sőt hátrazottan kétes szűben tünteti fel Perzay jellemet és multját.

— Uram, nem számít, csak arra kérem, vegyenek fel a hajóvetlenül beszélőnő mányzó ortal.

— Nem tehetjük a matrózok.

— Már pedig a jutnom minden áron Longville.

— Mondja meg, mőjón, majd mi jelent kapitány urnak.

— Nem beszélhet szolt izgatottan Longville.

— Akkor hát eszazaugrani a tengerre.

— Azt nem teszdulatatosan Longville.

A heves szóváltásban jötek a hajómost megjelent osjos is magyar utat.

— Kormányzó most magyarul Longville, vétesse jóra, nagyon meg.

— Boessákak Kossuth a matröz már a kapitány Longvillet felve aki esuron yiz volt tak a hidegtől.

— Kegyelmes kérezttem fel a hajóról-színre láthass meg a didergő ves érdeklődés dultan Kossuth te értqm kockára nem félt, hogy a Nem, kormakarát nem ismer.

— El kellett áltott fel Kossuth lélekfenséggel.

A lelkes férfgyültek a bujdos ostromolták: mit hogy francia gyar nő a feles hazánkban s jogyarul.

— Ily párat se igen nyilván kormányzó ur lan tisztelet Thász Dániel barátja.

A varga elmoz né a kormányzó kisérni, de pénzgával.

— Sebaj, ma önnék a jegyet magyar bujdos adunk önnék.

Igy hát a vatak a hajón. legelső dolga melyik a korm Nem messze Kossuth és lefeküdt, hogy járó izgalmakat Longville is lefeküdt volna, zítláb a kabin figyelt.

A hajó esahorgonyát s elgerre.

— Uram, nem számít, csak arra kérem, vegyenek fel a hajóvetlenül beszélőnő mányzó ortal.

— Nem tehetjük a matrózok.

— Már pedig a jutnom minden áron Longville.

— Mondja meg, mőjón, majd mi jelent kapitány urnak.

— Nem beszélhet szolt izgatottan Longville.

— Akkor hát eszazaugrani a tengerre.

— Azt nem teszdulatatosan Longville.

A heves szóváltásban jötek a hajómost megjelent osjos is magyar utat.

— Kormányzó most magyarul Longville, vétesse jóra, nagyon meg.

— Boessákak Kossuth a matröz már a kapitány Longvillet felve aki esuron yiz volt tak a hidegtől.

— Kegyelmes kérezttem fel a hajóról-színre láthass meg a didergő ves érdeklődés dultan Kossuth te értqm kockára nem félt, hogy a Nem, kormakarát nem ismer.

— El kellett áltott fel Kossuth lélekfenséggel.

A lelkes férfgyültek a bujdos ostromolták: mit hogy francia gyar nő a feles hazánkban s jogyarul.

— Ily párat se igen nyilván kormányzó ur lan tisztelet Thász Dániel barátja.

A varga elmoz né a kormányzó kisérni, de pénzgával.

— Sebaj, ma önnék a jegyet magyar bujdos adunk önnék.

Igy hát a vatak a hajón. legelső dolga melyik a korm Nem messze Kossuth és lefeküdt, hogy járó izgalmakat Longville is lefeküdt volna, zítláb a kabin figyelt.

A hajó esahorgonyát s elgerre.

— Tehát tőle jött e tilalom. Ő rejtőzött el előlem. Ő? Ki nem fogyott ki szerelmi vallomásainak ismétléséből, ki élni, halni akart ez érzellemmel, ki.....

Kezeibe rejté arcát, a további szó elhalt ajkain, szenvedélyes zokogásban tört ki.

— Igen árt ez az izgatottság, grófné, mondá részvétellel Zsigmond. Nem utazás, nem levegőváltoztatás az, amire kegyednek szüksége van, hanem nyugalom.

— Ki adhatja azt meg nekem? Eltem fel van dultva, hogyan, miáltal, azt ön legjobba ntudja.

A zorvos pár percig gondolatokba mélyedt.

— Megengedi, hogy egy tanácsot adjak, mi talán az első perben meglepi kegyedet?

— Mi az?

— Várjon nyugodtan. Ne utazzék, ne hagyjon fel a re-

Kossuthért átuszta a tengert.

IRTA: FARKAS EMÓD

— Uraim, nem szóthatok semmit, csak arra kérem önöket, hogy vegyenek fel a hajóra, mert okvetlenül beszélnem kell a kormányzó-urral.

— Nem tehetjük — válaszolták a matrózok.

— Már pedig nekem fel kell jutnom minden áron — válaszolta Longville.

— Mondja meg, mit akar a hajón, majd mi jelenteni fogjuk a kapitány urnak.

— Nem beszélhetek — válaszolt izgatottan Longville.

— Akkor hát csak tessék visszaugrani a tengerbe.

— Azt nem teszem — szólt indulatosan Longville.

A heves szóváltásra mind többen jöttek a hajó fedélzetére s most megjelent ott Kossuth Lajos is magyar utársaival.

— Kormányzó ur — esdeklent most magyarul Longville — könyörgök, véessen fel engem a hajóra, nagyon meg fogom hálálni.

— Boesássák fel — szólt erre Kossuth a matrózoknak s most már a kapitány se tett ellenvetést.

Longville felvették a hajóra, aki esuron víz volt s fogai vacogtak a hidegtől.

— Kegyelmes uram, csak azért kértem fel a hajóra, hogy színéről-színre láthassam — szólalt meg a didergő varga.

— Köszönöm, barátom, a szíves érdeklődést — szólt megindultan Kossuth — de hogy tehettem értem kockára az életét, hát nem félt, hogy a tengerbe full?

— Nem, kormányzó ur, erős akarat nem ismer akadályt.

— El kellett némulnom — kiáltott fel Kossuth Lajos — ily félelmezzel szemben.

A lelkes férfiak körül csoportba gyűltek a bujdosók s kérdésekkel ostromolták, mire ő kijelentette, hogy francia születésű, de magyar nő a felesége, évekig lakott hazánkban s jól megtanult magyarul.

— Ily páratlan önfeláldozással se igen nyilvánult még meg a kormányzó ur iránt érző határtalan tisztelet — jegyezte meg erre Ithász Dániel, Kossuth testi-lelki barátja.

A varga elmondta, hogy szeretné a kormányzót Gibraltárig elkísérni, de pénzt nem hozott magával.

— Sebaj, majd megváltjuk mi önnek a jegyet — mondták a magyar bujdosók — s ruhát is adunk önnek.

Igy hát a vargát is elszállásolták a hajón, ő átvittözött, azután legelső dolga volt megtudni, hogy melyik a kormányzó kabinja.

Nem messze esett az övétől. Kossuth és kísérete csakhamar lefeküdt, hogy az ünnepeltetással járó izgalmat kipihenhessék.

Longville is úgy tett, mintha lefeküdt volna, de a helyett meztláb a kabin ajtaja mellé állt és figyelt.

A hajó csakhamar felszedte horgonyát s elindult a nyílt tengerre.

A percek lassan multak, a hajón nagy esendőség volt.

A parancsnoki hidon világított a lámpafény, mely hosszú és halvány sugárnyalatot hintett a kabinajtókra.

Longville odahuzta tábori asékét az ajtó mellé; leült és tovább figyelt.

Nem tudta hány óra van, kissé bágyadt is volt, de a világért se hunyta volna le a szemét.

A hajó sebesen siklott a tenger harsogó hullámaiban.

Longville attól félt, hogy nem fogja hallani az orgyilkos lépseit s azért kinyitotta az ajtaját, hogy a legkisebb neszt se kerülje el figyelmét.

Lábai elszibbadtak a merev áldogálástól, de azért egy pillanatra se hagyta el helyét.

Az ajtónyíláson minden percben kikukucskált, hogy nem jö-e már a sátán?

Egyszerre csak halk neszt hallott a szomszéd kabinban.

— Aha, most indul az orgyilkos — gondolta a virrasztó Longville — s einkostársra azért nyitja fel a láda ajtaját.

Kissé beljebb húzta a kabinajtót, aztán lélegzetét visszafojtva figyelt.

Most egy hosszú árnyék sünt el mellette.

Longville nesztelenül kitérta ajtaját s lábujjhegyen utána loptózott.

Mélységes esendőség volt a tengeren, csupán a hajókerék lapátjai kerepeltek a hullámokon.

Longville szeme világított, mint éjjeli tigrisé.

Az orgyilkos zsebéből kulcsot húzott ki, aztán Kossuth kabinjának ajtajába illesztette.

E pillanatban Longville egy oroszslánszökéssel háta mögött termett, torkon ragadta s baljával areul verve, harsányan kiáltá:

— Gazember, mit akartál itt?

— Eressz el! — hörögte a vasmarokkal szoritott orgyilkos, aki mindenáron füttyenteni szeretett volna, hogy társát segítségül hívassa. Hanem a varga oly erősen szoritotta a nyakát, hogy kinyitotta a nyelvét is kilógatta s még nyögni is alig tudott.

Longville káltására figyelmessé lett a másodkapitány s lesietett a parancsnoki hidról, hogy megtudja, mi történt.

Ekkorára már az ügyeletes matróz is ott termett a hajó másik oldaláról s meglepetve látták, hogy a varga egy hajótást markolász s baljával kiméltelenül ütlegeli.

— Mi történik itt? — kérdezte ijedten a kapitány?

— Ez a nyomorult be akart törni a kormányzóhoz, hogy álmában meggyilkolja, — felelte Longville haragtól szikrázva.

— Ez hihetetlen, — mondá esődalkozva az amerikai kapitány.

— Ugy van, uram, tessék csak megnézni, már az álkules is benne van a kabin ajtajában.

Ezalatt több matróz gyűlt oda s néhány utas, köztük az ébren alvó kormányzó is kijött, hogy megtudja az éjjeli zaj okát.

A kapitány parancsára megköztözték a titokzatos utast, aki ekkor egyenesen Longville ellen fordult.

— Uraim — szólalt meg egy cégéres gonosztévő biztos nyugalmával — ez az ember (s itt vakmerően Longvillera mutatott)

gyilkos merényletet akart elkövetni a kormányzó ellen.

— En, te becseljen, szégyen nélkül való — kiáltott fel Longville magából kikelve s még mielőtt megakadályozhatták volna, úgy vágta képen a gyalázatost, hogy a hajó oldalához esett.

Az utasok között azonban nagyobb hitelt talált ez a fordulat s maga a kapitány is gyanakvó szemmel mérte végig Longville-t, aki különben is oly erőszakos módon került a hajóra.

— Ismétlem uraim, — mondotta a sátán, — hogy éppen akkor ragadtam meg ezt az orgyilkost, a mikor beakart surranni Kossuth kabinjába. Megragadtam, de ő erősebb volt és fojtogatni kezdett.

— Vagy úgy, — morogták az utasok, lesújtó pillantást vetve a becsületes Longvillera, míg a magyar bujdosók ökleiket felemelve rohantak feléje.

— Igen, igen, uraim, — szólt hidegvérűen a vakmerő gonosz, — motozzák meg csak azt az embert, mindjárt meggyőződnek róla, hogy ki a bűnös és ki az ártatlan?

Erre több matróz körülfogta Longville-t s leirhatatlan rémületére egy kétesövű töltött pisztolyt hirtak ki zsebéből.

Az elszörnyedés általános lett s ha a matrózok bátyafalként körül nem fogják, a földübdött magyarok talán darabokra tépték volna.

— Na, uraim, — szólalt meg a becsületes Longville, minden tagjában remegve — sohasem hittem volna, hogy emberben ennyi gonoszság lehet. Ezt a fegyvert dulakodás közben csempészhettem a zsebembe, hiszen tudhatják, hogy ugyszólván ruha nélkül jöttem a hajóra, hát hol vettem volna fegyver idején ezt a fegyvert.

— Ohó, az biztosan a derekára volt kötve, — mondták az utasok.

— Nem, uraim, ez az ember nem lehet gonosztévő, — szólalt meg most Kossuth, — önk mindnyájan tévednek.

— Hát a pisztoly? — kiáltottak ingerülten a bujdosók.

— Az a puskapor sohasem sült volna el, — felelte általános meglepetésre Kossuth, — amely egy félórán át az tenger vizében.

— Erre nem is gondoltunk, — felelték a bujdosók.

— Uraim, — kiáltott fel most Kossuth, azt hiszem, föleserültük a bűnöst, motozzuk csak meg ezt a másik urat is.

A motozás eredménnyel járt, hamarosan kiszült, hogy Kossuth ellen merénylet készült és a bűnös nem más, mint az, aki Longville-t vádolta. Iratok igazolták, hogy az osztrák titkosrendőrség lérenee.

A hajókapitány azonnal letartóztatta a bűnöst és Longville-t egész Gibraltárig ünnepelték a hajó utasai.

Tündérországbán.

Virágos réten, arnyas ligetben
Ha járok, meg-megrobban a
lelkem,
Itt is, meg ott is lát gyakran
népet.

Vidáman leugó szőp
tündérléket,
Ahik a dombon föl a hegyekre
Szállnak dalolva, táncolva egyre
És hívják engem: végy részt
a táncban.

Ha már itt járok a
Tündérországbán.

Készül a piknik.

A darabont-korszakban történt. Egy szép asszony protegált egy szegény embert egy hatalmas bankdirektornál. Esdekelve mondta:

— Nézze, igazgató ur, Önnek oly nagy befolyása van a tőzsdén... a pénzügyi világnak. Ön a fejedelme... szerezzen ennek a szegény embernek szolgálai állást a tőzsdén!

A direktor mindent megígért, sőt utána is járt a dolgoknak. De értesült, hogy teljes lehetetlenség valakinek a tőzsdén szolgálai állást szerezni. Meg is mondta a szép asszonynak:

— Lehetetlen. Olyanokat utasítanak vissza, akiket miniszterek és püspökök protegálnak... Hanem valami könnyebb feladatot méltóztatnék rá bízni... Nem akar például az az ember — főispán lenni!

A ház folyosóján egy délelőtt azzal kedveskedtek egymásnak a honatyák, hogy oda kiáltgatták egymásnak:

— Vigyázz! Neked is vaj van a fejedén!

A "vajásfejű" rövidesen szállóige lett a folyosón és a mikor valaki igaz értelmét kutatva ennek a jelzőnek, egy vidám képviselő felmutatott egy nyilatkozatot, mely előbb is közderültséget keltve — kézzel kézre járt. Szólt pedig ez a nyilatkozat következőképpen:

"A "Hungária" művajgyár r. t. igazgatósága, félreértések és összetévesztések kikerülése végett, kijelenti, hogy az a vaj, mely most egynemely politikai nagyság fején van, nem az ő gyárából kerül ki, hanem a hasonló nevű "Hungária" műtrágyagyár r. t. produktuma."

Eötvös egyszer boldog mosollyal lépett be a törzskahézába.

— Nagy tisztesség, nagy becsület ért, uraim, — mondta büszkén és örvendezve az asztaltársasága tagjainak, — alig hiszem, hogy külföldi trótt valaha is ért ekkora tisztesség. Hazánk egyik legkiválóbb kereskedelmi kapacitása, egy igen kiváló nagy ur éppen az imént a legnagyobb elragadtatással dicsérte műveimet...

— Ki volt az, ki volt az? — hangzott a kérdés kórusban.

— Báró Csétei Herceg Péter! — mondotta büszkén a vajda. — De ez még semmi! A kitiűő férfiú még meg is hívott engem, hogy menjek el vele Konstantinápolyba. Persze az ő költésében, expresszvonaton, szalókocsiban...

— És elmegyek-e vele? — kérdezte erre az Eötvös-hívők kórusa.

— Hogy elmegyek-e vele? — pattant fel erre a vajda dübösen. — Hát mit gondolnak az urak? Csak nem hiszik, hogy elfogadom egy ilyen közönséges kalmárnak, egy ilyen seftelő bagószállítónk a meghívását!

Tanító: Csűrös Pista magyarul meg, hogy mit jelent a bibliában ez a mondas: "Aerod verejtékével egyed kényeredet".

Csűrös Pista: Azt jelenti kérem, hogy addig egyem a kenyéret, amíg izzadni kezdek.

— Jes, kedves Kabóca ur, ön felül! Lóra és maga lesz a mi büszkeségünk a pikniken.

— Majd én fogom a Lovacsát, amíg ön felül.

— Hogy? — Azt hiszem, ön téved Mr. Kabóca, a Ló nagyon jól nevelt Ló...

Tanító: Most már tudjátok, mi a különbség a jelentő mód és a parancsoló mód között. — Például:

— A lovat befogják. Mondd ezt parancsoló módban.

— Jancsi: Gyű te!

A csizmadiaester az inasa után dobja a csizmát; a fiu azonban hirtelen leguggol s a csizma a belépő majszternét üti orron.

A majszter nyugodtan szól:

— Így is jól van!

Nagy volt az Asztal elragadtatása Eötvös Károly egyik beszéde nyomán. Az egyik tag elragadtatva mondta:

— Tudod, édes vajdám, nekem nem is a tartalom tetszett leginkább a beszédedben, hanem a nyelvezet. Sohasem hittem volna, amíg téged nem hallottalak, hogy a magyar nyelv ilyen hajlós, ilyen befejezett, ilyen finom.

Mezei Ernő, aki olyan hajthatatlan ellenzéki, hogy elvből opponál mindennek, közbeszólt:

— Nagy sor is az! Tudok én is ugy magyarul, mint a vajda!

— A'mmán nem igaz! — mondta a vajda.

— Már miért nem?

— Azért, mert először is nem tudsz úgy, másodsor pedig nem is tudhatsz úgy magyarul, mint én!

— Hogy én nem tudok úgy?

— Bizony nem! Mert neked is csak egy eszed van, mint nekem. Csakhogy te több nyelvet tudsz azzal az egy eszeddel, én meg csak magyarul tudok. — Ergő énnám mégis csak több ész jut a magyar nyelvre, mint nálad!

Egy képviselő járt fenn a minisztériumban. Hogy melyikben, mellékes. Azt kérte a minisztertől, hogy valami rokonát nevezze ki díjtalan gyakoronokká. A miniszter megígérte neki, fel is írta a nevét a jegyzetei közé. Aztán így szólt a künnyörálóhoz:

— Öregem, engedj meg egy kérdést.

— Parancsolj, kegyelmes uram.

— Ha már ezért feljöttél Erdélyből... miért nem kérted, hogy fizetési gyakoronokká nevezem ki?

— Engedd meg, — mondja erre a képviselő — hogy egy anekdotával feleljek erre.

És elmondta Rothschild esetét a koldussal. Ilyenformán:

Megy Rothschild az utcán. Szembe jön vele egy rongyos koldus és megszólítja:

— Rothschild báróhoz van szerencsém?

— Az vagyok. A koldus künnyörgő areot vágott.

— Kérem, — mondja — én egy szegény, beteg, keresetkétlen ember vagyok, otthon nyolc gyermekem van, a feleségem is beteg, éhezünk, fáznak... adjon nekem kilenc krajcárt.

Rothschild vállat von és ad neki kilenc krajcárt.

— Köszönöm, — mondja a koldus és indul.

— Megálljon! — szól utána a pénzirály. — Miért kért éppen kilenc krajcárt? Ha tizedt kért volna, annyit is adtam volna. De pont kilenc krajcárt kért, ez ostobaság!

A koldus felegyenesedik és önérettel felel:

— Pardon, báró ur! Ezt kikérem magamnak. A kolduláshoz én értek.

És elsétált büszkén.

— Ejnye, be piszkos vagy, Béhus, talán egy hete nem mosakodtál!

— Óh, tegnapielőtt is!